

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

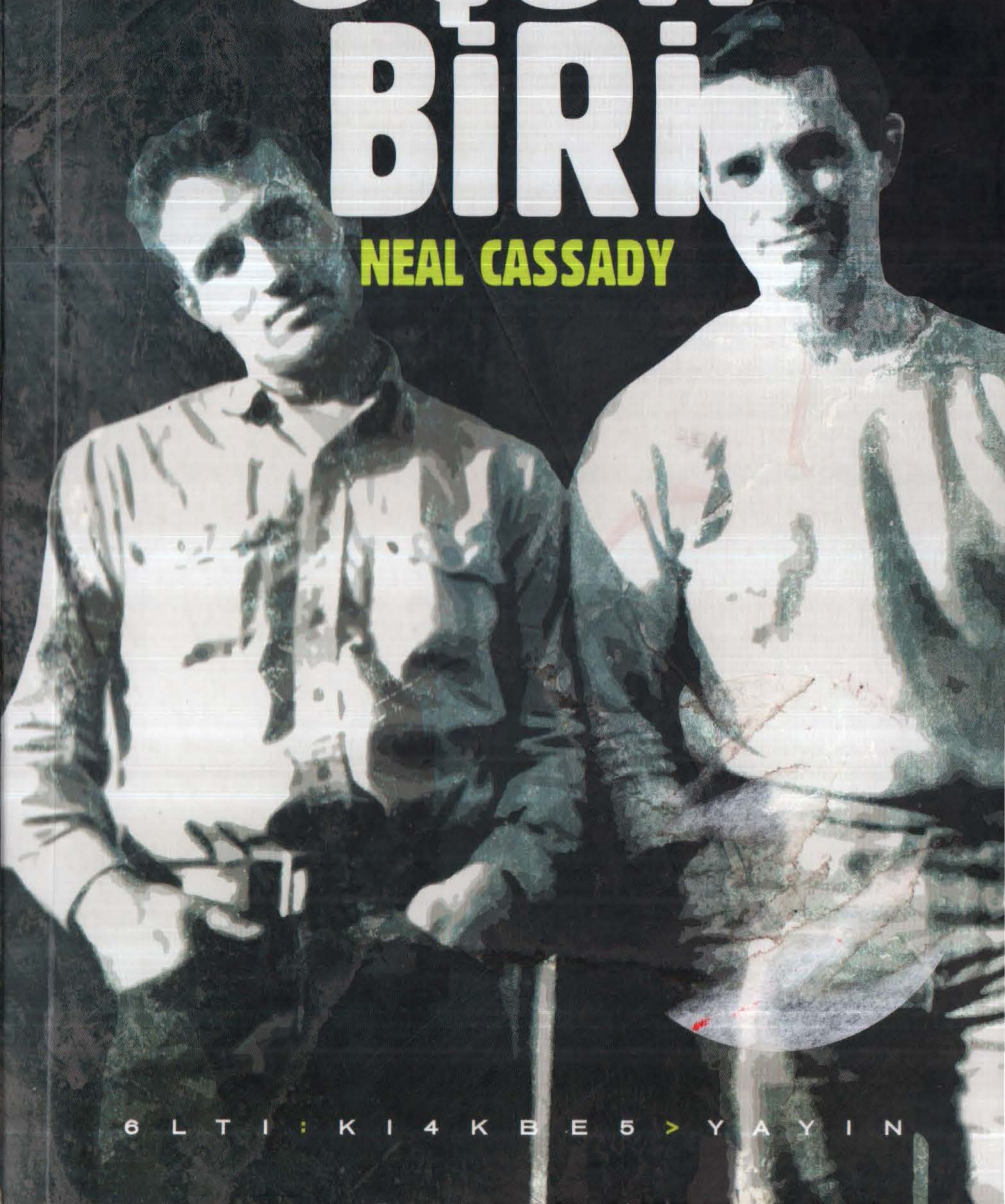
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ÜÇÜN BİRİ NEAL CASSADY

ÜÇÜN BİRİ

NEAL CASSADY

6⁴⁵

6 L T I : K I 4 K B E 5 > Y A Y I N

ÜÇÜN BİRİ/ Neal Cassady
The First Third
Parantez 'de ilk baskı Mart 1999
1.baskı: Mart 2013

Yayın Yönetmenleri

Kaan Çaydamalı, Şenol Erdoğan

Kapak Tasarımı

Erol Egemen

Baskı

Çınar Matbaacılık

Sertifika no: 12638

(0-212) 628 96 00

© Neal Cassady, 1981

© **ALTIKIRKBEŞ YAYIN**

Sertifika no: 17613

Kadıköy'ün yağmurlu ve puslu sokaklarında hazırlanan
bu kitap sizi uçurumdan aşağı atabilecek güce sahip olabilir.

Herhangi bir şekilde ve özellikle izinsiz olarak iktibas
edildiğinde Kadıköy'ün o bilinen, serin ve rutubetli lâneti, yıllar
boyunca bunu yapanı takip eder, saçları dökülür,
rüyasında sürekli olarak Kadıköy
sokaklarından akın akın geçerek yıllık intiharlarını
gerçekleştirmeye giden lemur sürüleri görür
ve derin bir yalnızlığa gömülür.

ALTIKIRKBEŞ YAYIN

bir Kaybedenler Kulübü tribidir.

Kadife sokak 22/4 Bahariye - Kadıköy

Tel: (0-216) 4180413

www.altikirkbes.wordpress.com

E-satış: www.645dukkani.com

kaan@altikirkbesyayin.com

Ü Ç Ü N B İ R İ

Neal Cassady

Türkçesi: Gonca Gülbey

ALTIKIRKBEŞ YAYIN

Kadıköy, 2013

Zaman ilerledikçe (ilk baskıdan bu yana on sene geçti) bu otobiyografi, erken dönem Amerikan yaşantısının kaynak materyallerinin niteliğini kazanmaya başladı, iki yüz yıl önce Batı'ya giden yük trenlerindeki ilk öncülerin gönderdiği mektuplar gibi.

1980'lerin televizyon gençliği için Cassady'nin yetiştiği Batı -varoşlar, hobo cangılları, berberler ve Denver'ın arka sokakları- Altına Hücum dönemi kadar uzaktır -ki bu dönemin yaşandığı 1930'ların Amerika'sı da bugün sadece ufak, kayıp kasabaların terk edilmiş otobüs duraklarında görülebilir. Cassady'nin savaş öncesi dünyaya dair betimlemeleri eski, sessiz sinemaların niteliğini taşır -tabiatı gereği, o yitip giden dönemi bir başına tecrübe eden yalnız batılı- Chaplin'in geleceğe doğru yaptığı serseri yürüyüş.

Dolayısıyla Cassady'nin bu başıboş varlığı, o eski Vahşi Batı efsanesinin kaynak materyali haline gelmektedir, sanki Cassady son halk kahramanları neslinden biridir, yüz sene önce bir kanun kaçağı olabilecek, erken dönem şehir kovboyu modeli. (Ve Kerouac'ın *Yolda* kitabında onu gördüğü gibi.)

Özellikle yakın zamanda bulunan, varlığından haberdar olunmayan "Giriş," kısmıyla (Neal sahneye çıkmadan önce yaşanan Cassady ailesi hikayesi) birlikte, Faulkner ve Thomas Wolfe'unkiler kadar gerçek ve derin (ve onların cümleleri kadar çetrefilli) ve Paul Bunyan kadar bu topraklara ait bir Amerikan destanına sahip olduk. Bu gösterişsiz, ilkel düz yazının kesinlikle naif bir cazibesi var, ilk bakışta tuhaf ve antika, beceriksiz bir yönü var, hızla konuşan biri gibi aynı yollardan geri dönüyor (ki Cassady bir yazar olmaktan ziyade aslında buydu, hızla konuşan biri, "The Hustler," daki hızlandırılmış Paul Newman gibi hareket edip, konuşurdu).

Okurken onun tez canlı sesini duyun...

Lawrence Ferlinghetti

Eylül, 1981

GİRİŞ

I.

Bir asırdan daha uzun zaman önce ilk Cassady kuzey Missouri'ye yerleşti. Çocuklarından iki oğlunun güney Iowa sınırını geçtikleri ve hayatlarını orada geçirdikleri biliniyor. Bildiğimiz kadarıyla, diğer çocuklar evde kaldılar çünkü İç Savaş bittiğinde Cassadylerin yaşayıp, çalıştıkları bölgede birkaç çiftlik vardı.

Bu ilk Cassady'nin en ufak oğlu William, Missouri, Queen City köyündeki evlerinde kalıp, büyük halasının bakımıyla uğraştı. Kadın 1873 senesinde ölünce, genç çocuk en büyük ağabeyi Ned'in yanına taşındı. Ned'in Queen City yakınlarında hatırı sayılır büyüklükte bir çiftliği vardı. Burada geçireceği yedinci senenin sonunda William ağabeyi ile aralarında geçen ölümcül kavgadan galip çıkacaktı.

Ned çabuk sinirlenen, huysuz bir adamdı, yeni evlendiği karısıyla sık sık tartışıyordu, civarda yaşayan birkaç kişiyle de arası iyi değildi. Ned de ağabeyinin bu tavırlarından payına düşeni alıyor, uzun saatler çiftlikte çalışmasına rağmen onun alaylarına maruz kalmaktan kurtulamıyordu. Aralarındaki sürtüşmeyi büyüten bu da olabilir. William neredeyse ezik denecek kadar yumuşak başlı biriydi. Civarda yaşayan köylüler onun tek bir boş günü bile olmadan çalıştığını, ağabeyinin ona özellikle kötü havalarda gereksiz işler yaptırdığını söylüyorlardı. Ayrıca Ned onun yemek masasına oturmasına bile izin vermiyor ve genel olarak William'a ikinci sınıf biriymiş gibi davranıyordu. Bazı dedikodular ise William'ın, Ned'in yeni karısı Cora'ya göz koyduğu yönünde. William

bu kadar kötü muameleyi içine sindirdiğine göre ödleğin, korkağın teki olmalı öyle değil mi? Bir süre sonra köylüler Ned'in, William ve Cora'dan şüphelenmiş olabileceğini, belki de onları birlikteyken yakaladığını ve kavganın bundan çıkmış olabileceğini düşüneceklerdi ya da belki de Ned her zamanki gibi kabadayılık taslamış ve William da bir anlık öfkeye kapılmıştı. Muhtemelen yaşananlarda bu iki sebebin de etkisi vardı.

Olay, 9 Eylül, 1880 tarihinde öğleden sonra yaşandı. Ned kırk beş, William yirmi altı yaşındaydı. William samanı boşaltıyor, Ned de ahırın damına istifliyordu. Boşaltma işi bitince William istiflemeye yardım etmek için dama çıktı. Kavga da burada başladı, birbirlerine yabayla saldırmışlardı. William, yabayı ağabeyinin sağ koluna saplayıp, adamı damdan aşağı attı. Ned saman yığınlarının üzerine düştü ve boynu kırıldı. William da ise ufak tefek birkaç yara dışında ciddi bir şey yoktu.

William tutuklandı ve Kirksville ilçe merkezinde görülecek davaya çıkmak üzere hapse atıldı. Duruşma 1 Ekim 1880 tarihinde başladı ve üç gün içerisinde tamamlandı. William vücudundaki tırmık izlerini kanıt göstererek, nefsi müdafaa savunması yaptı. Civarda yaşayanlar Ned'in aksi, kavgacı, çabuk sinirlenen bir adam olduğu yönünde samimi ifadeler verdiler. İşin aslı mahkemede "iyi bir iş yaptın, aferin," havası vardı. Jüriden ikinci dereceden adam öldürme, kasıtsız adam öldürme ya da beraat seçeneklerinden birini seçmesi istendi ve jüri tercihini beraattan yana kullandı, bunun üzerine Yargıç, William'a birkaç öğüt verip, davayı kapattı.

Cora'nın Ned'den bir çocuğu vardı ve Ned öldüğünde

yine hamileydi. William ile evlendiklerine dair herhangi bir kayıt bulunmasa da, geçen on üç sene içerisinde ondan dört çocuğu olacaktı. 1893 yılında, daha 35 yaşında olmasına rağmen Cora tamamen çökmüştü çünkü William asla dışarıdan yardımcı getirmiyor, hatta kadını münzevi bir biçimde yaşamaya zorluyordu. Cora, altıncı çocuğu Neal'ın doğumunun ardından, doğumla ilgili komplikasyonlardan dolayı öldü.

O dönemde henüz 40 yaşında bile olmayan William, Cora'nın ölümü ile birlikte neredeyse inzivaya çekildi. Kimseyle konuşmuyor, bir başına İncil okuyordu. Bir zaman sonra çiftliğe de kimse uğramaz oldu.

Evin en büyük oğlu olan Ned Jr. yaşananları bildiği için kendini diğer çocukların dışında tutuyor, kimseyle konuşmuyordu. Üvey babasının kendisine kin güttüğünün de farkındaydı ve annesinin ölümünden bir sene sonra, on beş yaşındayken evden kaçtı. Ondan bir daha haber alan olmadı. William da onu bulmak için uğraşmadı.

1900 yılına kadar evde başka bir değişiklik olmadı. O sene evin ikinci büyük çocuğu olan Benjamin 18 yaşına girdi ve nalbant çırağı olmak üzere evden ayrıldı. İlerleyen yıllarda eyaletin kuzeybatı tarafına yerleşecekti.

Eğitimine devam eden tek çocuk Roy'du ve 1903 senesinde 17 yaşındayken Kirksville Devlet Öğretmen Okuluna girdi. 1907 senesinde okulu bitirip döndü ve civardaki okullardan birinde çalışmaya başladı. Aynı sene evin tek kız çocuğu olan Eva da Unionville, Missouri'den bir çocukla evlenmiş ve oraya yerleşmişti.

Geriye kalan bu beş çocuğun en büyüğü babalarından hiç ayrılmadı ve 1917 senesinde yaşlı William'ın vasiyeti çift-

liğin tamamını bu oğluna bırakmış olduğunu açığa çıkardı. Bu durumla beraber, Cora'nın Ned'den olduğu söylenen ikinci çocuğunun aslında William'dan olabileceği şüphesi de doğrulanmış oldu. Çocuğun adı da zaten William Junior'dı. William diğer çocukları gözden çıkarıp, bu çocuğa büyük bir kıyak yapmış, yaşlılık zamanlarında da en çok onun üzerine titremişti.

* * *

Neal daha ufakken, ona yaşça en yakın olan çocuk Eva idi ve Eva onu diğer kardeşlerinden daha çok koruyup, kolluyordu. Seneler geçtikçe, birbirlerine bağlılıkları iyice arttı. Eva yaşı diğerlerinden büyük olan çoğu kız çocuğu gibi erkek kardeşlerine annelik yapıyordu ve Neal'in Cassady ailesi içerisinde şefkat gördüğü tek kişi oydu diyebiliriz. Çiftlikte birlikte çalışıyor, beraber uzun yürüyüşlere çıkıyor, neredeyse hiç ayrılmıyorlardı. Eva onu diğer kardeşlerinin kabadayılıklarından mümkün mertebe korumaya çalışıyordu ancak kız evden ayrılınca, diğerleri Neal'in üzerine her zamankinden daha çok gitmeye başladılar. En küçükleri olan Neal diğerlerinin zorbalıklarına maruz kalan en kolay avdı.

Neal Cassady 1909 senesinde on altı yaşındaydı. Bir altmış beş boylarında, yetmiş kilo civarındaydı. Hayatı boyunca ölçüleri böyle kalacaktı. Suratı basit biri olmanın yumuşaklığıyla ıslık ıslık ancak öfkeli olduğunda kıpkırmızı oluyordu. Açık mavi gözleri, koyu kahverengi saçları bu yüzü tamamlıyordu. Mükemmel bir koşucuydu ve onun ölçülerinde bir adam için epeyce güçlüydü. Kafası huzursuz ama yavaştı, ne de olsa içinde pek bir şey yoktu.

Okula giderken tarlalardan Roy ile birlikte geçiyorlardı. Roy artık okulun öğretmeniydi ve Neal bu durumdan hiç memnun değildi. Roy eline geçen bu yeni otoritenin tadını çıkarıyor, öğrencilere ve özellikle kardeşine çok sert davranıyordu. Bir ilkbahar günü Roy, sınıfın ortasında Neal ile o kadar çok dalga geçti ki çocuk sonunda kalkıp ona vurdu. Bunun üzerine Roy söğüt dalından yapılmış bir sopayla Neal'a vurmaya başladı. Roy'un işi bittiğinde Neal gözyaşları içindeydi; sınıf arkadaşlarının kahkahaları, yuhalamaları içerisinde koşarak dışarı çıktı. Geri dönerse ya da eve giderse başına gelebilecekler onu iyice korkutmuştu, bunları düşünerek çiftliğin dışına doğru yürümeye başladı. Ailesinden giderek uzaklaşırken belki de ağabeyi Ned Jr.'ın yolundan gitmesi gerektiğini düşünmeye başladı. Belki de artık bu sert adamlardan, babasından, Bill'den ve Roy'dan uzaklaşmanın zamanı gelmişti.

Karanlık çökünceye kadar yürümeye devam etti. Geceyi okuldan bir arkadaşının evinde geçirdi. Sabah erkenden kalktı ve 25 Mayıs 1909 tarihinde doğduğu yeri sonsuza kadar terk etti. Aklına gelen ilk kişi kız kardeşiydi. Eva'nın yaşadığı Unionville aşağı yukarı elli mil mesafedeydi; oraya varması iki gün sürdü, geceleri bulabildiği boş ahırlarda uyudu.

Unionville'e geldiğinde, George Simpson ve ailesinin yaşadığı yeri soruşturup, buldu. Biraz tereddüt edip, utansa da yine de kardeşinin yaşadığı ufak çiftliğe gitti. Ondan iki yıldır haber almayan kardeşi Eva elbette onu görünce çok mutlu oldu. Yine de ilişkilerinin eskisi gibi olması mümkün değildi çünkü Eva kendini tamamen Simpson ailesine ve onların hayatta kalma mücadelesine yardım etmeye adanmıştı.

Eva'nın kocası, onun erkek kardeşi Henry ve anne, babaları John ve Sadie Simpson çok fakirlerdi öyle ki Neal'ın evlerine gittiği akşam önüne yiyecek bir şeyler koymakta bile zorlandılar. Ailenin bu umutsuz durumu Neal'ı iyice utandırdı. Ailenin kendi durumunu idare edebilmek için nasıl zorlandığı ortadayken yaptığı emrivaki onu fena halde rahatsız etmişti.

Yine de orada kaldı. Kimseye yük olmama kaygısıyla neredeyse hiç durmadan çiftlikte çalışmaya başladı. Ancak bu aşırı çalışma Simpson ailesinin finansal durumunu iyice çökten bir kazaya neden oldu.

Bir akşam yorgunluktan bitkin düşmüş halde toprağa gübre atıyordu. Arabada kalan gübreyi tek seferde indireyim derken omurgasını incitti. Doktora ödenen para canını o denli sıktı ki doğru düzgün dinlenmeden yeniden işe koyuldu. Ağır işleri yapmaktaki budalaca ısrarı sakatlığı yeniden tetikledi ve sırtında kalıcı hasar oluştu.

Yaz mevsiminin sonlarına doğru ne yaparsa yapsın Simpson ailesini kurtarmaya yetmediğini anlamaya başlamıştı. Gitmesi gerektiği, hem de bir an önce gitmesi gerektiği ortadaydı, akşamları oturup, ne yapabileceği üzerine kafa yoruyordu. Gençlik fantezilerinin bazılarından vazgeçip- mesela denize gitmek gibi- "büyük şehre," gitmeye karar verdi. Dar bir bakış açısı, sınırlı bir hayat görüşü olduğu için aklına gelen en büyük şehir de Des Moines, Iowa oldu.

Bir sabah kahvaltı ederlerken gideceğini söyledi. Ses tonu gelebilecek herhangi bir itirazı engelleyecek kadar sert ve kararlıydı. Mahsulün zaten az olduğunu, kendi yardımı olmadan da halledilebileceğini söyledi. Eva onu caydırmaya

çalışmadı. Neal, Simpson ailesine cömertliklerinden dolayı teşekkür etti, onlar da Neal'a istediği zaman geri gelebileceğini söylediler. 1909 senesinde, yaz sonlarına doğru bir Pazar günü oradan ayrıldı ve kuzeye doğru ilerledi.

100 mil kadar sürecek yolculuğu için yanına sadece öğlen yemeği, bir pantolon, bir gömlek ve çorap almıştı. Kendi başına çıktığı bu ilk gerçek macerada yanında beş kuruş para yoktu. Gece çöktüğünde yine bir samanlık buldu. Ertesi gün öğleden sonra, yük arabasıyla Des Moines'e giden bir aileyle karşılaştı, Neal'ı da alıp, yola devam ettiler ve nihayet kazasız belasız şehre geldiler. Neal onlarla vedalaştı ve ağıllara gidip, iş aramaya başladı.

Şanslı günündeydi çünkü yeni bir büyük baş hayvan nakliyatı yapılmıştı ve Neal'ı da hayvanların yemlenip, sulanması işine yardım etmek üzere aldılar. Ancak Neal sırtındaki sorun yüzünden işi asla vaktinde bitiremiyordu bunun üzerine ustabaşı ona daha kolay bir iş verdi. O sene sonbahar geldiğinde onu paketleme kısmına verdiler. Ağıllarda yaklaşık sekiz ay çalışmıştı.

İşi aldıktan sonra kalacak ev bulmak çok zor olmadı. Eşyası yoktu ve ev sahibesinin uzun süren sorgusuna tahammül etmeyi başardı. Kadın nihayet risk almaya degeceğine kanaat getirdi. Ev, sahibesi kadar, sahibesi de ev kadar büyüktü. Kadın yüz elli kilo civarındaydı, evin de yaklaşık yirmi odası filan vardı. Adı Anne Stubbins olan kadın hayatı boyunca bu evde yaşamıştı, evin adı da Ken's Gables'dı. Anne'nin babası Kenneth Stubbins evi yaptırmıştı ve Anne bu evde doğmuştu. Anne'e göre ev ve kendisi birbirinden ayrılması mümkün olmayan bir ikiliydi; konuşurken hep "Ben ve Gables," derdi.

Neal bu tuhaf tutuma ilk şahit olduğunda bir akşamüzeriydi, yeni evinin verandasında dinleniyordu. O sırada Anne'in bir başka komşuyla konuştuğunu duydu:

"Gables her geçen gün yaşılanıyor. Sürekli tedavi ettiriyorum ama faydası yok. Sırtımı döndüğüm an iç çekişlerini duyuyorum. Yaşlı ahmak; ya bir tahtası düşüyor ya da bir yerleri çürüyor. Biliyor musun, bir gün şu veranda düşse şaşkırmam..." Anne hiç evlenmemişti ve bu ev onun kocası gibiydi. Her gece gelip, "Gables'la ben yorgunuz bugün, erken uyusak iyi olur," ya da "Şu Gables var ya, yaşlı çakal, ölümüm onun elinden olacak, sabaha kadar inleyip, sızladı yine, gözüme uyku girmedi, bak görürsün şu çatı düşecek tepeme bir gün," diyordu.

Neal ağıllarda çalıştığı dönem boyunca orada kaldı. Evden taşındıktan sonra bile, arada bir gidip, "Ann Anne," dediği bu kadını ziyaret etmeye devam etti. Yıllar boyu "Gables'tan," şikayet etmeye devam eden Anne, nihayet veranda çöktüğünde, kalp krizi geçirip, öldü.

* * *

Yine bahar gelmişti ve Neal evden ayrılalı tam bir sene olmuştu. İlk senesinde arkadaş edinemedi, bilmediği bir şehirde birileriyle tanışacak beceriye sahip değildi. Eğlenceye ayıracak vakti olmuyor, yorucu geçen işin ardından bitkin halde eve dönüyordu, bu şekilde yaşadığı için de biraz para biriktirmeyi başarmıştı. Kendisine giyecek bir şeyler aldı, Eva'ya biraz para yolladı, işin aslı hayatının en mutlu zamanlarını geçiriyordu. Hala masumdu ve dolayısıyla mutluydu.

1910'nun başında ağıllarda yapacak fazla iş olmadığı için

Neal işten çıkarıldı. Ama bu durum Neal'in canını pek de sıkmadı. O bahar hava çok güzeldi ve Neal de biraz boş vakti olması için can atıyordu. Sabahları geç kalkıyor, güzel bir kahvaltı yapıp, günün geriye kalanını geçirmek üzere şehrin merkezindeki parklardan birine gidiyordu. Aslında hep aynı parka gidip, hep aynı bankta oturuyordu. Etrafta gezinen insanları izlemekten keyif alıyor, banklarda oturan başka kişilerle sohbet ediyor, güvercinleri besleyip, sincap kovalıyordu. Hayat hakkında hala çok fazla düşündüğü yoktu. Gençliği ve endişe ettiği pek bir şey de yoktu.

Bir gün yine böyle parkta otururken, yaşlıca bir centilmen yanına geldi. Saçları gümüş rengiydi ve bu renk, kahverengi gözlüklerin ardındaki kırmızı yüzüyle komik bir zıtlık yaratıyordu; baştan aşağı siyah giyinmişti, başında şapkası olmasa da kıyafeti kusursuzdu. Kibarca selam verip, kendini tanıttı ve sohbet etmeye başladılar.

Adı Roolfe Schwartz olan bu adam kibar, eski kafalı bir Almandı ve hayatını yalnız geçirmişti. Ailesi yoktu ve gündün güne zayıf düştüğü için kendisine bir çıracak, bir ortak arıyordu. İşin aslı üç koltuklu berber dükkanını devredeceği bir evlat arıyordu. Neal'in yanına geldiğinde aklından geçenler bunlardı ve bu teklifi Neal'a yapmaya karar vermişti.

İkisi iyi anlaşmıştı ve Roolfe öyle ustaca manevralar yaptı ki daha gün bitmeden Neal berberlik işini öğrenmeye karar verdi. Neal, "Ann Anne'ye," haftada bir ziyaretine geleceği sözünü verip, Ken's Gables'dan ayrıldı ve Schwartz'ın dükkanının arka kısmında yaşamaya başladı. Durumdan gayet memnun olan Schwartz eğitime başladı. Ömrünü berber koltuğunun başında geçirdiği için körlüğün eşiğine gelmişti ama

oldukça becerikli ve eli çabuktu. Neal'a mesleği incelikleriyle öğretti, çocuk da öğrenmek konusunda en az onun kadar istekliydi. Nihayet eğitim tamamlandı, Neal ilk işini yaptı ve Roolfe yaşlı gözlerle ona sarılıp, "oğlum," dedi ve onun kendisinden bile becerikli olduğunu söyledi.

Yedi yıldan fazla bir süre birlikte uyum içinde yaşadılar. 1910 senesinin Bahar mevsiminde tanışmalarından, 1917 senesinin Sonbaharında ayrılmalarına kadar; günlük yaşantılarının tek sıkıntısı Roolfe'un giderek ilerleyen yaşının yarattığı kaçınılmaz sorunlardı. Yıllar geçtikçe berberlik işinin çoğunu Neal yapmaya başladı; Schwartz genelde yoğun geçen Cumartesi günleri yardıma geliyordu. Saçlarını ona kestirmekte ısrar eden ve "Bu adam hala buraların en iyi berberi," diyen birkaç müşterinin işini o hallediyordu. Hayatları oldukça huzurluydu ve Neal nerdeyse başka hayatların varlığını unutmuş gibiydi.

1914 senesinde Neal yirmi bir yaşındaydı ve henüz bir kadınla tanışmış değildi. Bu durumun belirli bir nedeni yok gibiydi; beş senedir Des Moines'deydi ve civarda yaşayan kızlarla ilişki kurmak için birkaç fırsatı olmuştu. Artık eskisi kadar utangaç da değildi; davranışları normaldi, üstelik yakışıklıydı. Tüm bunlara rağmen kız arkadaşının olmaması onu tanıyanların merakını uyandırıyordu. Belli ki adam kızlarla ilgilenmiyordu.

Dünya Savaşının başladığı zamanlarda nihayet ilgisini çeken bir kızla tanıştı. Kızı daha önce de görmüştü; Anne'in evinin sırasında oturuyordu ama kız bir Pazar günü yaşlı bayanı ziyarete gelene kadar tanışma fırsatları olmamıştı. Kızın adı Gertrude Vollmer'di; Alman bir ailenin tek çocuğuydu.

Anne'e doğum günü hediyesi olarak örgü bir kazak getirmiş ve elbette orada oturup, Anne'in bitmek, tükenmek bilmeyen şikayetlerini dinlemeye mahkum olmuştu. Neal ve Gertrude verandada oturmuş, kadını dinlerken birbirlerini uzun uzun süzüyorlardı. Neal kızı evine bıraktı ve ailesiyle tanıştı. Roolfe'un da onayını aldıktan sonra- kızın Alman olması Roolfe'un takdirini toplamıştı- evlerine sık sık gitmeye başladı.

1917 yılında Amerika savaştaydı. Neal milliyetçi ve idealist bir tavırla orduya yazılmak istedi ama Schwartz onla aynı fikirde değildi. Aralarında ilk kez hararetli bir tartışma geçti.

Roolfe akıllı ve tedbirli bir adamdı. Neal bu yalnız berberin yanındaki hayatından memnundu çünkü masumdu; Roolfe onun yiyeceğini, içeceğini veriyor gerektiğinde ona yol gösteriyordu. Parkta ilk tanıştıklarında, karşısındakinin naif, basit bir oğlan çocuğu olduğunu anlamıştı ve onun bu haliyle kalmasını sağlamıştı. Çocuğun berberlik konusundaki çabukluğunu ve becerisini sürekli takdir ederek onu bu mesleği seçme konusunda alttan alta yönlendirmiş ve dolayısıyla beraber geçirdikleri hayatı bir dengeye oturtmuştu- çocuğunu baskı altında tutan bir annenin bencilliği ve sabırla. Böylece Neal'i sadece yedi sene yanında tutabilmeyi başarmakla kalmamış hem de onun aklına herhangi bir soru takılmamasını da sağlamıştı; Neal ile tanıştıklarında çocuk on yedi yaşındaydı; şimdi yirmi dördündeydi ama hayata dair sorduğu tek bir soru yoktu ki Roolfe onun yerine yanıtlamamış olsun. İşte Neal o denli naifti ki yirmi dört yaşının akıllı Roolfe'un savaşa karşı çıkma nedeninin Alman olması ile ilgili olmadığını bir türlü almıyordu. Neal'ın gençliğin körlüğüyle görebildiği

tek şey Roolfe'un onun orduya yazılmamak için kişisel hiçbir nedeninin olmadığını çok iyi biliyor olmasıydı.

Roolfe o güne kadar terk edilme korkusunu ustaca gizlemiş olsa da artık gerçekleri konuşmak dışında seçeneği kalmamıştı. Adam konuştuğunda, Neal duydukları karşısında yalnızlığının farkına varıyor, geçirdiği duygusal şokla birlikte kafası karışıyordu. Alışkanlıkları onu durumu kabullenmeye zorluyordu zaten Roolfe da iyice geri çekilmişti. Neal kalmaya devam etti; hayat eskiden olduğu gibi devam ediyordu: dükkanda çalışıyor, Gertrude ile görüşüyor, "Ann Anne'yi," ziyaret ediyor, kadının her geçen gün biraz daha delirdiğine şahit oluyordu. Ama Neal artık ne kadar az şeye sahip olduğunu açıkça görebiliyordu. Schwartz savaşıyla ilgili tartışmadan galip çıkmıştı ama Neal de kendisinin hiç tanımadığı bir dünyaya dair bir sürü şey öğrenmişti. Dünyayı başka biçimlerde yaşamakta özgür olduğunun farkına varmış, başka ihtimallerin varlığı onu o denli heyecanlandırmaya başlamıştı ki duyduğu huzursuzluk her geçen gün biraz daha artmaya başlamıştı. Schwartz durumdan şüpheleniyordu, Neal yeni edindiği bu özgürlük fikriyle delice bir şeyler yapabilir, hatta belki onu terk ederdi. Neal ise kendi adına bir çıkış bulabilmiş değildi, adama karşı duyduğu öfke tırmanıyordu, neyse ki ordu ikinci asker alımını yaptı ve kaçak olduğu anlaşılan Neal orduya alındı.

* * *

Askerlik Neal'i iyice uyandırdı; kendisinden daha fazla hayat tecrübesine sahip erkeklerle tanışınca geçen seneler içerisinde ne kadar az şey yaşamış olduğunu fark etti. Arkadaş-

larına hayranlık duyuyor ve elbette onlardan etkileniyordu. Daha önce ne içki ne de sigara içmezken, ikisine birden başladı. Fahişelerin varlığından haberdar oldu ve kısa süre içerisinde onlardan hastalık kaptı. Savaşa karşı kendini feda etmeye hazır, masum bir tavrı vardı ancak aslında iyi bir asker olmayı bile beceremediği gerçeğini dahi umursamaz oldu.

Neal'ın kendini en yakın hissettiği adam Jim Trent adlı biriydi. Jim Arizona'dan geliyordu ve ailesi kendi işlettikleri madenin altında kalıp, ölmüştü. Jim çocukluğunun on yılını Arizona'nın çöllerinde geçirmiş ancak bu ölümcül kaybın hemen ardından yaşadığı yerden çok farklı bir yere uyum sağlamak zorunda kalmıştı çünkü o güne kadar hiç tanımadığı halası onu alıp Kansas City'e götürmüştü. Çocuk Missouri Üniversitesine girene kadar özel öğretmenlerden ders almıştı. Gazetecilik okumuş, mezun olduktan hemen sonra Kansas City Star gazetesinde çalışmaya başlamıştı. Savaş başladığında işi bırakmış ve halasının tüm itirazlarına rağmen orduya yazılmıştı, halası da onu reddetmişti. Trent dünyayı umursamayan, alaycı bir tipti, halasının himayesini kaybetmiş olmak onu iyice kötücül birine çevirmişti. Başa çıkması gereken tek sorunu can sıkıntısı olan kendini beğenmiş her ukala gibi, onun da hayata karşı tutumu kısa zamanda diğerlerinin ondan uzaklaşmasına neden oldu ama basit bir köylü çocuğu olan Neal, Jim Trent'e kör bir hayranlık duyuyordu. Arada bir selamlaşmaları Neal'ın hızlı başlayan bir dostluk olduğunu sandığı bir ilişkiye dönüştü. İkisi arasındaki yakınlığın umutsuz bir tarafı vardı çünkü farkında olmasalar da milletin asabını bozuyorlar, giderek küstahlaşan ve pek de akli başında hareket etmeyen bir ikiliye dönüşüyorlardı.

Neal'in Avrupa'ya doğru yola çıkacağı gemi 1918 senesi-
nin Kasım ayının ortalarında hareket edecekti ancak ateşkes
geminin yola çıkmasına engel oldu. Beklenmeyen ama ol-
ması umut edilen bu değişiklik Neal hariç herkesi neşelen-
dirdi, Neal kendini aldatılmış gibi hissediyordu. Hayalinde
canlandığı Savaş ve Ölüm sahnelerinde, korkusunu alt et-
mek için Trent'in gösterişli, herkese meydan okuyan tavrını
taklit ediyordu. Şimdi bu yeni gelişme canını sıkıyordu çünkü
savaşın kafasında hala idealize ettiği cesaret konusunda izle-
diği yöntemin doğruluğunu teyit edeceğine inanmıştı. Şöyle
ki gerçek bir kahramanlık yapıp her şeyi düzeltebilirdi. Bu
şekilde akıl yürütüyordu ama devletin hizmetindeyken yap-
tıkları için de bir mazereti yoktu ve bundan ötürü yaşadığı
suçluluk duygusundan kurtulamıyordu.

Neal 1919 senesinin Ocak Ay'ında ordudan terhis edildi.
Aynı dönemde Trent de terhis oldu ve birlikte trenle Kansas
City'e gittiler. Güzel bir otele yerleştiler ve birkaç hafta içeri-
sinde tüm paralarını tükettiler. Ev hapsinden kurtulan küçük
çocuklar gibi ordudan çıktıklarında yapmaya söz verdikleri
her şeyi yaptılar. Neal gece hayatına doymuştu ama Trent'in
taşkınlığının sonu yoktu ve lüks yaşantılarına devam edebil-
mek için eski arkadaşlarından epeyce yüklü miktar borç al-
maya başlamıştı. Neal sonunda her şeyden sıkıldı ve Trent'i
kendi enkazında bırakıp, Des Moines'e, Schwartz'ın yanına
döndü.

Berber dükkanının işlerini yeniden üstlendi ancak işler
pek yolunda değildi çünkü Neal ordudayken Schwartz buna-
mıştı. Yaşadığı onca şeyin ardından bu durum Neal'in sinir-
lerinin tamamen bozulmasına neden oldu. Roofe'un bitmek

tükenmek bilmeyen gevezelikleri, salyalarını akıtarak sürekli gülmesi Neal'ın midesini bulandırıyor, adama duyduğu antipati giderek artıyordu. Roolfe müşterilerin kulaklarına bir şeyler fısıldayıp, kendi kendine kıkırdıyor, kollarını dürtüyor ya da saçlarını ve sırtlarını okşuyordu. Daha da kötüsü bahsettiği şeylerin hiçbir anlamının olmamasıydı. Bu görüntülerle her gün karşı karşıya kalan Neal o kadar rahatsız oluyordu ki çoğu zaman hasta olduğu bahanesiyle öğleden sonraları odasına, yatağına gidiyordu. Bir gün Schwartz da gelip, yanına yattı ve bir yatalak gibi kıpırdamadan öylece durdu. Neal gitmeye can atıyor ama kalmaya mecbur bırakılıyordu, sinir krizinin eşiğindeydi artık. Yaşadığı duygusal karmaşa ürkütücü bir noktaya gelmişti öyle ki artık adama karşı merhamet bile duyamıyordu. Ottumwa Mutual Life Sigorta Şirketinin satış elemanı aradığını duyunca kararını verdi. Neal evden ayrılırken Schwartz uyuyordu, manevi babasına hoşça kal bile demeden, onu yalnız başına ölüme terk edip, evden çıktı. Ottumwa'ya yaptığı kısa yolculukta ikinci kez belirsiz bir hayata başlayacak olmanın kaygısını taşıyordu.

Ottumwa Mutual Life Sigorta Şirketi genelde kırsal kesimde yaşayanlara hizmet veriyordu. Neal'ın çalışma alanı orta güney Iowa ile kuzey Missouri'yi birbirinden ayıran sınırın civarındaydı. Kendisi gibi insanlarla iletişim kurmak kolay olduğundan ve işini ciddiye alıp, dürüst davrandığından dolayı satış işinde başarılı oldu. 1920 yılında Mart'ın sonunda terfi aldı ve ekiple değil, bir başına çalışma yetkisi kazandı. İlk otomobilini de, bir T.Model Ford, bu dönemde aldı. O sene, yağmurun şiddetle yağdığı bir Bahar günü su hendeklerinden birinin üzerinden atlamaya çalışırken arabayı hurdaya

çıkardı. Artık arabası yoktu ve bunun Schwartz'dan uzaklaşmasına engel olacağı gibi bir hisse kapılıyordu. Şirketin Kansas City şubesinde değerlendirebileceği bir iş vardı ve Neal, Schwartz'tan daha da uzaklaşabilme imkanı olarak gördüğü bu fırsatı kaçırmak istemedi.

Kansas City'e gideli daha birkaç saat olmuştu ki şehir merkezindeki barlardan birinde James Trent ile karşılaştı. İkisi de içkiliydi ve böyle umulmadık bir biçimde karşılaşmanın heyecanı ile birbirlerine uzun uzun sarıldılar. Hatta Jim o denli mutlu olmuştu ki Neal'e gelip, halasının bir saray yavrusunu andıran evinde kalmasını teklif etti.

Kansas City, Genevieve Connelly Whitaker ile gurur duyuyordu. Kadının babası Osgood Maynard Connelly, şehrin zengin "bankacı Connellylerinden," biriydi ve kadının vefat eden kocası da Chicago'nun batısında ülkenin en büyük et işleme tesisinin kurmuş ve ardında hatırı sayılır bir miras bırakmıştı. Genevieve servetin getirdiği sorumluluklarla başa çıkmaya çalışan dul kadın modelinin vücut bulmuş haliydi. Hayırışlerini yürütmek, moda konusunda öncülük etmek, sonu gelmeyen sosyal etkinlikler düzenlemek ve elbette bir de kaybettiği kız kardeşinin bir başına kalan oğlu James Trent sorunu vardı. James orduya yazıldığında teyzesi hayatını tehlikeye attığı için ona kızmış olsa da, geri döndüğünde kadın hemen yumuşamış ve ona eski ayrıcalıklı konumunu yeniden kazandırmıştı.

Neal kendini birdenbire Whitaker Konağının etrafında dönen sosyal ilişkiler ağının içerisinde bulmuştu. Buradaki yaşam biçimi orduda gördüğünden bile daha tersti doğasına ama bu yaşamın gerekliliklerini bir şekilde yerine getirme-

ye başlamıştı. Bir diğer olumsuz gelişme de Jim'in bir grup öfkeli züppenin sözde lideri haline gelmiş olmasıydı. Bu grup taşralı Neal'i aralarına almak istemiyordu. Neal duruma öfkeleniyor, onu bu adamların aşağılamalarından koruyan tek kişi Jim oluyordu ama Jim de ilk karşılaştıkları andaki heyecanını kaybetmiş, bir zaman sonra bu konuyla ilgilenmez olmuştu. İyice dışlanan Neal, kendisini sergiye koyulmuş bir şey gibi hissediyordu, diğerleri yapacak daha iyi bir işleri olmadığında gelip bu acayip şeye bakıyor gibiydiler. Daha önce kimse ona bu şekilde davranmamıştı ve yaşadığı bu yeni deneyim oldukça aşağılayıcıydı. Şehirlilerin bu gösteriş düşkününü tavırlarına öfkelenen, köyde büyümüş bu saf çocuk giderek paranoyalarının esiri oluyor ve kendinden nefret ediyordu.

İş hayatı da yolunda değildi, ev kirası ödemek gibi bir sorununu kalmayınca, hayatını kazanma zorunluluğun yarattığı baskı da azalmış, işi önemsememeye başlamıştı. Eski müşterileriyle bile temasa geçmekten korkuyor, nedense onların bir sebepten ötürü kendisini şikayet edeceklerinden kaygılanıyordu. Artık bir şey satamıyordu ve satış grafiği hızla düşüyordu, birkaç gün işe gitmedi ardından tamamen bıraktı.

Haftalarca odasına kapanıyor, Jim'den bile kaçıyor. Jim arada sırada onu merak etse de fazla üstünde durmuyordu. Zaten Genevieve'in de evinde kalan insan sayısı hakkında kesin bir fikri yoktu, ne de olsa sürekli misafir gelip gidiyordu ve bazen gelenler uzun süre kalıyordu.

Neal odasına kapanıyor ve vaktinin çoğunu bedava gelen içkiyi tüketerek geçiriyordu. Trent'in dünyasında kendine uygun bir mevki bulamamanın ağırlığı, Des Moines'ten ay-

rıldığı için yaşadığı suçluluk duygusuna karışıyordu. Neal'ın sarhoş zihninde Schwartz'ı korkakça terk ettiği o an tekrar tekrar canlanıyor, bitmek bilmeyen bir kaygı yaşıyordu. Evden ayrıldığı o geceyi her düşündüğünde utanç ve pişmanlık duyuyor, Schwartz ile geçirdiği o son tatsız dönem aklında dönüp, duruyordu. İçten içe yaşadığı bu çatışmalara bir de işini elinde tutamama beceriksizliği ve sorumsuzluğu eklenmişti. Evlerinde yaşadığı ama bir türlü uyum sağlayamadığı bu insanların gaddarlığı ona kendisini aşağılık biriymiş gibi hissettiriyor ve çaresiz bir öfke duyuyordu. Aynı duyguları yıllar önce Eva evden gittiğinde, sürekli üzerine gelen ağabeylerinin yüzünden de yaşamıştı. Gün boyunca tek meşguliyeti bunları düşünmekti ve diğerlerinin onun bu evdeki varlığına tahammül edemediklerinin gayet farkındaydı, hala kalıyor olması muhtemelen onu iyice gülünç yapıyordu. Ancak her gün içtiği için bu konuda harekete geçmeyi de erteliyordu.

* * *

1921 senesinde yılbaşı kutlamalarının üçüncü gününde Neal nihayet ayağa kalktı ve herkesin ortasında hayata dair can alıcı bir tirat attı. Trent'in ona yanıtı aşağılayıcı bir sırtıma oldu ve bu tavrıyla beraber etrafına toplanmış ve üzerlerine eşek kostümü giymiş arkadaşlarının anırmaları iyice yükseldi ve Neal hızla evden çıktı. Bu zengin mahallenin insanlıktan uzak soğukunda yürürken içindeki öfke yerini yavaş yavaş Schwartz'a yaptıklarından dolayı yaşadığı pişmanlığa terk etti. Gözünden yaşlar süzülürken, ne yaptığını bilmez halde otobana doğru aceleyle yürümeye başladı.

Üzerinde çok az para vardı ve Des Moines'e otostop çek-

mek zorundaydı. Araçlar ağır ağır ilerlerken içindeki huzursuzluk hızla büyüyordu. İçinden Schwartz'ın hala yaşıyor olması için dua ediyordu. Neal bakıma muhtaç durumdaki adamı terk edeli neredeyse bir yıl olmuştu.

İnsanın nadiren yaşadığı bir deneyim vardır, kişinin o anda yaşayacağı şeyin kaderini geri dönülmez bir biçimde etkileyeceğini hissettiği bir an, Neal'ın dükkanın olduğu sokaktan aşağı koşarken- gözleri fal taşı gibi açılmış, ağzı açık, nefesini tutarak ve zihni hiç olmadığı kadar hızla çalışırken yaşadığı işte bu türden bir deneyimdi.

Dükkan karanlıktı, uzun zamandır yıkanmadığı belli olan camların ardında panjurlar sıkı sıkı kapatılmıştı. Kapının kolunu zorladı ama kilitliydi. İçeri girebileceği başka bir yol bulabilmek için binanın etrafını dolaştı ama herhangi bir giriş yoktu. Kanunların ne dediğine pek de aldırmadan, ön camlardan birini kırdı ve içeri girdi. Etrafa şöyle bir baktı ve dükkanın uzun zamandır çalışmadığını anladı. Berber koltuklarının üçünün üzerine de örtü geçirilmişti ve bir kenara kaldırılmışlardı. Dükkanla kendi odasını birbirinden ayıran kapı da kilitliydi ama aradaki duvar sadece görüntü olsun diye koyulduğundan tavana yetişmiyordu. Duvarın üzerinden atladı ve neredeyse iki bin yedi yüz gecesini geçirmiş olduğu odasına yeniden girdi. Derli toplu duran yatağın üzeri toz tutmuştu. Odanın diğer ucunda duran yemek yaparken kullandığı iki gözlü ocak hala yerindeydi ama gaz bağlantısı kesilmişti.

Diğer tarafta iskarta kerestelerden yıllar önce yaptığı dolap duruyordu. Dolabın üstüne astığı ve içindeki giysileri kapatmaya yarayan örtü de gitmişti. Lavaboyla duş kabinini

saymazsak odadaki tüm eşya bundan ibaretti. Düşünceli bir biçimde yatağa oturdu, havasız odaya karışan çıplaklık kokusunu alabiliyordu.

Dalıp gittiği bu kör, derin düşüncelerden gözlerine doğrultulan fener ışığıyla sıyrıldı. Mahallede devriye gezen polis sessizce içeri girmişti ya da belki Neal hiçbir şey duyamayacak kadar dalgındı. Neticede polis karşısında ona doğrulttuğu silahıyla duruyordu.

“Ayağa kalk, yüzünü duvara dön, ellerini başının üzerine koy- yukarı, yukarı kaldır ellerini,” diye bağırmaya başladı. Bu arada Neal’a kim olduğunu, ne iş yaptığını filan sordu. Üzerini aradı, silah olmadığını anlayınca dışarı çıkmasını söyledi, sorguya devam edecekti. Neal’in olup bitenler karşısındaki kaygısızlığı belli ki adamın şüphesini bir şekilde gidermişti. Polis merkezi yakınlardaydı, Neal’in yalan söylüyor olma ihtimaline karşı onu merkeze götürüp, orada sorgulayacaktı.

Nihayet Neal eski bir müşterinin adını hatırladı. Adamı aradılar, merkeze gelip Neal’in Schwartz’ın berber dükkanına girmeye hakkı olduğunu doğruladı. Polis müdürü Neal’in anlattıklarının doğruluğuna ikna olmuştu, herhangi bir suçlama yapılmadan serbest bırakıldı.

Kendisine şahitlik yapmaya gelen müşteriyle beraber mahalleye doğru yürüdüler. Adam ona Schwartz’ın son zamanlarında yanında John Harper adlı bir ayyaş olduğunu söyledi. Adam Schwartz ölene kadar onla ilgilenmiş. Neal Schwartz’ın ölmüş olma ihtimaline hazırlıklı olduğundan duydukları onu ne üzdü ne de şaşırttı. Tek derdi Schwartz’a son zamanlarında bakıcılık yapan şu adamla konuşabilmekti, müşteriden ada-

mın adresini aldı, yardım için teşekkür etti ve şaşkın şaşkın ona bakan adamla vedalaşıp, hızlıca ayrıldı.

Neal aceleyle John Harper adlı ayyaşın yaşadığı yere doğru yürümeye başladı. Adamın evi şehrin çöplerinin atıldığı kısımdaydı ve civardaki dört, beş barakanın ilkiydi. Kapıyı çaldı. Camda buruşuk yüzlü, bomboş ifadesiz gözlerle bakan bir adam belirdi. Adam, Neal'a okuduğu birkaç kitaptan biri olan Silas Marner'daki deli adamı anımsatmıştı. Gırtlaktan gelen, boğuk bir ses "şuradan," dedi.

Bu terk edilmiş toprak parçasına inşa edilmiş absürt mimari örnekleri arasında Harper'ın yaşadığı yer yaşam alanı diyebileceğiniz en son yerdi. Çelik levhalar, karton kutular, plastik atıklar ve daha bir dizi başka çöpten yapılmış malzeme, Neal tam içeri girecekti ki küçük bir av köpeğinin sağır edici havlamaları ile durdu, Harper hayvana bağırıp, susmasını söyledi. Köpek sustu. Harper, Neal'a "içeri gir," dedi.

Neal şapkasını çıkardı ve başını eğerek alçak tavanlı ufak koridora girdi. Harper içeri girmiş, üzerine çuval bezlerinin serili olduğu karyolaya bağdaş kurarak oturmuştu. Neal'in elinde şapkaıyla, koridorda öylece durduğunu görünce durumu yanlış anlayıp, Neal'in saygısızlık etmemek için içeri girmediğini sandı ve "Gel, kimse yok," dedi. Sersemlemiş gibi duran Neal'dan gözlerini çekmiyordu. "Şapkanı masaya koyabilirsin." Yere ters koyulmuş büyük bir kutuyu gösterdi, üzerinde bir mum yanıyordu. Neal ise adamın söylediğini yapmak yerine aniden art arda sorular sormaya başladı, o denli heyecanlıydı ki ne dediğinin kendisi bile farkında değildi, nadiren susuyor, o arada soruları yanıtlama fırsatı bulan Harper susunca, soru yağmuruna kaldığı yerden devam

ediyordu. Harper bu arada kıpırdamadan duruyor, şaşkın gözlerle onun susmasını bekliyordu. Neal, Schwartz konusunda kendi başarısızlığının tetiklediği bu tutkulu tavrı nihayet bir kenara bıraktı ve karyolaya, adamın yanına oturup, ondan konuşmasını rica etti. İyice ısınan odada kısa süren bir sessizlik oldu: gaz ocağından siyah renkli, yoğun bir duman katmanı yükseliyordu.

Harper bunalmış olsa da Neal'in aşırı heyecanlı, dengesiz hali onu ürkütmemiş aksine akıllıca bir iş yapıp, onun bu halini görmezden gelmişti. Bu aklını yitirmiş gibi görünen adamın en çok istediği şeyin bir takım somut gerçekler olduğunu anlamıştı, böylece bu gerçeklerin üzerinden yeni fanteziler yaratabilecekti. O yüzden olup biteni en basit haliyle, ciddiyetini koruyarak anlatmaya başladı.

"Benim dışarıdaki deli oğlana kasaptan bir şeyler bulmak için aşağı inmiştim, sizin berberin önünden geçerken adamın seslendiğini duydum, gidip içeri girdim. Orada, arka taraftaki yatakta yatıyordu. Kolumu tutup, senin nerede olduğunu sordu. Ben de sadece oradan geçtiğimi, seni tanımadığımı söyledim ama beni dinlediği yoktu, senin adını söyleyip duruyordu. Ben de kalıp, adamı sakinleştireyim dedim. Kalktım, ocaktaki çorbayı ısıttım, içince biraz toparlandı. Biraz daha akli başında konuşmaya başladı. Yanında epeyce kaldım, sonra sabah yine gelirim deyip, benim oğlana et bulmaya gittim.

"Haftada birkaç gün yanına uğramaya başladım ama o geceleri de kalmamı istedi, ben de tamam dedim. Bir iki ay öyle geçti, adam çalışmadığı için dükkân kapalıydı. Harcamalarımı bile o karşılıyordu. Ama oturup epey sohbet ediyorduk

ben de ona yardımım oluyor diye düşünüyordum. Bir zaman sonra durumu iyice kötüye gitti, bazen bütün gün yataktan çıkamadığı oluyordu, konuşmayı da bırakmıştı. Bana sorarsan senin onun iyiliğin için gittiğini biliyordu. Her neyse, birkaç gün sonra öldü- sanırım bir ay önce filan.”

Neal o gece ayyaşın barakasından her zaman yaşadığından daha yoğun bir mide bulantısıyla çıktı. Bunun sebebinin acıyla kıvranan ruhu ya da Freudcu bir işkence olmasından ziyade tüm gece soluduğu duman olduğuna karar vermeyi tercih etti. Harper'ı bir daha görmedi.

Dükkanı yeniden açtı, birkaç hafta çalıştıysa da karşısına çıkan bir teklifi değerlendirip, dükkanı sattı. Dükkanı sattığında Bahar mevsimiydi ve yapacak bir şeyi kalmadığı için yeniden parktaki bankına döndü. Yirmi sekiz yaşındaydı ve parkta oturup, geçmişini düşünmek o denli keyifli geliyordu ki yazı ve hatta sonbaharı da hiçbir değişikliğe gitmeden, rutinine sadık kalarak geçirdi. Bu tuhaf yaşantısında ne dostu vardı ne de düşmanı, küçük bir otelde kalıyor, yemeklerini tüm gece açık olan bir restoranda olur olmaz saatlerde yiyordu. Parkta da bir başına takılıyordu, tek arkadaşı etrafta gezinen sincaplardı, soğuğa aldırmadan oturmaya devam ediyor, tamamen bir başına geçirdiği hayatın tadını çıkarıyordu.

Elbette bu mazoşist yaşam tarzı ona sabırlı olmayı ve hiçbir şeyin dengesini bozmasına müsaade etmeyen kaygısız bir tavır geliştirmeyi öğretti. Yaşadığı duygusal patlamaların son bulduğuna inanmak istiyor, duyguların neden olduğu tüm sıkıntılardan uzak kalacağına yeminler edip, hislerini aşırıya kaçan bir tavırla bastırıyordu. Bull Durham marka tütün içiyor, konfora aldırış etmediği için çok az para harcıyordu.

Dükkanın satışından aldığı para ona yetse de, üzerine yeni bir şey koymak için herhangi bir çaba sarf etmiyordu. İşin aslı son kuruşu dahi tükenene kadar bekledi. Son parasıyla gidip bir kahvaltı etti ve ardından şehrin en iyi berber dükkanına gidip, yapabileceği bir iş olup olmadığını sordu. Hemen o gün de işe alındı. Ne şaşırdı ne de kimseye minnet duydu.

* * *

Bu iş yerinde dört sene çalıştı. Bu dört yıl boyunca sadece 1924 senesinin yaz mevsiminde bir gün işe gitmedi. Eski içki alışkanlığı yine ortaya çıkmıştı ama bu kez işi cumartesi geceleriyle sınırlı tutmayı beceriyordu.

Tüm gününü ayakta bir dizi adamı tıraş ederek geçirdiği, dizlerinin ve sırtının yorgunluktan tutulduğu bir cumartesi gününün akşamında zil zurna sarhoş oldu. Gece geç saatte Des Moines'in caddelerinde sendeleyerek yürürken birden aklına dükkandan alması gereken bir şey olduğu geldi. Sarhoş kafayla içgüdüsel olarak dükkana doğru yürüdü ve kapıya geldiğinde anahtarlarını bulmaya çalıştı. Anahtar deliğini bulmak için eğildiğinde, devriye gezen bir polis ona doğru yaklaştı ve durumu anlatmaya çalışan Neal'in gevelemelerini dinleyerek vakit kaybetmektense ona sağlam bir yumruk atmayı tercih etti. Bu vahşi kabadayının yumruğu parmaklarına geçirdiği muştalıyla iyice sertleşmişti ve bu yeni muştalı muhtemelen ilk kez test ediliyordu.

Neal'a yumruk atan bu görevlinin üç sene önce götürüldüğü karakoldaki centilmen olduğu anlaşıldı, adam o zamanlar polis müdürüydü ama şimdi devriye geziyordu yani ya görev yeri değiştirilmişti ya da rütbesi indirilmişti. Bu önemli beye-

fendi Neal'in üç sene önce berber dükkanına zorla girdiğini anımsıyordu, dolayısıyla Schwartz'ın dükkanı gerçekten ona bırakıp, bırakmadığını ve ayrıca bu yeni yaşanan olayı iyice araştırdı. Ancak ne yaparsa yapsın yeni oyuncağını Neal'in suratında denemesini haklı çıkaracak bir şey bulamadı. Herkes adamın hamarat, işini özenle yapan, dürüst biri olduğunu söylüyordu. Neticede mağdur durumdaki Neal pazartesi sabahı serbest bırakıldı. Burnuyla ilgilenme işini erteledi, bu ertelemenin sonu gelmedi ve neticede hayatının geriye kalan kısmında yamuk bir burnu oldu.

Tuhaf ve mantığa aykırı görünse de burnunun böyle yamulması Neal'in kabuğundan çıkmasını sağladı. Dükkandaki diğer çalışanlara ve müşterilerine karşı daha dost canlısı davranıyor, kılığına kıyafetine özen gösteriyordu. O kadar girişken birine dönüşmüştü ki beysbol, poker oyunları, konserler, cumartesi gecesi dansları artık her ne varsa hepsine katılıyordu. Neal için bu artık bir yaşam tarzı haline gelmişti. Bölgenin golf takımını çalıştıran hoca müşterisiydi ve onu kendisini Des Moines Country Club'a üye yapmayı ikna edince saygınlığını garantiye almış oldu. Kansas City'de yaşadığı yıkımı unutmuştu ya da artık çok önemsemiyormuş gibiydi; belki de kendine bir şey ispat etmeye çalışıyordu. Neticede sosyal çevresini ölçüsüzce genişletti ve Neal'a hayatının en dengeli ve en dolu dolu geçen zamanını sorsalar herhalde burnunun kırılmasının ardından geçen bu on sekiz aylık zamanı söylerdi. Kelimenin tam anlamıyla zirvedeydi ve hayatının en mutlu dönemlerini geçiriyordu. Şehrin hem seçkin kısmından onay görüyor hem de alt tabakadan insanlar onu seviyordu. Bir sürü insanla tanışmış, birkaç dost bile

edinmişti. Bir süre sonra şehrin en önemli yüzlerini tıraş edip, saçlarını kesen tek berber olacaktı. Ustanın ölümünün ardından Neal onun yerini aldı. 1925 senesinde on koltuklu berber dükkanının müdürü olarak işe alındığında zirveye çıkmıştı.

Yaşadığı tatmin duygusunun onun için zaten pek bir şey ifade etmeyen aşk konusunu tamamen gündemden kaldırdığı düşünülebilir ancak tam aksi oldu, daha normal bir hayat sürdürmeye başlayan Neal, bir kadına ihtiyaç duyduğunu fark etti, hayatının 32 senesi geride kalmıştı ve yirminci yüzyılın ilk çeyreği sona ererken Neal hala yalnızdı. Neal o yıl hayatı boyunca tek karısı olacak Maude Jean Scheuer ile evlendi.

II.

1869 senesinde Sonbahar'ın sonlarına doğru New York limanına "Giesenstadt," adlı bir Alman gemisi demirledi. Gemi boşaltılırken tayfanın en gençleri de diğerleri gibi limanda geçirecekleri kısıcık izinlerinden dolayı heyecanlıydılar ama onların heyecanının esas sebebi duydukları korkuydu.

Büyük bir Alman kasabasında doğan ve genç yaşta yetim kalan Otto Scheuer, istemediği halde denizcilik işine sokulmuştu, o günlerde bu uygulama yaygındı. Anne, babası salgın hastalıktan ölmüştü ve Otto bir süre sokaklarda yaşamış ardından da yakalanıp, gemiye verilmişti. Daha on altı yaşında olmasına rağmen iri yarı bir çocuktuk, belli ki boyu daha da uzayacaktı ve memleketine özgü soluk, beyaz bir teni vardı. Dürüst, samimi bir çocuktuk.

Kuzey Atlantik'i geçerlerken Otto da ilk seferine çıkan her gencin maruz kaldığı kötü muameleye maruz kaldı. Çok az denizci bir kaçış planı yapmadan bu işkencelere tahammül edebilir. Ancak bu planların çoğu bir işe yaramaz, neticede çocuklar her seferin zorluğuna gönülsüzce boyun eğerek ve her seferle birlikte gemideki özgürlüklerine de elbette bir dereceye kadar-ulaşmış olurlardı. Ancak Otto'nun bunu beklemeye niyeti yoktu. Amacına ulaşmak için aklında sürekli tekrar eden, ayrıntılı planlar yapıyordu. Gemiden kaçan olursa, uygulanan politikayı biliyordu. Böyle durumlarda gidilecek yere varış tarihi en fazla on iki gün ertelenirdi ve bu on iki gün içerisinde geminin diğer çalışanları kaçacağı ararlardı. Adamlara yakalanmadan bu zamanı nasıl atlatabileceğine

dair hiçbir fikir geliştiremediği için hayalleri şimdiden askıya almıştı, ayrıca düşünmek zorunda olduğu bir sorun daha vardı- İngilizce konuşamıyordu.

Ancak şimdi birlikte yürüdüğü gurup şehir merkezinde eğlenecek bir yerler bulmak için kalabalığın arasına karışırken, kimseye hissettirmeden yanlarından uzaklaşmaya başladı. Daha yönünü ancak değiştirmişti ki birkaç adamın bir diğerini fena halde dövdüklerini gördü. Dayak yiyen adamın boyu kısa, kilosu da epeyce fazlaydı. Otto adamın bu yüzden hareket edemediğini düşündü. Adamcağız o denli acınacak durumdaydı ki duygusal kahramanımız arkadaşlarının onu her an yeniden bulabilme riskine rağmen kavgaya girmeye karar verdi. Şapkasını ve ceketini çıkarıp kavgaya daldı ve bir taraftan her an yere yığılacakmış gibi duran adamı kollar-ken bir taraftan da dövüşe başladı. Sıkı bir kavga oluyordu ve Otto da bitkin düşmeye başlamıştı ki kendi tayfasından birkaç kişinin sesiyle toparlandı. Otto'nun arkadaşlarının gelmesiyle birlikte kavgadan kimin galip çıkacağı anlaşılmış oldu. Adamlar dağıldı ve bizimkiler sağ salim yollarına devam etti.

Otto ve arkadaşları kendilerine gelmek için birkaç blok ötedeki bir bara girdiler. Tam oturmuşlardı ki Otto sokakta bıraktığı ceketini ve şapkasını hatırladı. Masadan kalkıp, kapağı doğru yürürken az önce kendisi için kavga ettiği adamın karşısında dikildiğini gördü. Adam belli ki kendini biraz toplamış, konuşabilecek duruma gelmişti. "Adım Rasmus Svenson, sana teşekkür ederim dostum," dedi. Otto kalın sesiyle biraz da utanarak İngilizce anlamadığını anlatmaya çalıştı. Svenson merakla ona bakıp, Otto'ya kendi dilinde yanıt ver-

di, “Almanca mı? Onu da bilirim.” Otto rahatlayarak adamın işaret ettiği yere oturdu. İçip, sohbet etmeye başladılar, içkiler New Yorklu bücürdendi.

Svenson hemen hikayesini anlatmaya koyuldu: Kendisi, yani Rasmus Svensen, 1844 senesinde Baltık Denizindeki Løland Adasında dünyaya gelmişti. Evleri oldukça güzel, işlettikleri mandıra sayesinde maddi durumları epeyce yerindeydi. Rasmus evin tek çocuğuydu ama o daha dört yaşındayken babası vefat etmişti. Ölen babasından neredeyse yirmi yaş küçük olan annesi yeniden evlenmiş ve bu evlendiği adamdan neredeyse her mevsim çocuğu olmaya başlamıştı, aralarında bir ikiz bile vardı. Rasmus aşırı derecede düşkün olduğu annesine, sayıları giderek artan çocuklardan dolayı zaten yeterince güceniyordu ama kadın onu Almanya’da pahalı bir yatılı okula gönderince kalbi iyice kırılmıştı. 1860 senesinde okulu bitirip eve döndüğünde etrafta koşuşturan çocuk sayısının iyice artmış olduğunu gördü ve buna tahammül etmek yerine, Amerika’ya giden bir gemiye atlamayı tercih etti. New York limanında içeri kaçak girmeye çalışırken yakalandı.

Rasmus’un kendini iyice kaptırdığı monologun bu noktasında Otto kendisinin de aynı şeyi yapmak istediğini itiraf ediverdi ve bunun üzerine Rasmus ona, “Benim ev nehrin karşı tarafında, seni orada kimse bulamaz,” dedi.

Ardından Rasmus ona çiftliğinden ve bu çiftliği nasıl satın aldığından bahsetmeye başladı. Gemi görevlilerinin istediği parayı annesi göndermişti, işin aslı annesi ona toprak alıp, kendine bir ev yapacak kadar çok para göndermişti, bir de mektup yollamıştı: “Kederli yüreklerimizin de bildiği gibi oğlum burada annenin yanında bir evin olamaz.” Mektupta

yazan bu cümleyi yüksek sesle bir daha tekrar etti ve neredeyse on senedir görmediğini söylediği annesinden bahsedince gözlerinde alaycı bir keder belirdi. Evini Hudson'un batısındaki kırmızı topraklara yapmıştı, aradan geçen dokuz seneden sonra, o ve "küçük karıcığı," işleri iyice yoluna oturtmuşlardı artık.

Daha sonra, New Jersey limanına doğru giden botta kürek çekerlerken, Otto rıhtımda çıkan kavganın nedenini sormuş, Rasmus'un suratı asılmış, konuşmak istememişti. Sebep belki de fazla içtiği için üzerine çöken uyuşukluktu ve nihayet Otto'nun sorularını "Ben hep kavga ediyorum," diye mırıldanarak geçiştirdi. Kıyıya vardıklarında Rasmus botu sırtına alıp, yürümeye başladı. Otto bu hareketten gerçekten etkilenmiş, ona gıpta etmişti. Neticede bu ufak tefek adam neredeyse üç metrelik botu bir başına sırtlanmıştı ve kendisi aynı şeyi yapabileceğinden emin bile değildi. Rasmus bu şekilde birkaç yüz metre yürüdü ve nihayet botu etrafı kapalı bir barakaya yerleştirdi. Ardından Rasmus'un evine kadar birkaç yüz metre daha yürüdüler.

Ertesi gün öğleden sonra, yorgun argın uyumaya devam eden Otto, Rasmus'un fısıltıları ile uyandı:

"Birileri geliyor, senin gemidekiler olabilir. Karım sana çatı katını gösterecek, orada saklanırsın, ama benim için gelmişlerse, sana seslenirim." Otto çabucak pantolonunu giydi, sandalyede duran gömleğini aldı, ayakkabılarını ayağına geçirip, etrafta kendisinin varlığına işaret edecek bir şey kalmadığından emin olmaya çalıştı. Merdivenden çatı katına çıkarken, Rasmus'un sırtında tüfekle verandada beklemeye başladığını gördü. Bayan Svensen çatı katına çıkmış, ortalığı

toparlayıp, ona yer açmaya çalışıyordu.

Otto saklandığı yere gireli yirmi dakika kadar olmuştu ki yukarı çıkan üç, ya da dört kişinin ayak seslerini duydu. Kulağına bazı Almanca kelimeler geliyordu, "Giesenstadt"tan arkadaşının sesiydi bu ve etrafı aramaları için emir veriyordu!

Yakalanması an meselesiydi artık, bir taraftan da arkadaşlarının kendisini bu denli çabuk bulabilmelerine şaşırıyordu. Kendini tam olarak kafese kapatılmış gibi hissediyor, artık hiç şansı kalmadığını düşünüyordu. Kafasında şimşek gibi çakan bu düşüncelerin arasında onlardan daha hızlı gezen şeyse çok alakasız ama bir şarkının nakaratıydı. Otto bu şarkıyı yıllardır söylememişti, adını bile hatırlamıyordu ama muhtemelen çocukluğundan, anaokulundan kalma bir şeydi.

Ayak sesleri kesilmişti. İtiş kakış sesleri, anlayamadığı birkaç kelime ve ardından aşağı inen ayak sesleri! Bir süre sonra kadın gelip kapıyı açtı ve minnettarlık içindeki Otto dışarı çıkıp, doğru düzgün nefes almaya başladı, yüzü mutluluktan aydınlanmıştı.

Rasmus şarap içiyordu. Ufak gövdesi koca sandalyenin içinde kaybolmuştu, Otto'ya dönüp, olanları anlatmaya başladı:

"İlk gelen çocuğa biraz para verdim ama rüşvet vermedim seni kesin götürecekti. Yine de biraz tartıştık çünkü diğer iki adamdan korkuyordu ama bende para çok, diğer ikisini de hallettim yani bizi artık rahatsız etmeyecekler. Hadi bir şeyler iç, olanları da unut gitsin."

Böylece Otto altı aydan kadar Svensenler'in evinde yaşad ve zamanının çoğunu İngilizce öğrenmeye çalışarak geçirdi.

Rasmus'un sayısız üvey kardeşlerinden biri olan Christian Nills, o güzelim Loaland'den ayrılmış ve ailesiyle birlikte Duluth, Minnesota'ya yerleşmişti. Uzun bir zaman yazmışlar ve nihayet Otto'nun oraya gidip, Christian gibi Great Lakes'de denizcilik yapmasına karar vermişlerdi. Ayrılmak hiç hoşlarına gitmese de tuhaf bir biçimde tanışan bu iki adam sessizce vedalaştılar.

Otto'nun New Jersey'den Minnesota'ya yaptığı yolculuk 1870 yılında pek rastlanmayan biçimde olaysız geçti. Otto Duluth'a geldikten sonra Christian, Great Lakes buharlı gemi şirketinde ona iş bulmakta zorlanmadı, bu şirket buharlı gemileri kullanan ilk şirketti. Otto makine odasında benzin koyma ya da temizlik işlerini yapıyordu. Alman katılığının olmadığı bu yeni koşullar Otto'nun hoşuna gitmiş ayrıca kış mevsimini de Nils ailesinin oldukça rahat olan yeni evinde geçirmekten epeyce keyif almıştı. Yaşamak için gerekli olan şeyleri edinmek ona yetiyordu ve hayata dair başka tutkusu yoktu. Aynı şirkette kırk yıldan fazla bir zaman çalışıp, kuzey sularının en eski çalışanlarından biri oldu.

Otto 1875 senesinde 22 yaşındayken Nils ailesinin yanından ayrıldı ve daha yeni tanıştığı on sekiz yaşındaki bir Alman kızla evlendi. Duluth banliyölerinden bir ev satın aldılar ve Otto baharın başından, sonbaharın sonlarına kadar gemide olduğu için ailelerinin büyümesi biraz zaman aldı. 1877 senesinde Carrie adını verdikleri bir kızları oldu. 1879 yılında Charles adını verecekleri bir oğulları oldu. Yedi sene sonra, 1886 da Lucille geldi. Son çocukları Maude Jean ise 1890 yı-

linda doğdu.

Otto'nun ailesi 1898 senesine kadar sorunsuz yaşadı ancak o sene karısı zatürreeden dolayı aniden öldü. Carrie ve Charles babalarının yokluğunda durumu idare etmeyi başardılar, kısa bir zaman sonra Sioux'da zengin bir ailenin kızıyla "mektup arkadaşlığı," yapan Carrie onların yanında çalışmaya gitti. 19 yaşındaki Charles ise bir demir yolları şirketine memur olarak girdi ve babası Otto buharlı gemilerde ne kadar zaman çalıştıysa o da bu işte o kadar uzun süre çalıştı. Charles işteyken, 12 yaşındaki Lucy, 8 yaşındaki Maude'ye göz kulak oluyordu.

Otto o sene sonbaharda eve döndüğünde, Lucy'nin de ablası Carrie ile birlikte Sioux'da yaşaması için gerekli ayarlamaları yaptı. Carrie gittiği evde hizmetçilik yapıyordu ve Lucy'e de benzer bir iş ayarlanacaktı. Maude ise Otto'nun gemiden arkadaşı olan bir adamın ailesinin yanına gönderildi. Bu denizcinin iyi kalpli bir karısı vardı ve iki ya da üç çocuklarıyla birlikte Duluth yakınında bir çiftlikte yaşıyorlardı, Maude de dört yıl boyunca onların yanında kalacaktı. Charles evde bir başına yaşamaya devam edecekti, babası zaten senenin dört ya da beş ayı evde olabiliyordu. Charles hiç evlenmedi, Otto'nun da kadınlara pek aldırış ettiği yoktu, bu iki adam neredeyse yirmi sene başka bir kadın olmadan birlikte yaşadılar.

Otto çocuklarına karşı mesafeli bir babaydı. Hem işinin koşulları hem de mizacı çocuklarına şefkat göstermesine engeldi. Ailesinin dağılmış olması da onu pek rahatsız etmiş gibi görünmüyordu keza aileyi bir araya getirmek gibi bir çaba içerisinde değildi, hatta çocukları yollayan da bizzat

kendisiydi. Özellikle kızlar onun için pek bir şey ifade etmiyorlardı, annelerin ölümden sonra babalarıyla aralarındaki tek ilişki birkaç cümlelik mektuplardı.

1902 yılında Carrie evlendi ve kocasıyla birlikte Los Angeles'a gitti. Onun yaptığı işleri Lucy üstlendi ve bir süre sonra Maude'nin de Sioux'a gidip, ev işlerine yardım etmesi kararlaştırıldı. O dönemde alışlagelenin aksine Maude ve Lucy hizmetçilik yaptıkları evde değil, evin bir mil kadar ötesindeki bir kulübede yaşıyorlardı. Aile, muhtemelen kızlarının da isteğiyle bu kulübeyi yıllar önce onlara vermişti. İki kız eskiden bahçıvanın kaldığı bu yeri gerçek bir eve çevirmişlerdi. Dolayısıyla Carrie gidip de yerine Maude geldiğinde düzen çoktan kurulmuştu ve değişiklik gerektiren bir durum olmadı.

Çoğu zengin aileden farklı olarak bu insanlar işverenlerin en mükemmeliydiler. Carrie'yi çok sevmişlerdi ama onun yerine gelen Maude'ye neredeyse tutkuyla bağlanacaklardı. Maude, çiftlikten Sioux'a geldiğinde daha 13 yaşında bile değildi ama onun olağandışı güzelliği daha o yaşta ortadaydı. Bu durum normalde etraftakilerin kıskançlığına yol açabilir ama kız o denli çekingen ve mütevazıydı ki kısa zamanda evin gözdesi oldu. Hatta aile ona kendi çocuklarından biriyymiş gibi davranmaya başladı.

Ancak kız tüm bu şefkatli yaklaşıma karşı ilgisizdi ki bu da güzelliği kadar nadir görülen bir huydu. Gösterişe düşkün değildi, yaşından beklenmeyecek bir kayıtsızlık içindeydi, iyi niyetli ve uysal tavırlarıyla tam bir mücevherdi. Kızın her özelliği sürekli övülüyor, her ortamda ondan bahsediliyordu, ailenin hiçbir beklentisini boşa çıkarmıyordu. Zamanla şehrin

üst sınıfına mensup tüm erkekleri Maude'den haberdar oldu.

Kız büyüüp seçkin bir hanımefendi olduğunda bu genç erkeklerden kendisine talip olanlar oldu ve aralarından biriyle 1906 senesinde evlendi. Gencin adı James Kenneth Daly'di. Birbirlerine o denli yakışan bir çift olmuşlardı ki evdeki herkes başından bu yana Maude için düşündüklerinde haklı olduklarını birbirlerine göstermek istercesine "ben sana dememiş miydim?" "Bak gördünüz mü? Ne demiştim ben size" türünden şeyler söyleyip, durdu.

* * *

Daly genç yaşına rağmen siyasi bağlantıları güçlü bir avukattı ve ailesi de oldukça zengindi, dolayısıyla karısını da finansal açıdan sıkıntısız bir hayat bekliyordu. İri yarı bir adamdı, anne ve babası İrlandalıydı, zeki, biraz kaba, çabuk öfkelenen ama iyi yürekli ve duygusal bir gençti. Vaktinin büyük kısmını kariyerine ayırıyordu ama ava gitmeyi, özellikle de ördek avlamayı seviyordu, iyi yemeklere ve biraya düşküncüydü. 1919 senesinde kazanma ihtimali çok düşük görünmesine rağmen Sioux Şehrinin belediye başkanı oldu, bu başarıda önceki yönetimin yolsuzluklarının açığa çıkması da epeyce etkili olmuştu. Daly belediyenin tüm birimlerinde sağlam bir reforma gitti.

7 Eylül 1922 senesinde, ikinci seçimden önce ofisinde aniden öldü. Daha 40 yaşında bile değildi ama ölüm sebebi beyin kanaması olarak teşhis edildi.

15 yıl süren evlilikleri boyunca dört oğulları, dört de kızları olmuştu. Oğlanlardan biri 1917 senesinde doğum esnasında öldü. Diğer çocukların doğum tarihleri ve isimleri şu

şekildeydi: William, 1907; Ralph, 1910; John, 1912 (tam olarak 12/12/12); Evelyn, 1915; Mae, 1919; Betty, 1922 ve James Kenneth Jr (babasının ölümünden sonra doğdu) Daly'nin cenazesi yapıldığında, Maude hamileydi, acısını elinden geldiğince gizlemeye çalıştı, çocuklarının varlığından duyduğu gurur onu ayakta tutuyordu.

James'in dul annesi Maude'den en başından beri hoşlanmamıştı ve oğlunun ölümünün ardından da Maude'ye yardım etmeye yanaşmadı. Şaşırtıcıydı ama mirası açıklandığında James'in Maude'ye sadece birlikte yaşadıkları evi bıraktığı anlaşıldı, bir de sigorta ödeneği vardı ama onun da kısa sürede vadesi dolacaktı. Maude, kocasının anılarından (bodruma yaptığı hobi odasından, çatı katına yığılı av malzemelerine kadar James'in varlığı her yerde hissediliyordu) ve hiçbir iyi niyet göstermeyen kayınvalidesinden uzaklaşmak için evi satıp, Des Moines yakınlarına taşınmaya karar verdi. Ancak kısa zaman içerisinde para sıkıntısı çekmeye başladılar. Daly ailesinin oğlanları çok sevdikleri annelerine yardımcı olabilmek için hayatlarında ilk kez çalışmaya başlayacaklardı. William okulu bırakıp, tüm gün çalışmaya başladı. Ralph ise öğleden sonraları ve cumartesi günleri ev boyama işlerine gidiyordu. John gazete satıyordu ve bu şekilde zar zor da olsa geçinebiliyorlardı.

Maude artık bakması gereken kalabalık bir ailesi olan bir dulun rutin hayatını sürdürüyordu. Arada sırada ziyaretine gelen birkaç arkadaşı vardı ve oturup briç oynuyorlardı. Ev işleri için hizmetçi tutabilecek durumda değildi ama en azından Evelyn birkaç saatliğine de olsa kendisinden küçük kardeşlerine göz kulak olabiliyordu. Maude bir süre sonra Pazar

günü düzenlenen konserleri kaçırmaz oldu. O dönemin en moda etkinliği de buydu zaten. Her ne kadar Maude finansal olarak iyi durumda olmasa da neticede vefat etmiş bir belediye başkanının dul eşiydi ve bu nedenle de üst sınıf arasında hala saygın bir yer vardı. 1924 senesinin sonlarına doğru Des Moines Country Club'da düzenlenen dansa gitti ve ikinci eşi olacak Neal Cassady ile burada tanıştı.

III.

1924-25 senesinin kış mevsimi şehir kulübünde cumartesi geceleri masalardan biri hep aynı adama ayrılırdı; ezilmiş burnuyla orta yaşlı bir boksörü andıran kısa boylu, sağlam yapılı Neal Cassady'e, ve Cassady o aralar koyu kestane saçlı, narin yapılı, orta yaşlı dul Maude'yi sıkı takibe almıştı. İçeride yanan şömine, şık kıyafetli insanlar, içkiler ve yiyecekler de ikisi arasında yaşanan romansı iyice güçlendiriyordu. Maude hayatın eğlencesiyle tek teması olan bu yerin büyümesine ki Neal da kendini bu büyüyle maskeliyordu, artık nasıl kapıldıysa kendini ve çocuklarını durmadan içen bu şüpheli adamın kollarına bıraktı.

Cumartesi gecelerini tanıştıkları bu yerde geçiriyorlardı, onun dışında Neal, Pazar günü öğleden sonralarını Maude ve onun ailesine ayırıyordu. Neal büyük oğlanlara kendini sevdirmeye çalışırken, ufaklarla da oyun oynuyor ve her açıdan tam bir centilmen gibi davranıyordu. Maude'yi şehir dışına at binmeye götürüyor ya da yeni aldığı otomobili ile gezmeye çıkarıyordu. Kış yerini Bahara bırakıp, her taraf iyice güzelleşirken, arabayı bir yere çekip hem manzaranın tadını çıkarıyor hem de çamura saplanmaktan kurtuluyorlardı. Yine böyle bir gün Neal kadına evlenme teklif etti. 1 Mayıs 1925 tarihinde evlendiler.

Evlendikten kısa süre sonra arkası kesilmeyecek yolculuklarından ilkinе çıktılar, bu seyahatlere farklı koşulların sonucunda çıkılacak, evin düzeni asla tam olarak oturmayacaktı. Sebep ne olursa olsun- belki de sadece balayına çıkma fikriy-

di- yeni evliler tepeleri aşmaya kararlıydı ve bu, henüz bilmeseler de Maude'nin ailesinin dağılmasının ilk adımı olacaktı. Neal, Ford marka bir kamyonet almıştı ve kamyonetin arkasına her an yıkılacakmış gibi duran eşi, benzeri olmayan bir ev inşa etti. Bu evi tamamlaması aylar sürdü. Maude eşinin bu gayretli çalışmasını takdir ediyordu. Çocukların en ufakları, beş yaşındaki Betty ve üç yaşındaki Jimmy de aşıklara yolculuklarında eşlik edecekti. Bu esnada Maude dokuzuncu çocuğuna hamileydi ve Neal da ilk kez baba olacaktı. Hep beraber "dünyayı görmek," üzere yola çıkılacaktı. Evlendiklerinden yaklaşık on ay sonra, kışın ortasında Neal'in bir benzeri daha olmayan kamyonetine atlayıp, Hollywood'a doğru yola çıktılar.

Diğer çocuklar, yaşları henüz küçük olmasına rağmen Des Moines'de kalıp, turistler dönene kadar başlarının çaresine bakacaklardı. 18 yaşındaki William, 15 yaşındaki Ralph ve 13 yaşındaki John bu konuda zaten pek sorun yaşamıyorlardı- babalarının ölümünün ardından üç sene boyunca evi geçindirmişlerdi ayrıca avukat babaları evin en ufak işinden, çok daha ciddi finansal konulara dair tüm kararları bir başına veriyordu ve aynı özellik çocuklarında da vardı.

Maude yolculuk esnasında çocuğunu da dünyaya getirdi. Maude'nin son oğlu 8 Şubat 1926 tarihinde gece saat 2:05'de gösterişli Mormon Tapınağı yakınındaki L.D.S Hastanesinde dünyaya geldi. Bu çocuk Neal'ın tek oğlu olacaktı. Çocuğa Neal'ın adı verildi ancak Neal'in ikinci bir ismi yoktu o nedenle isme bir de "Leon," eklendi ki bu da Neal'ın o kadar gurur duyduğu Neal Jr ismini biraz bozdu.

Maude kendini toparlayana kadar Salt Lake City'de kal-

dılar ardından o acayip kamyonetleriyle yola devam edip Los Angeles'a gittiler. Hollywood ile Vine caddesinin tam köşesinde satılık bir berber dükkanı vardı. Neal ellerinde kalan son parayı da buraya yatırdı. Ancak haftanın çoğu günü sarhoş olduğu için dükkanı pek sık açamıyordu. Bir şekilde kendisi olmadan işlerin yürümeyeceği gibi bir saplantıya kapılmıştı ve bu nedenle içtiği günler yanında çalışanları da gönderip, dükkanı kapatıyordu. Bir sene bu şekilde geçti ve dükkanın mükemmel konumuna rağmen, doğru düzgün iş yapılamadı. Neal ayık ve canının epeyce sıkkın olduğu bir gün, aptalca bir kararla dükkanı alış fiyatını bile kurtarmayan komik bir rakama sattı.

O aralar Maude'nin erkek kardeşi Charles'tan bir mektup almışlardı. Charles hala Demiryolu Şirketinde çalışıyordu ancak görev yeri değişmiş, Denver, Colorado'ya transfer olmuştu Charles, Maude ve Neal'a gelip, Denver'a yerleşmelerini teklif etti. Ona göre Denver'ın yemyeşil bahçeleri bile oraya yerleşip, aile kurmak için yeterli bir nedendi. Ya da en azından ne yapacaklarına dair kesin bir karar verene kadar orada kalabilirlerdi. Kesin bir amaçları olmadığı için gitmeye gönülsüz olsalar da yine de yeni bir yolculuk fikriyle heyecanlanan bu orta yaşlı çift 1928 senesinde Denver'a doğru yola çıktılar.

Denver'da, Welton ve Glenarm'ın arasındaki 23.Caddede tuğladan yapılmış, minyatürü andıran ufak, kahverengi bir bina vardı. Binanın altındaki yarım asırlık ayakkabı tamircisinin tavana kadar uzanan sıkış tıkış raflarının her gün tozunu alan yaşlı adam da Neal'ın yeni ev sahibiydi. Neal'ın iki koltuklu berber dükkanı, ayakkabıcı dükkanı ile aynı binayı paylaşıyordu. Neal, Maude, Jimmy, Betty ve küçük

Neal dükkanın arka tarafındaki ufak daireye yerleştiler. Des Moines'teki diğer çocuklar Bill, Ralph, Jack ve Mae de trene atlayıp yeni evlerine geldiler. En az oğlanlar kadar girişken bir tip olan 13 yaşındaki Evelyn, Maude'nin Sioux'daki arkadaşlarından birinden iş teklifi aldı ve oraya gidip, 21 yaşına kadar yanlarında çalıştı. Aynı sene kuzenlerinden biriyle evlenip, Kaliforniya'ya yerleşti.

Yine de evde yedi çocuk vardı ve sadece iki odası olan evde yaşayabilmek neredeyse imkansızdı. Yatak yetmiyordu, kıyafetleri koyacak yer yoktu, mutfak çok dar olduğu için iki gurup halinde, sırayla yemek yiyebiliyorlardı. Yaşı büyük olan oğlanlar üvey babalarının sunduğu bu koşullara daha fazla tahammül edemediler ve kendi evlerini tuttular. Maude'nin yanında artık Daly'den olan diğer üç çocuğu ve elbette küçük Neal vardı.

* * *

Çocukların en büyüğü olan Bill, yirmi bir yaşına girmişti ve gözü açık bir tipti. Bu tuhaf şehre gelmelerinden en fazla bir ay sonra genç, güzel bir dulla tanışıp, evlendi. Kadının yeni ölen kocasından ona kalan "Dine and Dance," adlı bir barı ve bu bardan gelen iyi bir geliri vardı. Bill barı kendisi işletmeye başladı, ayrıca barmenlik de yapıyordu. Zamanla işi iyice sevdi ve hayatı boyunca hep bu işi yaptı. İlerleyen yıllarda New York'tan Los Angeles'a en iyi, en büyük barların barmenliğini yapmış olmakla övünecekti, söyledikleri biraz abartı olsa da temelde doğrudu.

Ailenin ikinci büyük oğlu olan Ralph, çocukların en yakışıklısı ve en arızasıydı. Denver'a geldikten kısa süre sonra

“Sam,” denilen biri için kaçak içki işinde çalışmaya başladı ve daha sadece on sekiz yaşındaydı. Dağıtım işine de bakıyordu. Kaçak viski üretilen evlerden biri Denver yakınındaki dağın eteğindeydi ve Ralph’ın gördüğü en gösterişli, en güzel evlerden biriydi ve “Blackie Barlow,” diye birine aitti. Ralph bu eve düzenli olarak geliyordu ve kısa zamanda on altı yaşındaki kardeşi Jack’e de burada bir iş ayarladı. Jack bu güzel “çiftliğin,” gözcülüğünü yapacaktı.

Kısa bir süre sonra Jack görev başındayken Barlowe’un evi baskına uğradı. Baskını yapan Federaller önce Jack’i ardından onun gibi ayakta uyuyan diğer gözcüyü tutukladılar. İkisini birbirine kelepçeleyp, çaylaklardan birini başlarına koydular. Ekibin geriye kalanı eve doğru devam etti. Çaylağın arkasını döndüğü bir an, ikili birbirine baktı, aynı şeyi düşündükleri ortadaydı, ormanlık araziden aşağı doğru deli gibi koşmaya başladılar. Çaylak silahını çekti ve hiç tereddüt etmeden ateş etmeye başladı ancak ormanlık arazi kaçakları gizliyor, ajanın görüş açısını kapatıyordu. İkili iyi bir başlangıç yapmış olsa da karşılarına çıkan bir ağacı aynı taraftan geçmemek gibi bir hata yaptılar, ikisi farklı tarafa doğru koştu ve yönlerini değiştirince başlarını birbirlerine o denli sert vurdular ki Jack bayıldı. Arkadaşı şaşkınlıkla ona bakarken federaller göründü ve başlarındaki adam Jack’i yerden kaldırıp, baygın olduğuna aldırış etmeden silahın kabzasıyla suratına vurdu. Jack’in üstten üç, dört dişi kırılmıştı ve o günden sonra her konuştuğunda altın dişleri görünecekti.

Jack bir süre hapis yattı ama çıktığında kaçak içki işine geri döndü. Ralph’ın polisle bir sorunu olmamıştı ve iyi para yapıyordu. Aynı şey hem karısının barını işleten hem de bir-

kaç müşterisine Ralph aracılığı ile el altından içki satan Bill içinde geçerliydi. Bu arada her ikisi de Model-A otomobil almışlardı. Jack ve Ralph kendi işlerini kurdular ve Bill'in yeri de dahil olmak üzere bir dizi bara içki satmaya başladılar.

Bu esnada Neal ve Maude mücadeleye devam ediyordu. Her ne kadar Neal'ın alkol alışkanlığından kaynaklanan sefaletlerinden dolayı Maude her geçen gün finansal olarak oğullarından biraz daha fazla yardım alsa da yine de Neal'ı duruma tahammül edecek kadar seviyordu. Oğlanların Neal'ı evden atmamalarının tek nedeni de annelerine duydukları saygıydı (özellikle Jack ve Ralph için, Bill'in çok da umurunda değildi) Neal yüzünden sürekli tartışıyorlardı ama neticede oğlanlar annelerinin isteğine boyun eğiyorlardı, elbette kendilerinden aldığı parayı Neal'a vermeyeceğine dair söz vermesi karşılığında.

1929 yazında Jack ve Ralph, West Colfax ve Stuart Caddesi arasında bir kısmını peşin ödeyerek yeni bir ev satın aldılar. Neal da kendini toplamaya başlamış, yine iyi bir baba olma işine girişmişti. Yeni girdiği berber dükkanında iyi kazanıyordu, hatta birkaç ay oğlanların ev taksidini o ödedi. Bütün aile bu yeni evde fena sayılmayacak bir uyum sağlayarak yaşamaya başladılar. Bill ve karısı da buraya taşınmışlardı, muhtemelen bu yeni ev bara çok yakın olduğu için. Ralph ve Jack kaçak içki işine devam ediyordu; 10 yaşındaki Mae ve 9 yaşındaki Betty, Sacred Heart okuluna gidiyor, 7 yaşındaki Jimmy ve 3 yaşındaki Neal de tüm günlerini sokağın karşısındaki okulun bahçesinde oynayarak geçiriyorlardı; aynı yıl Eylül ayında Jimmy bu okula yazılacaktı.

1929 yılının Ekim Ay'ında yaşanan ekonomik kriz olmasa

ailenin en azından birkaç yıl daha rahat yaşayabilirdi. Ancak Denver'daki herkes sanki bir anda iflas etmişti, ülkenin diğer yerlerinde böyle bir sorun yok gibiydi belki de gerçekte böyle bir durum yoktu. Yine de hepsinin o sene parasız kaldığı bir gerçek. Oğlanların içki işi dağılmış, Neal işten atılmış, şansı hep yaver giden Bill bile ayın sonunu zar zor getirir olmuştu. Ailenin yeniden toparlanması ya da en azından sadece günü kurtarabilecek kadar kazanmanın ötesine geçmesi on sene hatta bazıları için on seneden bile fazla sürecekti.

1930 senesinde bir dizi şey oldu, önce evi kaybettiler. Bill ve karısı Batı Denver'a taşındılar ve aileden neredeyse tamamen koptular. Ralph evlenerek herkesi şaşırttı. Kızın adı Mitch'di ve hemşirelik okuyordu. Jack ise ceketini asabileceği her yerde kalıyordu. Annesini her gün 'görmeyi alışkanlık haline getirdiği için Neal'ın can sıkıcı varlığına rağmen eve birkaç saatliğine uyumaya geliyordu.

Neal'ın bulduğu bu yeni "ev," gerçekten depresif bir yerdi. Mandıraların olduğu gürültülü bir sokakta, iki odalı ucuz bir daireydi. Maude artık bakacak güçleri kalmadığı için Mae ve Betty'i Katoliklerin kurduğu Cennetin Kraliçesi adlı bir yetimhaneye vermişti. Neal doğru düzgün bir iş bulana kadar ya da kızlar en azından on altı yaşına girene kadar burada kalacaklardı.

Maude'yi Mae ve Betty'den ayrılmaya zorlayan bir diğer neden de yeniden hamile kalmış olmasıydı. Maude, 22 Mayıs 1930'da, kırk yaşındayken onuncu ve son çocuğu Shirley Jean'i dünyaya getirdi.

Maude ve Neal uzun süre çocuğun dünyaya gelmesini istemediler. Neal sadece cumartesi günleri iş bulabiliyordu ve

tüm aile bu tek günlük berber dükkanı yevmiyesi ile yaşamak zorundaydı. Elbette Jack elinden geldiği kadar onlara yardım ediyor, Ralph da arada sırada birkaç dolar veriyordu ama neticede yetmiyordu. Karmakarışık geçen senenin sonunda Neal nihayet 26. Cadde ile Champa Caddesinin köşesinde iki koltuklu bir berber dükkanı buldu ve evliliklerinin son senesini sefalet içindeki bu dükkanın arka kısmında geçirdiler.

Yiyecek çok bir şeyleri olmuyordu ama yan tarafta Püriten Pasta İmalathanesi vardı ve Neal Pazar günleri panjurları çekip burada çalışanları birkaç pasta karşılığında tıraş ediyordu. Bazı Pazarlar da Maude'nin Kuzey Denver'da yaşayan erkek kardeşi Charles'a gidip, onu tıraş ediyordu. Yeşilliklere pek düşkün olan Charles artık kendiışlerini bile göremeyen felçli bir adamdı ve küçük miktar bir emeklilik maaşı ile yaşıyor, çoğu işini iyi yürekli ev sahibesi hallediyordu. Charles daha sonra kız kardeşi Maude ile aynı günde, aynı hastanede ölecekti ancak ikisinin de bu tesadüften haberi olmayacaktı.

Neal ayık gezemediği için müşteri sayısı da fazla değildi ve geçinemiyorlardı. 1932 senesinin başında Neal diğerleri gibi bu dükkanı da kaybetti. Maude, Jimmy ve Shirley'i yanına alıp, kirasını Jack'in ödediği 22.Cadde ve Stout Caddesinin köşesindeki bir daireye taşındı. Küçük Neal ise ayyaş babasıyla Denver'ın en berbat varoşlarından birine gidecekti.

ÜÇÜN BİRİ

BÖLÜM BİR

Bir zamanlar eşi benzeri olmayan bir konuma sahiptim: Denver varoşlarının caddelerinde gezinen yüzlerce münzevi yaratığın arasında yaşı benim kadar genç olan bir tek kişi daha yoktu. Hepsi kendince iyi bir nedenden dolayı günlerini beş parasız ayyaşlar olarak geçirmeye adanmış bu sefil adamlar arasında onların yaşam biçimini paylaşan ben, kafalarını çevirip anımsayabildikleri çocukluklarını temsil, ediyordum dolayısıyla baştan kaybetmiş bu adamların evlatlığı gibi bir şeydim.

Babam beni sürekli yeni arkadaşlarıyla tanıştırır ve gururla "işte bu benim oğlan," derdi. Kafamı hafifçe okşar ardından da sorgulayan gözlerle babama bakıp, hep aynı soruyu sorarlardı, "Ona da içecek bir şey verelim mi?" O esnada yarım şişeyi götürmüş olan babamın yanıtı da hiç değişmezdi, "Ona sorman lazım," benim yanıtlım da hep aynıydı, biraz utanarak, "Hayır, teşekkür ederim efendim," derdim. Gerçi bu teklif şarap gibi teklif edilebilir bir içki varsa yapıldı, ellerinde rom filan varsa bu rutine katlanmak zorunda kalmazdım.

Babamın arkadaşları başta tüm yetişkinlerin yaptığı gibi çocukla ilgilendiklerini göstermek için birkaç soru sorar (çocuğa verebilecekleri başka bir şey olmadığı için öğüt verir) ardından babam ve yeni dostu geçmiş anıları üzerine derin bir konuşmaya kendilerini kaptırıp, beni unuturlardı. Bu baş başa yapılan konuşmalardan anlaşılan iki tarafın da aşağı yukarı aynı hayatı yaşamış olduklarıydı; aynı şehirler, ortak

arkadaşlar, orada burada yapılmış benzer işler. Konuşurken hayata ve doğruluğa dair bir dizi genel saptama yaparlardı ki bu saptamalar Amerika'nın tüm ayyaşlarının ortak bilgeliliğinin ürünüydü. Hafızaları içkiden zayıfladığı için aynı hikayeyi tekrar tekrar anlatır, karşıdaki de sabırla, ilk kez dinliyormuş gibi yapardı ki sıra kendine geldiğinde o da aynı hikayeleri yeniden anlatabilsin. Bu adamların kafasının nasıl çalıştığını o denli iyi anlamıştım ki kendilerinin de gayet iyi bildiği gibi anlattıkları ya da anlatacakları hiçbir şeyin gizemli bir tarafı olmadığını kısa zamanda çözmüştüm. Ve geriye kalan tüm yetişkinlerin de onlar gibi olduğunu düşünmeye başladım çünkü bir çocuktum ve diğer çocuklar gibi henüz yetişkinleri türlerine göre sınıflandıramıyordum.

Babamın tüm alkolik arkadaşları onu "berber," diye çağırırdı, babam gerçekten de aralarında bir zamanlar doğru düzgün bir işi olmuş tek kişiydi ve ben de "berberin oğluydum,". Benim tıpkı babama benzediğimi söylerlerdi ama ben kesinlikle bunun doğru olduğuna inanmıyordum. Beni gördüklerinde "baksana boyu senin belini geçit bile!" gibi yorumlar yaparlardı. Bu durumda babama benziyor olamazdım çünkü babamın bacakları aşırı derecede kısaydı.

* * *

1932 senesinde ailemiz dağılınca, babamla birlikte Larimer Caddesine taşınmak beni pek de üzmedi. Özellikle de etrafa dehşet saçan zorba kardeşim Jimmy'den kurtulduğuma öyle seviniyordum ki annemi ve ufak kız kardeşimi bile kafama takmadım. Altı yaşımın kafası maceraya çıkacağım fik-

riyle dopdoluydu, ayrıca her Pazar günü maruz kaldığımız şiddet dolu sahnelerden de kurtulacaktım. Babam cumartesi geceleri eve sarhoş geldiğinde ağabeyim Jack ve Ralph (eğer evdeyse) onu döverlerdi. Annem ağlar, bağırır onlara durmaları için yalvarırdı ama benim anladığım bu ikisi yumruklarını bir kez salladılar mı kör öfkelerinin yatışabilmesi için ancak bitkin düşmeleri gerekirdi.

Jimmy beni Meksikalı çocuklarla dövüşmeye zorlardı, işte bu ve benzeri tüm dehşeti geride bırakmıştım artık. Altı yaşında sıradan Amerikalı bir çocuğun sahip olamayacağı türden özgürlüklerim vardı ve tabi bunda neredeyse sürekli sarhoş gezèn babamın disiplin konusunda doğal olarak pek başarılı olamayışı da etkiliydi. Yine de onu suiistimal etmiyordum çünkü adamı gerçekten seviyordum.

* * *

Altıncı doğum günümün geldiği aydı ve babamla birlikte Metropolitan'a taşındığımızda sert kış her zamanki gibi kapıya dayanmıştı. 16.Caddeyle Market Caddesinin köşesindeki beş katlı binaya yerleştik, bina yıkılacak gibi duruyordu. Denver'ın kimsenin görmediği yüze yakın ayyaşına ev sahipliği yapan bu binanın her katı otuza yakın küçük, garip odacığa bölünmüştü. Sadece içinde uyumaya yarayan bu hücrelerin geceliği on ya da on beş sentti ama daha iyi durumda olan birkaç odanın kirası iki dolardı, biz bu odalardan birine taşındık. Gerçi haftada bir dolar ödüyorduk çünkü odayı üçüncü bir kişiyle paylaşıyorduk ve en üst katta olduğu için, konumu da iyi değildi.

Oda arkadaşımız dairenin içinden geçen tesisat sisteminin üzerini kapatmak için koyulmuş tahtadan yapılma bir tür platformun üzerinde uyuyordu. Burada herhangi birinin rahatça uyuması pek mümkün değildi çünkü tahtanın uzunluğu ancak doksan santim kadardı. Ancak arkadaşımızın bacakları uzun yıllar önce kesildiği için burada yatmakta sıkıntı çekmiyordu. Bu durumundan dolayı ona "Shorty," adı takılmıştı ve isminin durumuna bu denli uygun olması bana çok komik geliyordu. Her sabah erkenden kalkar ve vücudunun geriye kalanıyla kıyaslandığında epeyce uzun duran kollarının üzerinde zıplayarak beş kat merdivenden aşağı inerdi. Ortak kullandığımız tuvalet ikinci kattaydı ve Shorty'nin oraya girdiğini hiç görmedim. Tahminimce buradaki lavabolar ona yüksek geliyor, tuvalet işlerini muhtemelen başka yerde hallediyordu. Aşağıya inince bebek arabasını andıran bir arabaya biner, elindeki tahta sopalardan aldığı destekle dilencilik yaptığı yere kadar giderdi. Genelde Larimer Caddesinin köşesinde, Manhattan Restoranın önünde dilenirdi.

Larimer Caddesi on dokuzuncu yüzyılda Denver'ın ana caddesiydi ve Manhattan'da bu bölgenin en iyi restoranıydı. Cadde elbet eskisi gibi değildi, her şey çok daha ucuzdu artık ama Manhattan'a genelde turistler ve bölgenin hali vakti yerinde olanları geldiği için fiyatlar yüksekti. Shorty'nin günlük rutini diğer ayyaşlara göre birkaç saat erken başlardı ve genelde daha öğlen olmadan dış görüntüsünün avantajından faydalanıp birkaç dolar koparmış olurdu. Bir iki şişe içki almaya yetecek parayı topladıktan sonra odaya döner ve sızana kadar içerdi.

Ben okuldan döndüğümde o ya sızmış ya da sızmak üzere

olurdu ama bazen uyuyamaz, gece geç saatlere kadar dışarıda takılırdı. Ben onun öğleden sonraları odada olmasına o kadar alışmıştım ki, ne zaman çıksa geri dönmeyeceğini sanırdım. Benim için böyle günler kabustu çünkü dönmediğinde dışarı çıkıp onu binaların, kapıların eşiklerinde aramak benim görevimdi. Bazen de babamla çıkıp, onu arabasına bindirir ve sokaklarda iterek eve getirirdik.

Çocukluğun verdiği enerjiyle bıkip, usanmadan odaya dalıp Shorty'i kendine dokunurken yakalamayı alışkanlık haline getirmiştım. Kırk yaşını geçmiş olsa da onun dış görünüşüne bakarak en azından gençliğinden bu yana hayatına herhangi bir kadının girmediğine emindim. Üstü başı kir içindeydi, fena halde kokuyordu ve gerçekten çirkindi. Alnı yok gibi bir şeydi ve güldüğünde çürük dişleri görünüyordu. Yine de benim yaşımda oğlan çocuklarının ona hitap etmediği ortadaydı çünkü ne zaman onu bu halde yakalasam, öfkeyle bağırıp dışarı çıkmamı söylerdi ki onun sadece böyle zamanlarda öfkелendiğini hatırlıyorum.

Babam ve ben Shorty ile Haziran ayına kadar birlikte yaşadık, beraber geçirdiğimiz dört ya da beş ayın ardından onu her yerde aramamıza rağmen ortadan kayboldu, ona ne olduğuna dair de bir haber alamadık.

Metropolitan'a yerleşmemizin ardından bir pazartesi günü babam beni yeniden okula yazdırdı. O gün yüzüm gözüm ayrı bir telaşla yıkandı, kulaklarımın arkası temizlendi. Çatlak duvara asılı kırık bir ayna vardı, aynada babamla iki-

mizin yansımasını izliyordum, babam aynada kendine son bir kez baktı ardından çıkıp yirmi sentlik, yağda yumurtadan ibaret bir kahvaltı yaptık. Glenarm Caddesinde yürürken bir ara durduk, babam Denver’da açtığı ilk berber dükkanının yanındaki ayakkabıcının camından kendine şöyle bir bakıp, üstüne başına çeki düzen verdi. Sonra yola devam ettik, tuğlaları kırmızı kırmızı parıldayan Ebert Grammar Okulunun modern binasına girdik ve kayıt masasına doğru endişeyle yaklaştık. Babam masadaki kıza benim yeniden okula dönmeye hazır olduğumu söyledi; dönem birkaç hafta önce başlamıştı babam beni yeniden anaokuluna gönderirler diye endişe ediyordu. Ama boşuna endişelendiğini anladık, kaydında bir sorun çıkmadı ve beni olmam gereken yere, birinci sınıfa koydular. Kayıt formunu dolduran güzel memur nerede yaşadığımı sordu, neyse ki babam Annemin, dört blok ötedeki, 22.Caddedeki adresini vermeyi akıl etmişti.

Bu yalan bir süre sonra alışkanlığa döndü çünkü ilerleyen yıllarda da babamla yaşadım (gerektiğinde anneme de gidiyordum). Bu arada Ebert bölgesinde yaşamadığımı anlaşılabileceği diye sürekli endişe ediyordum, eğer yalanım ortaya çıkarsa beni yaşadığımız yerin yakınlarında bir okula verirdi ve bunu düşünmek bile beni dehşete düşürüyordu. Bu şekilde tam altı sene Ebert’e devam ettim ve bu hiç de kolay bir iş değildi çünkü babamla ev değiştirmek bile okula en az bir mil ötede bir yer bulabiliyorduk, hatta kimi zaman mesafenin dört mile kadar çıktığı oluyordu. Sabahları geç kalmamak için bu mesafeyi koşuyordum ve belki de uzun mesafe koşulara olan ilgim de böyle başlamıştır.

Babamla aynı yatakta yatıyorduk, yatak örtümüz yoktu. Saatimiz de yoktu o nedenle uyanmak için Daniels and Fisher'ın devasa kulesinin saatine güveniyordum, işe de yarırıyordu. Sabah tam yedide saat çalardı ve ben de gözlerimi açardım. Nefesi alkol kokan babam hala sarhoş, horluyor olurdu. Sessizce kalkıp, kardeşim Jimmy'nin bana kalan nefret ettiğim giysilerini giyerdim: dapdar ayakkabılar, boyu neredeyse diz kapağımın altında kalan bir pantolon, aradaki utanç verici boşluğu kapatmaya yetmeyen uzun, yünlü çoraplar. Çoğu zaman babam kalkamaz, uyumaya devam ederdi, Shorty de benden daha önce çıkmış olduğu için tepemde dikilip bana şöyle yap, böyle yap diyen olmazdı. Koridora çıkıp, babam gibi darmadağın olmuş diğer ruhların odalarının önünden geçer, gürültülü uykularını dinleyerek ikinci kata inerdim. Burası diğer katlar gibi sessiz olmazdı, tuvalette bir dizi adam ya tıraş olur ya da yüzlerini yıkarlardı. Bazılarında alkoliklerde görülen titremeler başlamıştı o yüzden tıraş olurken yüzlerini kesiyor, bu acıya tahammül etmek zorunda kalmamak için de sadece arada bir, dışarı çıkıp birkaç dolar kazanabilecekleri bir iş bulmaları gerektiğinde tıraş oluyorlardı. Kir pas içinde geniş pantolonlar, üzerlerinde yıllardır çıkarmadıkları kalın paltolar, önlerinde sarkan kemerlerle bu adamlar temizlik işlerini yaparken sağa sola da pek dikkat etmezlerdi. Yerlerdeki su birikintilerine basmamak için ayaklarımın ucunda yürüyüp, tuvaletin kir içindeki camından Denver'ın en yüksek binasının, Daniels and Fisher'ın roma rakamlı saatine bakmaya çalıştığımı anımsıyorum- saat 7:15.

Yüzümü yıkadıktan sonra, tekrar yukarı çıkar tenis topumla, montumu alır, babamın ayılıp ayılmadığını kontrol ederdim, ayılmışsa belki bir şeyler yemek isterdi ama genelde hala baygın olurdu o yüzden ben de kahvaltımı tek başıma yapardım.

O saatte boş olan lobiden geçer, birkaç taş basamağı inip 16.Caddeyle, Market Caddesinin kesiştiği yere çıkardım. 14 ve 18.Cadde arasında toptan et satışı yapanlar, balıkçılar, küçük baş hayvan satanlar, kahve ve baharat dükkanları, restoranlar, barlar ve adını anımsamadığım başka iş yerleri açılmaya başlamış olurdu. 16.cadde ana trafiğin Kuzey Denver'a doğru aktığı yerd. Tramvayların iyice sıkıştırdığı trafik The Loop, Larimer ve şehir merkezine doğru işe giden insanlarla dolup taşar, kaldığımız otelden buraya doğru yürürken Doğu Denver gözlerimin önünde an be an değişirdi. 16.Caddeye doğru bir blok daha yürür, yeni açılan Dave Cook Spor malzemeleri dükkanından sola dönüp, onun hemen yanındaki binaya girerdim. Burası Protestan kilisesinin kontrolünde yürütülen ve şehrin önde gelen iş adamlarından birinin desteklediği (adamın adını unuttum gerçi babam gündüz düşlelerinde sürekli gidip bu adamı görmekten, bu adamdan doğru düzgün bir iş istemekten bahsedip, dururdu- hatırladım Val Higgins!) Citizen's Mission adlı yerd. Mission günde iki yüz kişiye kahvaltı ve akşam yemeği verirdi ve bunun karşılığında Pazar günü kilise dolup taşardı. Caddede kendisine rakip bir iki yer daha vardı ve onlar da kendileri ile böbürlenirlerdi ama bunun nedenini anlayamazdım çünkü onlar yemek filan vermiyorlardı. Bir iki sene sonra 24.Caddedeki Father's Divine da yemek vermeye başladı. Onlar sadece öğlen yemeği veriyorlardı ve gerçekten de lezzetli bir yemekti ve burası

açılınca hepimiz epeyce sevindik çünkü kahvaltıyla akşam yemeği arasındaki boşluğu hissetmemek mümkün değildi. Ama bahsettiğim dönemde sadece Mission vardı ve ben de epey zamandır oranın en genç müdavimiydim.

Citizens Mission'ın dış cephesi bu tip bir kuruma pek de uygun kaçmayacak biçimde sarıya boyanmıştı. Kapı büyük bir salona açılıyordu ve içeride en az yüz kişinin oturabileceği ahşap sıralar vardı. Bu katın altında üzerinde vaiz kürsüsünün durduğu yüksek bir platformun, piyanonun ve bir masa ile sandalyelerin olduğu oda vardı. Binanın iki tarafında caddeye açılan kapılar bulunuyordu. Sağ taraftaki kapı ofislerin olduğu idari kata çıkıyordu ama ben o tarafı hiç kullanmadım, hep sol taraftan giriyordum. Yüzlerce aç adamın beklediği kuyruğa girer, güzel ve sıcak yemek kokusunun doldurduğu salona doğru ağır ağır ilerlerdim. Hepimizin elinde bir tepsi, kaşık, kase ve plastik fincan olurdu, adım adım ilerleyip, sabırla sıranın bize gelmesini beklerdik. Başında beyaz kepi olan ilk kadın- yemek servisini yapanların tamamı kadındı- gülümseyerek tepsilere iki dilim ekmek bırakır, ikinci kadın kaseye yulaf ezmesi, üçüncü kadın da fincanlarımıza kahve koyardı. Krema olmazdı ama şeker boldu ve istersek bir kahve daha almaya hakkımız vardı. Tertemiz sıralara sıkış sıkış oturuyorduk, o kadar çok kaşık sesi geliyordu ki kulaklarımın uğuldadığını hatırlıyorum. Bazen yanımda oturanlar benimle konuşurlardı bazen de tek kelime etmezlerdi ama hatırlıyorum da benim için fark eden bir şey yoktu. Elbette zamanla bu insanların çoğunun alkolik olduğunu, hastalıkla boğuştuğunu öğrendim ama aralarında yaşlı, emekli tipler ve sadece ekonomik krizden dolayı işsiz kalan daha genç adam-

lar da vardı.

Mission'ın yan tarafında Manhattan Restoranı vardı ve Shortie bu saatlerde restoranının önünde mesaide olurdu. Parlak kış güneşinin altında oturur, sırtını uzun zamandır çalışmayan fıskiye'nin duvarına dayardı, fıskiye'yi süsleyen melekler Shortie'nin kafasında dans eder, o da boş gözlerle Larimer'in gelip geçen kalabalığını izlerdi. Onun önünden geçtiğimde bana başını sallayarak, ciddi bir selam verirdi ve bu davranış, odada olduğumuzda nasıl sırtıttığını düşününce, bana bir tuhaf görünürdü sonra anladım ki halka açık yerlerde farklı davranması gerekiyordu.

* * *

Ebert'e giderken zik zak bir rota takip ederdim. Oynadığım oyuna göre işimi kolaylaştıracak kestirmeler bulmam ve yanımda zıplattığım tenis topuna ayak uydurmam gerekirdi. Ayrıca kaldırımdaki çatlaklara da basmamam gerekiyordu, bir zaman sonra yürüme işini güzel sanatların bir kolu haline getirmiştım. Larimer'in barlarının ve rehin dükkanlarının önünden geçtikten sonra 17.Caddeye çıkar, o zamanlar yeni kurulan ABD merkez bankasının önünden geçerdim. Bu bina dört köşe, devasa mermerlerden yapılmıştı ve tüm pencerelerin önünde gayet kaliteli duran demir parmaklıklar vardı. 17. Caddedeki diğer bankaların aksine bu bankanın bronz kabartmalı (genelde arabalı okçu figürleri vardı) kapıları asla açılmazdı ve ben bunun sırrını çok merak ederdim. Tekrar sola dönüp, bir blok daha yürüyünce daha sonraları gediklisi olacağım genelevlerin bulunduğu Arapahoe Caddesine

çıkardım. Sonra sağa dönüp tamirhanelerin, garajların ve motosiklet satan dükkanların bulunduğu 18.Caddeye çıkardım. Curtis Caddesinin köşesinde şeker imalatı yapan şirket, otopark, ucuz bir otel, ondan daha ucuz bir restoran vardı ve ardından Champa Caddesine kadar postanenin sıra sütunlu binası uzanırdı. Burada bir yerde ikinci el kıyafet satan bir dükkanın içinden keman dersi alan bir yetişkinin çıkardığı gıcırtilı seslerin yükseldiğini anımsıyorum. Postanenin köşesindeki çeşmeden su içerdim, Denver'daki çoğu çeşmeden farklı olarak bu çeşme kışın da açıktı, havanın çok soğuk olduğu bazı günlerde gümüş kaplı musluktan akan su ufak havuzda donup, kalıyordu. Ben de çeşmeden bir avuç su içip, ayağımı ıslatmadan çekilebilmenin peşindeydim. Çeşmenin üzerinde yazan cümle bana oldukça paradoksal geliyordu çünkü hem huzurlu olun diyordu hem de fazla huzurdan sakının: "Huzur isteyin ama çok değil." Sonra Postanenin etrafını çevreleyen geniş merdivenlerden geçip, binanın dışarıya göre sıcak olan lobisinden geçiyordum. Gerçi havanın daha iyi olduğu zamanlarda oradan geçmek yerine Stout caddesini çevreleyen sütunların önünden, binalarla cadde arasındaki geniş kaldırımdan yürürdüm. On dokuzuncu caddeden inerken yeni Federal Binayı çevreleyen avluya baktım. California Caddesini geçip, Holy Ghost Kilisesinin (bir sene boyunca Pazar ayinlerinde rahibeye yardım etmiş, tek bir gün işi aksatmamıştım) arkasından dolaşıp, Welton, Broadway ve 20. Bulvarın kesiştiği noktaya çıkardım, bu cadde çok dar olduğu için trafik tek yöndü. Yolun bir tarafında on katlı lüks Crest Oteli yükseliyordu. Diğer tarafta ise bir dizi eczane, çiçekçi, güzellik salonu, restoran ve iki büyük

manav vardı. Bu iş yerlerinin üzerinde dış cepheleri dökülen eski oteller yükseliyordu, genişliğiyle bir vadiyi andıran bu cadde Denver'da nadiren rastlayacağınız türdendi, en az cadde kadar nadir olan diğer şey de kaldırımdı, o kadar genişti ki asfalttan kaldırıma zıplama oyununu icat etmiştim. Oyunun temel kuralı asfalttayken nefesimi tutup, kaldırıma zıpladıktan sonra bırakmaktı. Welton Caddesinden başlayıp, Sherman'a doğru devam eden 20.Bulvarın bu caddesinin sadece benim yürüdüğüm Lincoln-Glenarm arası bile doksan metre genişliğinde vardı, arabalar da yer bulamayınca buraya park ederdi. Kaldırımın ortasında bir trafik lambası vardı ama bu lambanın temel işlevi arabaları her yeri işgal etmekten alıkoymaktı. Daha sonraki yıllarda benim de bu direğin etrafına hız denemelerim oldu. Ciğerlerim iki kat hızla çalışırken Glenarm Caddesine çıkmış olurdum, buradaki işletme okulunun önünden geçerdim (daha sonra Denver Üniversitesi ile birleşti) bu kaldırımın köşesinde şehir merkezinin ilk evleri sıralanıyordu, bu evler, muhteşem görünümlü bir Katolik Kilisesiyle, Denver İncil Çalışmaları Enstitüsünün arasına sıkışmışlardı, bu enstitünün tuhaf görünümlü ahşap çanakulesi, kendini bahçedeki ağaçların ardına gizlerdi. Köşeyi döndükten sonra Ebert'in çakılla döşenmiş devasa bahçesine girer ve okul kapısına varana kadar son sürat koşardım ama bu son çabam her zaman işe yaramazdı çünkü genelde zil çalmış olurdu.

Anaokulunda geçirdiğim zamanı pek anımsamıyorum, aslında birinci sınıfı da, aklımda kalan en belirgin şey adımları yazabilmek için verdiğim mücadeleyleydi. Sınıfımız binanın orta kısmındaydı, pencereler bahçeye bakıyordu; bahçede

salıncaklar ve kaydırak vardı. Daha sonra bu salıncakların etrafına demir bir bariyer yapıldı ve bu yepyeni bir heyecan yarattı çünkü yaşı daha büyük olan oğlanlar, salıncak havalanıp, en yüksek noktasına çıktığında atarlarsa bu bariyerin öte tarafına geçebildiklerini keşfettiler. Cesaretimi toplayıp, kendim denemeden önce uzun zaman onları gıptayla izledim. Nihayet ben de denedim ama en iyi atlayışımı da yap-sam bariyerin arka tarafına düşüyordum. Oyun bahçesinin ortasında iki yaşlı ağaç vardı, aralarında otuz metre kadar mesafe vardı, gövdeleri yıllar boyu üzerlerine kazınan baş harflerden dökülmüş, soyulmuş bu ağaçların çıplak dallarının altında basket potaları duruyordu. Bahçenin 22.Caddeye doğru olan Tremont tarafında bir dizi salıncak daha vardı, bunlar diğerlerinden daha büyüktü. Buranın ilerisinde de okul bekçisinin kulübesi vardı ve bahçeden, bizim tırmanmamızın yasak olduğu, epeyce yüksek ahşap bir çitle ayrılıyordu. Bahçenin tamamı Birleşik Devletlere bağlı, çelik üretimi yapan bir yan kuruluş tarafından telle çevrilmişti ve her elli metrede bir üzerinde bu şirketin adının yazdığı metal bir levha vardı.

Ebert'in kendisi "I" şeklinde, iki katlı bir binaydı, iki katın koridorları da sağlam sınıflarla doluydu ama giriş kattaki koridorun sonunda müdireye ve çalışanlara ayrılmış oldukça geniş bir oda vardı. "I" nın iki ucunda çok güzel bir spor salonu ve konferans salonu vardı. Bodrum kattaki kafeterya pek kullanılmıyordu çünkü çocukların çoğu civarda yaşadıkları için öğle yemeğine evlerine gidiyorlardı. O nedenle burası izci kulübü, öğrenci konseyi ve diğer guruplar tarafından toplantı salonu olarak kullanılıyordu. Ama benim gibi

bu kafeteryada yemek yiyen on, on iki çocuk vardı; belediye durumu iyi olmayan ailelerin çocuklarının burada yemek yiyebilmesi için ufak bir bütçe ayırmıştı (tabi ailenin bu yardımı alabilmek için başvuruda bulunması gerekiyordu ve babam bu işi epeyce erteledi) bize süt ve mısır unundan yapılmış şekerli bisküvi veriyorlardı.

Okuldan döndüğümde sabahki koşuşturmayı geride bıraktığım için rahat rahat oyun oynardım. Temel sorunum sürekli oraya buraya zıplayan tenis topunu elimden kaçırmaktı yoksa ağzı açık duran lağımın içine kaçabilirdi. Topu ıskaladığım ya da trafikten dolayı yakalayamadığım zamanlarda, hızlıca karşıya geçer, nefesimi tutup, o mide bulandırıcı demir merdivenden aşağı iner ve hala suyun üzerinde yüzen topa uzanırdım, genelde ilk hamlede tutamazdım, pek de dost canlısı olmayan lağım suyu avı kolay kolay teslim etmezdi ama bu eziyetli maceranın sonunda çoğunlukla sadece kendi topuma değil, başka kayıp toplara da kavuşmanın haklı gururunu yaşırdım.

* * *

Citizen's Mission akşam yemeğini saat beşte dağıtmaya başlardı. Kuyruktaki insan sayısı her dakika arttığı için en iyisi ilk gurupla girecek kadar erken gitmekti. Kuyruk çok yavaş ilerlerlerdi ve eğer ilk gurubu kaçıırırsanız payınıza düşen yiyeceği almanız için epeyce uzun zaman beklemeniz gerekebilirdi. Eğer teksem işimi halletmem yarım saatten fazla sürmüyordu çünkü kuyruktaki bazı kibar beyler birbirlerine göz kırpıp, beni ön taraflara geçiriyorlardı. Okuldan çok geç

dönersem ya da babam yemeğe gelemeyecek kadar sarhoş olursa tek başıma yiyordum ama genelde babamla buluşup giderdik ve öyle zamanlarda kuyruğun neresindeyse orada beklerdik.

Günün en heyecan verici kısmı belki de Metropolitan gecesi idi. Bayağı geniş olan koridora rastgele atılmış, yuvarlak sırtlı bir dizi sandalye vardı. İçeride soğuk hava esintisinin hissedildiği bu hüzünlü yer yapacak başka işi olmadığı için oraya gelip, zaman öldürmeyi alışkanlık haline getirmiş ay-yaşların evi gibiydi. Soğuğa rağmen yine de kimse gidip şişkin karınlı ocağın yanına oturmazdı çünkü içine fazlaca kömür atılan sobanın öfkeli alevleri yanına yaklaşılmayacak bir ısı veriyordu.

İç tarafta daha ufak tefek olan bir oda daha vardı ve burası daha rahattı. Camları kir, oda ve yatak fiyatlarının yazılı olduğu reklamlarla kaplı dış lobiden farklı olarak bu odanın duvarlarında çatlak bile yoktu. Bu odada dış tarafta olmayan samimi bir hava vardı ve bunun sebebi belki de masalara oturmuş, kağıt oynayan beş parasız adamlardı. Bir, iki sene sonra Metropolitan'ın sahipleri toplumda tutunamayanların sayısının artması ile birlikte bu ikinci odadaki eşyaları çıkarıp, bir geceliğine kalacak müşteriler için yatak koydular. Ama bahsettiğim dönemde Remi, Konken, Bezik, Poker ve daha bir dizi başka iskambil oyunu oynanıyordu. O odada bir sürü oyun öğrendim dahası birkaç da hile öğrendim ki işin en fazla zevk aldığım kısımları bunlardı. Ayrıca kendi elimle yaptığım dartımla epey oyalanıyordum... Bir toplu içmeyi kibrit çöpüne geçirmiş, gazete kağıdından yaptığım tüyleri iple sıkıca dolamıştım. İşçiliğim zayıf olmasına rağmen,

yaptığım ok işe yarıyordu. Elbette iğneyi sürekli yerine oturtmak ve dengeli bir şekilde uçabilmesi için gazeteden yaptığım tüyleri yenilemek gerekiyordu. Yine de bu hassas aleti seviyordum, sol elimle fırlatıyor, homurdanarak bana bakan adamların arasından deli gibi uçmasını izliyordum. Odadaki her şey benim hedef tahtamdı: duvarın alçısındaki bir delik, ahşap zemindeki bir çatlak, boş bir sandalye, pencere pervazı yine de yetmiyordu. Beni de bezdiren bu oldu hem doğru düzgün hedef yoktu hem de iğneyle ve çöple uğraşmaktan usanmıştım.

Lobinin arka tarafında, merdivenlerin başında hafif bir ışıkla aydınlatılan kasiyer bölmesi vardı. İçeride bir bar taburesi ve siyah renkli büyük bir kasa duruyordu, hoş bir beyefendi burada beklerdi, tek işi gelenlerden oda paralarını almaktı. Ödemesini yapan her kiracı isminin ve geldiği yerin adının yazdığı oldukça eski görünen kayıt defterine imzasını atardı. Okumdan ve kağıt oyunlarından sıkıldığımda gidip sayfaları mürekkebe bulanmış bu büyük kayıt defterine bakmama izin vardı. Tüm isimleri ve yanlarında duran imzaları dikkatle incelerdim, isimleri kendi kendime tekrar eder ve ismin çıkardığı sese göre sahibinin belki bir zamanlar zengin olduğuna, ya da ufak tefek veya iri biri olduğuna, akıllı ya da aptal olduğuna dair tahminler yapardım. Çok eski tarihlerden kalma kayıtlar beni büyülerdi, bu adamlara ne olduğunu düşünür ayrıca doğum yerlerini haritadan bakıp, bulurdum. Yine de en çok merak ettiğim şey bunca adamın kaderiydi, gündüz hayaller kurarken onların muhtemel kaderlerini düşünmeye çalışırdım, işte ilk kez o zaman hayat beni büyüledi.

Şu anda on yedinci ve on sekizinci caddelerin arasındaki Larimer'in aşağı yakasında sadece bir tane "Zaza," var. Benim zamanımda iki tane vardı ama aynı adı taşıyan tiyatro daha sonra "Kiva," olmuş. Tiyatronun yanındaki berber dükkanı Zaza'nın ismi değişmediği gibi, sahibi ve dükkanı işleten kişi de değişmedi. Charley, varoşlarda pek rastlanmayan bir ağırbaşlılıkla bu dükkanı işletmeye devam ediyor. Son yirmi sene içerisinde onu arada sırada görmeye devam ettim, bu esmer tenli İtalyan berberi asla canı sıkkın ya da keyifsiz görmemiştir, daha da ilginç olanı simsiyah saçlarının biri bile beyazlamadı, hala ilk tanıştığımız günkü gibi görünüyor. Yine tuhaftır ki uzun yıllardır Charley'nin yanında çalışan ve hızlı hızlı konuşan Meksikalı da aldığı birkaç kilo dışında ki hep şişmandı, hiç değişmiş gibi değil. Bu beyleri tanıyorum çünkü Larimer Caddesine yeni geldiğimizde babam, Charley'den "cumartesi işi," almıştı.

Her cumartesi rutin aynıydı; Metropolitan'dan çıkardık, kahvaltı ederdik ve Charley'in üç koltuklu berber dükkanına giderdik; babam sabah gelen tek tük müşteriyle ilgilenirken ya da bacaklarını dinlendirmek için biraz otururken, ben de etrafta bulduğum Liberty Magazine ya da Rocky Mountain News gibi şeyleri okurdum. Ayrıca berber koltuklarının bacaklarında yazan bir yazının kafamı allak bullak ettiğini de anımsıyorum: "The O A KNOX CO CHICAGO" hiçbir noktalama işareti yoktu, belki de "The O. A. Knox Co.," demek istemişlerdi ya da "Theo. A. Knox Co." İlki gibi olması için belli bir neden yoktu ama ikincisi gibi olma ihtimali iyice düşüktü

Çünkü “O,” A’dan ziyade “The”ya yakın duruyordu. Őimdi dűőűnűnce komik geldi, orada ne yazdığını ne sordum ne de ğrenebildim. Neyse, devam edelim.

Böyle kelimelere takılıp, űzerlerine dűőűnerek huzursuzluęımı kısmen bastırıyordum, bu arada dűkkana sinen sa pomadı, pudra ve yűz masajında kullanılan yaę kokusunu içime çekiyordum. Yandaki Zaza’nın açılmasını bekledięim için böyle gergindim. Zaza, Denver’ın en ktű sinemasıydı ve oldukça fakir műőterileri vardı. On sent veren herkes (ocuklar için bir çeyreklik) kir pas içindeki salonda oturup, neredeyse yarım gűnlűęűne kendini Hollywood’un bűyűőűne kaptırabilirdi. Berber dűkkanından bu salona geçtięimde duyularımda yaőadıęım bir dizi farklılık arasında hafızama en çok kazınan kokudaki deęiőiklikti. Losyonların Őekerli kokusundan çıkıp birdenbire berbat bir ter kokusuna gműlűrdűm, o berbat koku sadece insanlardan gelmiyordu, Zaza’nın duvarlarına, tavanına sinmiőti. Bir dizi farklı kokudan meydana gelen bu acayip bileőimin doęal olarak sadece bir kısmını hatırlıyorum ve kaynaęı neydi hala çözemiyorum ama bu bilinmez kombinasyonun yerin tozunun pasının altına sinmiő de oradan tavana, duvarlara hatta merdivenlere yapıőmıő gibi bir hali vardı. Her műdavim bu űrűme kokusuna yeni bir őey ekliyor gibiydi öyle ki alışmak için ne denli űęraőırsam űęraőayım, sadece aęzımla műmkűn olduęunca az nefes alarak tahamműl edebiliyordum.

Elbette filmler genelde Westernlerdi, ve tűm o sahne kovboyları arasında benim kahramanım Tim McCoy’du ama műzięi sevdięim için Zaza’da sonraki birkaç sene boyunca gösterimde olacak Őekin műzikalleri daha iyi anımsıyorum:

Astair ve Rogers'ın olduğu "Flying Down to Rio," Bobby Breen'in Mississippi kıyılarında gezinip, soprano sesiyle nehre övgüler dizdiğı "The Ziegfeld Follies," v.b. Unutamadığım farklı türden birkaç film daha vardı, "King Kong" "Son of Kong," gibi, hepsinde o korkunç dinazorları gösterirlerdi... bu filmlerden birini izledikten aylar sonra şöyle bir şarkı duymuştum, "King Kong aletiyle oynuyor pin pon."

Filmleri izlemek etraftaki kötü kokuyu telafi ediyordu. Film biter bitmez hemen berber dükkanına gidip, filmin her sahnesini babama anlatıyordum. Charley ve Meksikalı benim sahne taklitlerimi babamdan daha çok beğeniyor gibiydiler, onların beni dikkatle dinlediğini fark ettiğim için, gördüğüm tek bir detayı bile atlamamaya özen gösteriyordum.

Babam yemek vaktinin geldiğini söyleyene kadar da anlatmaya devam ediyordum. Babam tıraş ettiğı müşteri başına para aldığı için, iş kaçırmak istemez, en azından yemekte kaybedeceği vakti telafi edecek kadar para birikmiş olduğunu düşünene kadar yemeğı ertelerdi. Ben filmdeyken dükkanındaki işler iyice yoğunlaşrdı dolayısıyla öğlen yemeğini epeyce geciktirirdik. Babam nihayet üzerindeki önlüğü çıkarır, bana bakıp sevgi dolu kocaman bir gülücük atar ve elimden tutardı. Aceleyle dükkandan çıkar, neredeyse koşar adım 18.Caddenin köşesindeki Mac'in yerine giderdik. Kendimize bir masa bulur ve koşarak dükkana dönmeden önce hızlıca yemeğimizi yedik. Tüm bu aceleye rağmen Cumartesiileri Mac'in yerine gitmek özel bir durumdu çünkü nadiren bir restorana gidip yemek yedik.

Babam yeniden dükkana girer ben de günün geriye kalanını Metropolitan'ın lobisiyle, civardaki caddeler arasında

mekik dokuyarak geçirirdim. Cam şişe ya da onun gibi değerli şeyler bulmak ümidiyle çöp yığınlarını heyecanla karıştırırdım. Larimer’de ufak tefek başladığım bu iş ilerleyen yıllarda benim için heyecan verici bir mesleğe dönecek, hafta sonları Denver’ın tüm caddelerini arşınlayarak “çöpe çıkmak,” fikri beni büyüleyecekti. Ancak o zaman yağmalayabileceğim çöp yakma fırınları yoktu, şehir merkezinin o koca çöp kutularında da çok az hazine vardı, dolayısıyla çöplük gülleri benim için uzun zaman erişilmez oldu ne zaman ki yerleşimin olduğu bölgelere taşındım işte o zaman güller gözümün önünde birer birer açıldı. Neyse, çuvalıma işe yarar bulduğum şeyleri doldurur, eve doğru dönerken kardan üşüyen bacaklarımı dinlendirmek için bir mola verirdim ve çöplüğün yarattığı hayal kırıklığı, batıda yükselen karlı dağların ağır ağır batan kış güneşini perdelediği manzara ile dağılır, giderdi. İlk seferimde Metropolitan’a dönmüş ve birkaç babacan adamdan ganimetimin aşağı yukarı ne edeceğine dair fikir belirtmelerini istemiştim böylece satacağım adamdan düzgün fiyat alabilirdim. Kendileri de çöp satan bu yardımsever adamlar bana neyin satıp, neyin satmayacağını da öğrettiler, toplarken işe yarayacağını düşündüğüm çoğu şeyin aslında değersiz olduğunu onlardan öğrendim. Her ne kadar bu bilgi ilerleyen zamanlarda beni boş yere hamallık yapmaktan kurtarmış olsa da, bir çöp yığını karıştırırken elime geçen şişelerin altında “Bu şişenin satışı ya da yeniden kullanımı Federal Yasaya aykırıdır,” şeklindeki ezeli düşmanım olan cümleyi gördüğüm de yaşadığım öfkeye çare olmadı. Ganimetlerimi götürüp Larimer’deki bir adama satacaktım ve adamın yerinin epeyce uzak olduğunu düşününce, çöplerimin ayıklanıp, işe yara-

mayanların atılmasına razı oldum, yine de atmadım götürüp merdivenin altına sakladım, lobide biraz oyalanıp, babamın dükkanına döndüm.

Charley yasaya göre akşam dokuza kadar açık kalabiliyordu. Dükkana yaklaştığımda babamın müşterileri alabildiğine güler yüzle karşıladığını gördüm ancak bu gülücükleri nedeni artık benim varlığım, ya da yorucu bir günün bitmek üzere olması ya da birazdan alacağı dolarlar değildi. Bilakis, giderek parıldayan gözlerinden, yüzünün kızarmasından anlıyordum ki esas açlığı onu kemirmeye başlamıştı ve cumartesi içki garanti olduğu için de keyfi yerindeydi. Babam çalışırken kesinlikle ayıktı ve büyük buhran döneminde bulabildiği hiçbir işi kaçırmadı ama garanti olan bir diğer şey de Cumartesi Gecesi Sarhoşluğu.

Babama içkiyi bırakmasını söyleyerek bir yere varamayacağımı öğrenmem uzun sürmedi, çünkü aylar boyunca ondan ne zaman içmemesini istesem bana bırakacağına dair yeminler etti hatta içkiyi satın alırken bile yemin etmekten geri durmadı. Ben büyüdükçe bu konuya daha ciddi bir biçimde ele almak zorunda kaldı bu kez de benim şüphelerimi gidermek için mümkün olan en samimi ses tonuyla “sadece bu seferlik,” demeye başladı. İçkinin yarattığı rahatlama duygusuyla üzerindeki baskıdan kurtulur ve kapıldığı nostalji onu ağlama krizlerine sokardı. Ama ne kendi kendine acıyarak, hıçkırıklarla verdiği sözler ne benim itirazlarım onun içkiyi bırakmak yönündeki iyi niyetini hayata geçirebilmesini sağladı, ben zamanla onun asla bırakmayacağını anlamaya başladım, içkiyi bırakması yönündeki ısrarım giderek azaldı ve zaten bir gün kendisi de açıkça artık hiçbir çaba sarf etmeye-

ceğini söyledi. Alkole teslim olacaktı, dürüstçe bırakmayı deneyecek gücünün bile olmadığını itiraf etti. Ben de pes ettim ama en azından içkide bir ölçüsü olacağı konusunda anlaştık gerçi ondan sonraki senelerde bu ölçü sürekli kaçtığı için didişip durduk ama ne yaparsak yapalım gerçekte değişen hiçbir şey olmadı. Nihayet günde bir şişeyi kabul etti zaten doyum noktası öyle bir duruma gelmişti ki bir bardak içki bile neredeyse sızmasına yetiyordu. Ama bu duruma daha sonraları gelecekti, bahsettiğim dönemde en iyi çözümün içtiğini benden saklamak olacağına karar verdi, böyle bir şey mümkünmüş gibi.

Son müşteri de çıkınca, babam ödemesini aldı ve ikimiz kutlama havasında dükkandan çıkıp, Curtis Caddesinin güzelim ışıklarına kendimizi bıraktık. Bir restorana girip, hızlıca bir yemek daha yedik, sonra restoranda şeker satılan tezgahın önünde durduk, bu esnada babamın bir peni ile çalışan makinanın verdiği hediye çaktırmadan iç cebine sokmaya çalıştığını gördüm. Gözlerimden kaçmayan bu beceriksiz hırsızlık girişimindeki ciddiyet öyle hüznüydü ki kalbim sıkıntıyla doldu. Onun koluna girip, hızlıca kalabalık lobiden geçirdim ve aşağı inmeyi önerdim (böylece sigara içebilirdi) Merdiven alt tabakadan çiftler ve onların ağlayıp, sızlayan çocukları, dünyayı umursamayan birbirine gömülmüş sevgililer, kendi aralarında fısıldayıp, kıkırdayan kızlı erkekli guruplarla doluydu. Babam şarabının yanına tuzlu fıstık söylerdi, bense az önce aldığımız çikolataya parmaklarımı daldırıp, ağzımda dağılan tada kendimi bırakır, gözlerimin önündeki her sahneyi tadını çıkararak saatlerce izlerdim.

Yaklaşık bir sene sonra o zamana kadar beni en çok etkileyen filmi babamla birlikte izledim: "Monte Cristo Kontu." Filmin her sahnesini öyle büyük bir coşku ve zevkle izlemiştim ki salondan çıkarken aklımdaki tek şey pazartesi günü okulun kütüphanesinden filmin uyarlandığı kitabı almaktı. Pazartesi günü kitap elimdeydi, on dört gün sonra iade etmem gerekiyordu ama ben kontun maceralarını okuyup, bitirmiştim bile. Romanı ikinci kez okumaya karar verdim, elim geçen her fırsatta belki bir paragraf okurum diye epeyce ağır olan kahramanımı yanımda gezdirmeye başladım hatta yürürken bile okumayı beceriyordum, zaten felaketimi hazırlayan da bu oldu. Bir öğleden sonra eve dönerken sınıftan zengin bir çocuğun evinin bahçesine bakmak için durdum. Bahçede kaplumbağalar vardı ve ben sırf bu çirkin hayvanlara bakabilmek için hazinemi bir ağacın dalına yerleştirdim. Kaplumbağanın o mide bulandırıcı derisinin altından çıkan kel kafasını ve bacaklarını görmek merakımı gidermeye yetti ve eve dönmeye karar verdim. Çok fazla uzaklaşmamıştım ki kitabın yanımda olmadığını fark ettim ve hemen koşmaya başladım. Kitap bıraktığım yerde değildi, işin aslı bahçenin hiçbir yerinde değildi. Freddy, bahçeye gelirken elimde kitap olmadığı konusunda ısrarlıydı, başka bir yerde bırakmışsın diyordu. Onun bu konudaki soğukkanlı ısrarı beni biraz ikna etse de, tüm bahçeyi çalılıklardan havuza kadar aradım, ta ki Freddy benim aptallığımdan sıkılıp, artık çekip gitmemi söyleyene kadar. Baştaki sakın tavrının, yanıldığıma dair beni ikna etme çabasının yerini bana gözdağı veren bir öfke ve

anladığım kadarıyla bir tiksinti almıştı ve bu durum canımı yakıyordu, ayrıca nasıl davranmam gerektiğine dair de bir fikrim yoktu ve Freddy beni kovarak, utanç verici bir duruma düşürmüştü. Kitabı orada bıraktığım için kendime kızarak ve mevcut durumumdan dolayı utanç içinde söyleneni yaptım ve oradan çıkarken tek umudum, bunun için hiçbir sebep olmasa bile, Freddy'nin haklı olmasıydı. Benim evle onun ev arasındaki yolu defalarca yürüdüm, okula dönüp dolabımı kontrol ettim, elbette dolapta değildi ve tüm bu araştırmanın sonucunda vardığım tek nokta kitabı gerçekten de o bahçeye yanımda götürmüş olduğumdu. Endişelerim yerini karanlık bir umutsuzluğa bırakmıştı ve oğlanın kitabımı çaldığından emindim, hatta belki de kitabı sakladığı yere yaklaştığım için beni kovduğundan şüphe etmeye başladım, hırsızlığının ortaya çıkacağını anlayınca, bana evlerinden çıkmamı söylemiş, ustaca bir yalan kıvırmıştı.

Babamın gidip çocuğun ailesiyle, üstelik de zengin insanlardı, yüzleşemeyecek kadar yumuşak huylu olduğunu biliyordum. Hayat babam için zaten üstesinden gelinemeyecek kadar zordu şimdi bir de benim kitap işiyle uğraşmak onun için her şeyi daha da karmaşık bir hale getirmekten başka işe yaramazdı. O yüzden ertesi gün ve daha sonra defalarca çocuğun evinin bahçesine gizlice girip, her yeri aradım. Elbette kitabı eve götürmüş olabileceğini düşünemeyecek kadar aptal değildim ancak durumun öyle olmadığını yıllar sonra tamamen bir tesadüf sonucu öğrenecektim.

Bir gün Freddy'nin evinin arka sokağından yürüyordum. Yanımda da Freddy'nin benim yaşlarımdaki erkek kardeşi Jimmy vardı. Bu çocuğun sadist eğilimleri arasında hayvanla-

ra karşı duyduğu hatırı sayılır bir nefret duygusu da vardı. Bu eğilimleri başta idolü olan ağabeyi Ralph'a bakarak geliştirmişti ancak Jimmy artık 14 yaşındaydı ve agresif davranışları Ralph'ı bile geride bırakmış, sırf zevk olsun diye kedi yavrularını tuvalete atıp sifonu çekmek gibi işlerin yerini hayvanlara ateş etmek almıştı. Bu ikisini bir önceki yaz ellerinde bir 22'likle, Doğu Denver'daki boş bir arazide kedilere ateş ederken görmüştüm. Birisi çırpınıp duran hayvanı kuyruğundan sallayıp, havaya fırlatıyor diğeri de hayvanın vücudunu delik deşik edene kadar ateş ediyordu. Jimmy özellikle siyah kedilerden nefret ediyordu ve o gün ikimiz birlikte yürürken bir tanesi önümüzden geçmek gibi bir hata yaptı. Jimmy vakit kaybetmeden hayvanın peşine takılıp, onu yakaladı. Kuyruğundan tutup, olanca gücüyle salladı ve Freddy'nin camına doğru fırlattı. Ama çaresiz yaratık hemen ölmek istemiyordu, darmadağın olan kafatasından fırlayan beyninin parçacıkları sağa sola dağılmıştı, Jimmy yanına gidip, suratına vurmaya başladı ve hayvanın göz kapakları giderek daha ağır açılıp, kapanmaya başladı- ve sanırım o gözlerde kendisine bunu yapanı suçlayan bir ifade de vardı- Jimmy'nin attığı son yumruk hedefi ıskaladı, elini yerdeki mazgala vurdu ve zaten hayvan da son bir iki kasılmanın ardından orada öldü. Jim kediye vururken ben bağırarak kolunu tutmaya, onu durdurmaya çalışıyordum ama faydasızdı. Başladığı katliamı devam ettirmek istiyordu, nihayet hayvanın öldüğünü anlayıp, durdu. Jim'den peşinden yürüyemeyecek kadar korktuğum için koşarak ileride duran ağacın ardına saklandım. Jim yürümeye devam etti, bir iki kez durup, arkasına baktı, sonra gözden kayboldu. Gözyaşları içinde yeniden hayvanın yanına gittim,

darmadağın olmuş vücudundan sızan kan mazgaldan aşağıya şeyin üzerine doğru- benim kitabımın! üzerine doğru akıyordu.

Çok uzun zaman önce kaybettiğim kontumu bulmanın heyecanı sadece gözyaşlarımı değil kalbimi de bir süreliğine durdurmuştu. Belki de ne olduğuna dikkat etmeyen Freddy alıp, onu buraya doğru fırlatmıştı ve üç sene boyunca Denver'ın sert iklimine maruz kalan hazinemın üzerine şimdi de kedinin kanı damlıyordu. Kedinin cesedini güçlükle kenara ittim ve kolumu uzatıp, eski kahramanımı yakalayarak yukarı çektim. Üzerindeki kanı temizledim, bitik vaziyetteki sinirlerim bile bu işi şefkatle yapmama engel olamadı. Kitabı minnettarlık içindeki göğsüme bastırmadan önce sayfaları da özenle silkeleyip, temizledim.

Dumas'ı yeniden okumaya başlayınca fark ettim ki, bu kitap kaybolunca başıma gelen onca şeye rağmen, her şeyi yeniden yaşamam gerekse bana sunduğu tüm o harika maceraların tadına bir daha varmak için bir an bile tereddüt etmezdim. Bu kitap kütüphaneye 1.68 dolara mal olmuştu ve o parayı benim ödemem gerekiyordu. Ebert Kütüphanesi parayı alana kadar neredeyse her gün beni taciz etti, her seferinde Bayan Utterback'in odasına girip, param olmadığını söylerken yaşadığım o utanç duygusunu tarif edemem. İşin aslı o kitabın parasını ödemezsem okul bana diploma bile vermeyecekti. Beni kurtaran ağabeyim Jack'in eşi Rita oldu, bir gün garsonluk işinden kazandığı bahşisi okula götürmem için bana verdi.

Beni düşünceler aleminde ilk kez gezintiye çıkaran şüphesiz kontu okumaktı, "Görünmez Adam," adlı sinema filmi

de hayal gücüme ihtiyaç duyduğu her şeyi vermeye yetmişti. Okuldan eve dönerken kendimi kaybedecek kadar dalgın, bu ikisinin konusunu baştan aşağı defalarca düşünür, sonra kendi hayal alemimde sonsuz düşüncelerin içinde boğulana kadar yüzerdim.

Yine de sinemalarda gördüğüm bazı şeylerin anlamını çözebilmek için babama ihtiyacım vardı. Ancak babam eğitim konusunda kararsızdı çünkü kendisinin de herhangi bir şeyden emin olduğu nadiren görülürdü, şöyle ki sorduğum herhangi bir sorunun yanıtını net olarak bilse bile, eğer birden fazla yanıt varsa kesin olarak bir şey söylemek istemez, bu tip durumlarda hata payının yüksek olacağını düşünürdü. İçki içmeye başladığından bu yana ifade edilen her düşüncüyü onaylama ihtiyacı sonucunda kendi düşüncesini oluşturmak zorunda olmamanın rahatlığını yaşamaya başlamıştı. Bu durum, paradoksal olarak, ayıkken konuştuğunda iyice belirginleşirdi; zayıf egosunu o kadar uzun zamandır bastırıyordu ki uyuşmuş zihni artık herhangi bir şeyi netleştirmeyi reddediyordu, öyle ki en ipe sapa gelmez fikirler karşısında bile geri adım atabiliyordu. Bu tip zihinsel gerilemenin bir örneğini ona "Öldürülecek Dört Saat" adlı filmde, "öldürmenin," ne anlama geldiğini sorduğumda yaşadık. Önce bunun birini öldürmek anlamına geldiğini söyledi, ardından vakit geçirmek anlamına da gelebileceğini söyledi, bu açıklamanın doğru olduğundan emin olsa da, doğası gereği buna ihtimal vermedi ve bulanık zihninde bundan daha doğru olabilecek üçüncü bir seçenek aramaya başladı. Elbette bulamadı ama o anda hatırlayamadığı bu üçüncü açıklamanın diğer iki açıklamadan daha doğru olduğuna karar verdi.

Babam alkol mengenesinin kısı kacına tamamen teslim olmuş bir adamdı ve hiç başkaldırmadan devam ettirdiği bu kölelik ayık olduğu zamanlarda ortaya çıkan bir aziz gibi yumuşak başlı olma özelliğini geliştirmesine neden olmuştu. Üstesinden gelemediği ve kendini mahveden bu kusur onu o denli derinden etkiliyordu ki suçluluk içindeki ruhuyla çektiği acıyı hak ettiğine inanıyor ve yaşadığı işkenceye karşı çıkabileceğini aklına bile getirmeden olanca masumiyetiyle kabulleniyordu. Hıristiyanların “diğer yanağını çevir,” erdemi babam için bir gösteriştten ibaret değildi. Ayyaşlığından dolayı kendine duyduğu saygı sıfırdı ve bu nedenle kendini neredeyse aşağılıyor, dolayısı ile başkalarının kusurlarına da tek laf edemiyor, kendisi gibi diğerlerine karşı da kör kalıyordu. Bu tutumunun açık bir örneği de erkek kardeşlerimden ona yıllarca kötü davranıp, dövmüş olmalarına rağmen- özellikle de Jack- her zaman övgüyle bahsetmiş olmasıdır. Böyle budalaca övgüler dizmesinin nedeni onlardan korkan bir ikiyüzlü olması değildi; gerçekten de o oğlanların kendisinden daha üstün olduklarını ve aslında kendisine ettikleri tüm hakaretlerin doğru olduğunu düşünüyor olmasıydı.

Elbette böyle paspas gibi davrandığı için herkes babamı seviyordu, onunla arkadaşlık edenler de elbette bu özelliklerin farkındaydılar. Birlikte takıldığımız şiddete eğilimi olmayan en sakın ayyaşlardan bile “Neal karıncayı bile incitmez,” “Berbere bir içki daha verin adam o kadar çekingen ki kendisi isteyemez,” diye yorumlar gelirdi. Annem ve daha sonra tanıdığı birkaç kadın ondan “Neal o kadar iyi bir adam ki, şefkatli, düşünceli, bir de içkiyi bırakabilse,” diye bahsederdiler. Ağabeylerim de “Neal ayıkken iyidir, ama o da pek sık

olmuyor,” derlerdi.

Benim temel problemim sadece sorduğum bir soruya “evet,” ya da “hayır,” gibi net bir yanıt alabilmek için onun zekasını zorlama mücadelemdi, giderek çileden çıkıyordum. Bir süre sonra onu böyle zorladığıma pişman olmaya başladım. Şimdi düşünüyorum da beni asıl deli eden hareketlerindeki absürt denebilecek uyuşukluktu, özellikle de sarhoş olduğu zamanlar. Curtis Caddesinde geçirdiğimiz Cumartesi gecelerini anımsıyorum- istisnasız her seferinde sokağın ortasında uyuklamaya başlar, horlar ben de onu uyandırmak için yumruklardım, evlerin parlak ışıklarının altında gelip, geçenler meraklı gözlerle çekinerek bize bakardı- onu ite kaka öfkeyle eve sürüklerdim, oysa gerçekte biliyordum ki ondan utanmak için bir nedenim yoktu. Zaten o saatte etrafta pek kimse olmazdı ayrıca bizi izlemelerinin de benim için çok bir önemi yoktu, işin aslı sırf ağır hareket ediyor diye kızgındım ve bu yüzden bir takım yapay duygusal tepkiler geliştiriordum.

Pazar günkü coşkuma da bir şekilde köstek olurdu ama en azından ayakta durabilmek için bana ihtiyacı yoktu ve bu da bir şey sayılırdı. Sokağa çıktığımız da ben onun adımlarına ayak uydurmaya çalışırdım ki sadece zıplayıp duran oğlunun ardında yürüyen normal bir yetişkin gibi görünebilsin. Kendimi Pazar gününün coşkusuna kaptırdığım için babamın bu uyuşukluğunun nedenine kafa yormak gibi bir derdim yoktu. Şimdi düşünüyorum da adam akşamdan kalmaydı, muhtemelen çatlayan başına, berbat midesine ve yıpranmış sinir sisteminin yarattığı titreme nöbetlerine rağmen bana gülümsemeye çalışıyordu, bitik ama hala cesareti olan bir adamın

cılız gülümsemesiydi bu. Ben asla vazgeçmiyordum çünkü Pazar benim günümdü, babamı sabahtan gece çökene kadar Denver'ın sokaklarında dolaştırıp, dururdum. Babam bu bölgeyi Denver'da yaşayan çoğu kişiden daha iyi bilirdi ama benim bir kez çalışmaya başladı mı her şeyi kaydeden zihnim bu masal diyarının her yerini görmeye açtı. Metropolitan'a gelişimizin ilk üç ayında babam bana bu masal diyarını göstermedi. Geçmiş zamanda kalmış gibi duran Metropolitan daha sonra tüm kış gecelerimizi doldurmaya başladı- sürekli kart oynanıyordu. Şubat, Mart ve Nisan Ayının tüm Pazar günlerini kağıt oyunları öğrenerek geçirdim, özellikle de Remi, bu arada pek kulak asmadan ayyaşların geçmişte yaşadıkları sıkıntıları anlattıkları hikayeleri, nasıl aç kaldıklarını filan dinlerdim. Ama baharın ilk güzel günleriyle birlikte babam bu acayip harikalar diyarının yeni ufuklarını görmeme müsaade etti. İlk gezimiz, belli bir yere yapılan bir yürüyüşten ziyade yürümenin tadını çıkarmak içindi. Ardından tüm Pazar günlerini herhangi bir şeyi yapabilme konusundaki giderek tükenen tutarlılığını devam ettirmeye çalışarak, cömertçe bana adadı, elbette Mission'da yaptığımız kahvaltılar için sabah erken kalkma mücadelesini de sürdürüyordu. Çıkıp, henüz etrafta kimselerin olmadığı 16. Caddeyi çılgın gibi iki kez yürürdük, yeniden Metropolitan'ın önünden geçerdik ve yavaş yavaş merdivenlere yığılıp, güneşlenmeye çalışan dostlarımızla laflardık, güneş ışığı ayyaşların vücutlarındaki zehri atabilmelerini sağlayan bir tonikti, terleyip zehirden kurtulmaları lazımdı ki normal hallerine dönebilsinler.

Onların sağlık sorunlarını dinlediğimiz bu gurup terapisinden ayrıldıktan sonra, Union İstasyonuna doğru yürür,

oradan Platte Nehrine giderdik. Pazar yerinden Wynkoop Caddesi arası benzin istasyonu ve tohum satan bir dükkandan oluşan dört blokluk kısa bir mesafeydi. Ardından Amerikan Mobilya Şirketi, Crane tesisat gereçleri, Singer Dikiş Makineleri, Cummings Araba galerisi gelirdi ve caddede bir iki bar, restoran ve döküntü oteller vardı. Sağ tarafta ise caddeyi güneş ışığından tamamen mahrum bırakan Great Western Şeker Binası ve Solitaire Kahve Şirketi bulunuyordu. Daha sonra, 17.Caddenin ayağındaki Union Station görüntüye girerdi. Binanın arkasındakiler çıkmaz sokak olduğu için, sola döner, kamyonlardan yük boşaltan adamların arasından geçerdik. Sol tarafımızda, bir mil uzunluğunda, toprak dolgu- dan yapılmış 14.Cadde viyadükü uzanırdı. Viyadük boyunca hurdacı dükkanları ve kömür depoları uzanırdı, bu görüntünün ardında ise 1.Caddeden 14. Caddeye akan büyüleyici şeyler vardı: yığınlarca ıvır, zıvır satan Santa Fe Demiryolu dükkanları, kenarında mezarlığın olduğu lokomotif deposu, yağ ve benzin dükkanları, burası kısacası ayyaşlar gürhunun çöplüğüydü.

Dümdüz devam etmiştik, sağ tarafımızda duran C.B ve Q nakliye ofislerini geçtik ki bu ofislerden biri benim ilk iş yerim olacaktı, gece yarısından sabah sekize, üstelik tek başıma çalışacak, bana bu şekilde güvenmelerine şaşırıcaktım.

Güney Platte Nehri, 15.Cadde üzerindeki demir, ahşap karışımı köprünün altından akar, her gün biraz daha aşınan köprü, üzerinden geçen otomobillerin altında gıcırdayıp, dururdu. Biz Pazar gününün büyük kısmını işte bu nehrin kenarında geçirirdik. 15 ile 17.Caddeler arasında uzayan bu yarı plajı aşağı-yukarı dolanırdık. Burada en büyük keyfim taş

sektirmektir, kaç kere zıpladıklarını dikkatle sayardım. Bu taş sektirme işi daha sonraki yıllarda da en gözde boş zaman aktivitem olacaktı ta ki bir futbol maçında omzumu sakatlayana kadar. Daha yedi yaşına gelmeden taşın düz olması, ağırlığı, fırlatma açısı gibi incelikleri öğrenmişim ve bir taşı on kez sektirebiliyordum. İşte ben böyle taş sektirirken, babam da oturup beni izler ve alkışlardı ve saat altıdan önce Mission'da akşam yemeği yemek için ağır ağır yürümeye başlar, ardından Metropolitan'a gidip, yine kağıt oyunu izleyerek Pazar gününü tamamlardık.

Sonraki senelerde bütün şehir benim için bir oyun bahçesine dönüşecekti, "çöpe çıkma," işi de bir tutku haline gelecekti, öyle ki Cherry Creek'in ağır ağır arşınladığım sokakları bile içimdeki tutkuyu doyurmaya yetmeyecekti (Cherry Creek, 14.Caddede Platte ile birleşir, Speer Bulvarındaki yerleşim alanlarından Üniversite bulvarına devam eder, oradan Denver'ın güney doğu sınırını meydana getiren mandıra çiftliklerine, tavuk çiftliklerine ve kırsal kesime özgü gece kulüplerine kadar uzanırdı). Bu caddenin en büyük hazinesi bira ve şarap şişeleriydi. Genelde tek çıkıyordum ama bazen birkaç oğlan da benle geliyordu. Rotam genelde Platte nehri boyunca uzuyordu. Cherry Creek ile Platte'nin kesiştiği yerin üzerinde, Intercity elektrik fabrikasına elektrik gidebilirdi diye inşa edilmiş olan barajın altında yüzmeyi öğrendim ama dalmıyordum. Elektrik fabrikasına kömür getiren mavnaların yükü boşaltması için açılan devasa kapılardan içeriye izlediğimi anımsıyorum. Binanın o denli büyük olması içerideki kazanlar, borular, tüm o aletler beni hayretler içerisinde bırakıyordu. Elektrik jeneratörlerinden gelen vızıltılarla da adeta

hipnotize oluyordum. Daha ileride, tam 16.Caddenin başında taştan yapılmış gerçek bir kale vardı, elbette kale yerle bir olmuştu ve işe yarar kısımlarını demiryolunda çalışanlar soyunma kabini olarak kullanıyordu. Sekiz mil uzunluğunda bir yolu tamamlayan bu tren yolunun Amerika'daki diğer demir yollarından daha fazla yükseğe çıkıyor olmasından gurur duyuyordum. Bu civarlarda da teneke kutulardan, şarap şişelerinden oluşmuş küçük tepecikler vardı, bir zaman sonra ben de buralarda takılmaya başlayacak hatta geceyi geçirmek için en uygun olanını bulmayı- mesela suya ya da ormana yakın olması en önemli konuydu- öğrenecektim. Kendim kamp kurmazdım, genelde terk edilmiş olanları bulurdum. Babam ve bir iki arkadaşı o esnada sinyal yaparlardı. Ayyaşların kaldığı merkez noktalara pek yanaşmazdık babam nedense benim güvenliğimden endişe ederdi. Diğer ayyaşlar sinyale çıktıklarında babamdan beni de yanlarına vermesini isterlerdi, ben onların benim değerimi abarttığını düşünüyordum ama benle sinyale çıkan herkesin genelde istediğini aldığı da bir gerçektir. Ben ve babam bazen sadece midemiz değil ceplerimiz de dolu dönecek kadar şanslı olurduk. Diğer ayyaşlar çiğ yenilebilecek ne varsa yerlerdi, biz de genelde patates ve bezelye bulabilirdik.

Denver'da hoboların takıldığı nostaljik mekan çoğu cadede göreceğiniz yerlerden farklıdır. Demiryolu, U.P lokomotif deposunun önünden geçen otobanın trafiği ve 24.Cadde viyadükü arasında olmasına rağmen tek başınadır. Kravat inceliğinde çatısı olan iskelete dönmüş bir yapı, binanın her tarafında müstehcen yazılar ve resimler vardır. Gerçi benim o zamanki yaşımdaysanız bu yazıların gerçek değerini anla-

yamazsın, bunu zamanla hayat öğretir. Ben viyadüke tırmanmayı severdim; 16.Caddedeki hariç, onun kemerleri tırmanamayacağım kadar yüksekti. Bu köprüye merakla bakar onun bu ürkütücü kıvrımlarında gezinmeye cesaret etmiş birileri var mıdır diye merak ederdim.

Bu döneme dair tekrar tekrar gördüğüm rüyalar arasında (Denver'in demir yollarını dolduran boş yük trenlerine tırmanıp, içlerinde dolaştığımı gördüğüm gayet canlı ve gerçekçi olanların yanı sıra) bekçinin biri beni yakalayana kadar içerisinde defalarca gezindiğim, uzun zamandır kullanılmayan Rockies un değirmeni de var. Adam bana oradan uzaklaşmamı söyleyince, bir daha aylar boyu gitmeye cesaret edemiştim çünkü on yaşına gelip, altıncı sınıfa geçinceye kadar yabancı birinin verdiği emre mutlaka uyardım. İşin aslı her yeni okul dönemiyle birlikte karakterimde kalıcı değişiklikler meydana geldi: Ebert, 5 yaş; Cole Jr.High 11 yaş; East Denver High, 15 yaş. Bu canlı rüyalar değirmen binasının görüntüleri ile dopdoluydu, alttaki geniş koridorda etrafı çimentoyla sıvanmış kazan duruyordu. Üst katlardaki makineler birbirlerine o kadar yakın duruyordu ki benim ebatlarımda birinin bile aralarından geçmesi oldukça zordu. Değirmenin her tarafına yayılan devasa tel kayışlar vardı ve kırık dökük makine parçaları etrafta darmadağın duruyordu (elle kaldıramayacak kadar büyük parçalanmış kayış parçaları, bazıları hala çelik iple bağlı halde duran devasa kasalar, cıvatalar, yaylar, el arabaları v.s) binanın kendisi de yıllardır biriken toz katmanları ile kaplıydı. İlginçtir ki bu toz katmanı ayak bileklerime kadar çıksa da tek bir zerre bile havalanmıyordu, toz uyuşuktu, ölüydü. Her şey durağandı, ne ses vardı,

ne hareket, tek bir şey hariç: tepemde dönen yüzlerce sivri-sineğin vızıltısı. Kendimi buradayken mezara koyulmuş gibi hissediyordum, tuğladan yapılmış kalın duvarlar beni sadece birkaç yüz metre ötedeki 20.Caddenin gürültüsünden tamamen uzaklaştırıyordu. Ayrıca içeri sızan güneş ışığı giderek yoğunlaşıyor, taşkınlığı öyle bir noktaya geliyordu ki sanki tüm bina bir daha kaçamayacak gibi ona teslim oluyordu.

BÖLÜM İki

Larimer'in ayyaşlar tugayına katıldığımızdan bu yana babam sabırsızlıkla yazın gelmesini ve okulların kapanmasını bekliyordu ki doğuya yapacağımız seyahate çıkabilelim; bütün sene Missouri'den ve oraya yapacağımız güzel yolculuktan, özellikle de oradaki yiyecek bolluğundan bahsedip durmuştu. Nihayet beklenen gün geldi, birkaç parça kıyafetimizi sırt çantasına koyduk ve U.P'nin kuzey Denver yük trenlerinin durduğu alana gittik. Babam sabah erkenden 38.Cadde üzerinde treni yakalarız diye planlamıştı ama biz o kadar geç çıktık ki trene yetişemedik. Boş boş beklemektense ne yapacağımız bilmeden otobana doğru yürüdük, şansımız yaver gitti, Cheyenne'e doğru giden bir adam bizi arabasına aldı.

Bu ilk seferin ardından babam iki yeni fikir sundu: ilki birisinin seni almasını beklemektense geceler de dahil olmak üzere hiç durmadan yürümekti. Diğeriyse "ilahi plan," dediğimiz ayyaşlara özgü yolculuk biçimiydi, kim durursa arabaya atla, ne de olsa herhangi bir yere gitmek hiçbir yere gitmekten iyidir, mesela Denver dışındaki 6 numaralı otobanda durmamıştık (Ft. Collins ve Sterling üzerinden kuzeye doğru giderken, doğuya doğru hafif bir açı yapar ve Lincoln Otobanı ile birleşerek güney Nebraska'ya doğru devam eder). Bu da onun şansımız varken "ana rotadan," çıkmamanın daha iyi olacağını düşündüğünü gösterir. Gerçi Unionville, Missouri'ye doğru düz devam etsek de 100 mil kuzeyde kalan Cheyenne'e sapınca, hedefimiz yine birkaç yüz mil ötede kalmıştı. Tüm yolu işte böyle rastgele gittik ve neredeyse her

durakta bir arabadan inip, diğerine bindik. Bu kadar çabuk araç bulabilmemizde muhtemelen benim yaşımın küçük olması da etkiliydi çünkü karşılarında bir çocuk görenlerin yabancılara duyduğu korku doğal olarak azalıyordu, çok azı bizi almakta tereddüt etti ve babamın hiç olmayacak yerlerde otostop çekmemize neden olan aşırı iyimser rotasına rağmen yolu epeyce hızlı kat ettik.

Geçmişe dair anımsadığım bulanık şeylerin arasında Denver dışına yaptığımız bu ilk yolculuktan bazı sahneler de var. Bunlardan biri Grand Island, Nebraska civarındaki bir karnavaldı. Babam beni burada gezdirdi. Bir diğeri de ön tarafına oturup, gecenin karanlığında karşıdan gelen araçların farlarını izlediğim ve ardından arka taraftaki yatakta tatlı bir uykuya daldığım kamyon. Bu güzel anlar otostopumuzun doğu ayağına dair; iki ay sonra Missouri, Kansas ve kuzey Colorado üzerinden dönerken bunlar kadar keyifli olmayan zamanlar geçirecektim. Dönüşte yük trenlerini kullandık, alışkın olduğum otomobillerden farklı olarak bu trenler benim için birer canavardı öyle ki yıllar sonra bile kabuslarımda bunların koridorlarından geçtiğimi görecektim, herhangi bir düdüğü sesi bile battaniyelerin içinde gizlenmem için yeterli olacaktı.

Bu korkumu ilk tren yolculuğunda kontrol edebilmişim ama yine de içim içime sığmıyordu. Eva halanın Unionville yakınındaki çiftliğinden getirdiğimiz, soğumuş kızarmış tavukları ben taşıyordum. Kansas'a kadar otostopla gitmiş ardından geceleyin tesadüfen bu treni yakalamıştık. Kansas'taki şehirlerden birinde tren durdu ve lokomotifin suyunun bittiğini tahmin eden diğer hobolar aşağı indiler. Babam ve

onlardan bir kaçı da içecek su bulmak için karanlık bir yola sapıp, gözden kayboldular. Makineye su doldurmanın birkaç dakikalık bir iş olduğunu biliyorlardı ama bir taraftan da hem kendilerine hem de bana, “zavallı çocuğa,” su bulabilecekleri tek fırsat buydu. Özellikle ben tüm o tuzlu tavukları mideyi indirdiğim için çok susamıştım ve o kadar sızlandım ki normalde kendileri de sürekli sızlanıp duran o adamlar kendi dertlerini unutup, benimkini çözmenin peşine düştüler.

Birdenbire tren hareket etmeye başladı, endişeyle camdan dışarıya bakmaya başladım, babam hala dönmemişti. Tren ağır ağır hareket etmeye başlayınca kapılardan birine doğru koşmaya başladım, diğer hobolar benim atlayabileceğimi düşünmüş olmalılar ki gelip, beni tuttular ve kapıdan uzaklaştırdılar. İsterik bir biçimde bağırıp, çağırdım, ağladım ve nihayet hıçkırıklara gömülüp, susarak bundan sonra ne yapacağımı düşünmeye başladım. Babamı kaybetmişim ve artık dönemeyeceği kesindi, tamamen bir başınyaydım. Karma-karışık zihnimde iki düşünce netliğini koruyordu: Denver’a bir başıma nasıl dönecektim ve başımıza gelen bu felaketin yarattığı suçluluk duygusundan nasıl kurtulacaktım. Oraya uzanıp, altı buçuk yıllık kafamda eve gidecek bir rota yapmaya çabaladım. Ancak hiçbir çözüm bulamıyordum çünkü coğrafik olarak bir plan yapabilmem mümkün değildi ayrıca zihnimde sürekli “keşke babam gitmeseydi ya da sadece sağ salim dönsün de bir daha ne kadar susarsam susayayım hiçbir şey içmeyeceğim,” gibi pişmanlık dolu düşünceler geziniyordu. Bu söylediğimin akla yatkın olmadığına farkındaydım çünkü su içmeyi kesersem ölürdüm ama ben bunu da göze almaya hazırdım çünkü ancak böyle bir şey olursa, işler

tekrar yoluna girer ve babam döner diye düşünüyordum. Ayrıca babamın gitmesine neden olan “susamak,” gibi ağır bir suçu işleyen bendim ve ancak ölürsem bağışlanabilirdim. Doğal olarak diğerleri beni teskin etmeye çalışıyorlardı ama ben onlarla konuşmayı ya da bana dokunmalarını reddediyordum, ilginçtir ki bu tavrımı birkaç saat daha devam ettirince tuhaf bir biçimde kendine yetebilen biri olmanın gururunu yaşamaya başladım ve bu da korkumu yenip, uyuyabilmeme olanak sağladı.

Tren çorak arazide bana sonsuz gelen saatler boyunca ilerledi ve ertesi gün, geç saatlerde Goodland, Kansas’da durdu. Gün doğarken uyanmış ve ondan sonraki saatleri sağa sola atılmış kartonların üzerinde oturup, dışarıya bakarak geçirmiştım. Beraber uyuduğum hobolarla konuşmayı hala reddediyordum. Tren duralı daha üç dakika bile olmamıştı, biraz dışarı çıksam mı diye düşünüyordum ama aşağıda birbirleriyle konuşan o kadar insanın arasında bir başıma yürüme fikri bile beni dehşete düşürüyordu, kafamı kaldırmaya bile cesaretim yoktu. Birdenbire babam gözyaşları içerisinde beni beceriksizce kucağına aldı ve havaya kaldırdı! Tren çok çabuk hareket edince, babam arkasından koşmuş ama bizim olduğumuz vagona değil, arkadaki başka bir vagona yetişebilmişti ve bu ihtimal kesinlikle benim aklıma gelmemişti. Tren kereste ve bir takım makinelerle yüklü olduğu için, babam yukarıdan yürümeye cesaret edememiş, en iyisinin tren durunca beni bulmak olacağını düşünmüştü. Düşündüğü bir diğer şeyde ötekilerin muhtemelen kendisinin başka bir vagona olduğunu akıl edip, bana söyleyecekleriydi. Babam bu adamların tüm iyi niyetleriyle “babamın beni bir şekilde

beni bulacağını,” söylemelerine rağmen başka bir vagonda olabileceği ihtimalini hiç akıllarına getiremeyeceklerini düşünmemişti. Babam ortaya çıkınca kendi aralarında nasıl bunu düşünemediklerini tartıştıklarını duydum.

Ve sadece birkaç saat sonra bu kez babamı gerçekten son-
suza kadar kaybettiğimi düşündüğüm bir şey yaşandı, her
şey gözlerimin önünde kısacık bir sürede olupbitti ve sağ-
lam bir gerilim filmi bile beni bu denli ürkütemezdi. Sterling,
Colarado demiryolunda yürüyorduk ya da belki eve varmış,
U.P’nin Denver merkezdeki tren istasyonundaydık, tam emin
değilim. Raylardan geçerken babam ayağını makasa koydu
ve tam o sırada kuledeki operatör uzaktan kumandayla bağ-
lantı kilitlemesini yaptı. Babam ayağını oraya koyarak yaptığı
aptallıktan dolayı küfretmeye başladı (bu nadir görülen bir
şeydir keza babam ayıkken hep naziktir) birkaç dakika ba-
ğırıp, çağırdı, endişe etmekten ziyade öfkelenildiği açıktı ve o
esnada birkaç yüz metre ötede bir tren görüldü, doğrudan
babamın üzerine geliyordu. Babam lokomotifini gördü, sürücü
belki de tecrübeli biriydi ve tam vaktinde duracaktı ama bunu
asla bilemezdik. Babam deli gibi çırpınmaya ayağını kurtar-
maya çabalıyor, bir taraftan da orada öylece donup, kalmış
olan bana gidip treni durdurmamı söylüyordu. Gerçekten
donup kalmıştım, bağırarak istiyordum ama yapamıyordum,
babamın bana bağırmasıyla birlikte korkudan buz gibi ter
dökmeye başladım ve nihayet kendimi toplayıp o korkunç
trene doğru deli gibi koştum. Dram, babamın ayağını kurtar-
masıyla birlikte başladığı hızda bitti. Korkudan beyni duran
babam ya treni nasıl durdurabileceğine karar veremediği için
ya da muhtemelen bu kazadan dolayı yeterince utandığı için

koca bir treni bir ayakkabı için durdurmak istemedi ve trenin ayakkabısının üzerinden geçip gitmesini izledi.

Babam öleceğini sandığım o korkunç dakikaların ardından gelen duygusal rahatlama kafamı tamamen bulandırdığı için o esnada onun o yeni ayakkabıları nereden bulduğunu düşünememiştim ama daha sonra edindiğim tecrübelerden yola çıkarak o ayakkabıların Larimer'deki perakende mağazası "Goodwill Industries"den geldiğini söyleyebilirim. Babamın ayakkabıları nereden ve nasıl aldığını bir türlü anımsayamasam da inatçı hafızam en azından babamın yaşadığı tüm paniğe rağmen son dakikaya kadar ayakkabısını da kurtarmak için uğraştığını söylüyor.

Eva halanın evinde geçirdiğimiz iki ay (Eva hala, kocası George'u kısa süre önce araba kazasında kaybetmişti ama yine de sayısı epeyce yüksek bir klana şefkatle bakmaya devam ediyordu, evde yaşayanlar arasında köyden akrabalar, George'un erkek kardeşi Henry ve hala hayattaki bunak anne ve babası John ve Sadie Simpson vardı) içerisinde iki yeni duygu yaşadım ki bunlar benim için zamanla futbol kalesi gibi bir şeye dönüşecekti. İlki Eva halanın benim yaşlarımdaki birkaç kızıyla neredeyse her gün oynadığımız cinsellik içeren ilk oyunlar. Bu kızlara dair hatıralarım zamanla eriyip, gitti. Ergenlik çağına geldiğimde o yaştaki kızlara kesinlikle ilgi duymuyordum ama normal olsun ya da olmasın cinsel teşhircilik merakımı ilk kez bu kızlarla giderdim. İkincisi ve doğal olarak o zamanlar benim için daha önemli olan şeyse kuzenlerimizle, ebeveynlerin gözlerinden mümkün mertebe uzaklaşıp, saatlerce oyun oynamaktı, bu oyunların cinsel bir tarafı olup olmadığı önemli değildi önemli olan bize ait bir

mahremiyetin olmasıydı. Bu saplantılı oyun oynama fikri ilerleyen zamanlarda beni o kadar ele geçirdi ki yasal bekçim Jack'ten o kadar korkmama rağmen, oyuna kendimi kaptırıyor ve her seferinde eve dönmem gereken saati unutup, dayak yiyordum.

Yani, iyi kalpli Eva halanın evinde daha başka şeyler olsa da, mesela verandada gün doğumundan gün batımına kadar oturup, pipo tütüren akrabalar, kısa etekleriyle, çıplak ayak etrafta gezinen yaşı daha büyük kızlar ve oğlanlar gibi- benim aklımı esas meşgul eden ufak tefek kuzenlerim ve sınırsızca oyun onamak oldu.

* * *

Bir anlaşma yapıldı: artık yazın doksan gününü babamla, okul dönemini ise annemle geçirecektim çünkü evin geçimini sağlayan Ralph ve Jack içki kaçakçılığından yine iyi kazanmaya başlamışlardı ve bizim yokluğumuzda annem, Jimmy ve henüz bebek olan Shirley ile birlikte 26.Cadde ile Champa'nın köşesinde daha büyük bir daireye taşınmıştı. Daire daha büyüktü ama öncekinden daha iyi değildi. Bu anlaşma yapılmadan bir süre önce bizim Karanlık Kardeşler Metroplitan'a geldiler- daha önce buraya adımlarını atmadıklarına eminim- güya benim nasıl olduğumu merak etmişler. Babam onları hemen lobide karşıladı. Diğer ayyaş arkadaşlarının gözlerinin kendi üzerinde olduğunun farkındaydı ve her zamanki gibi onları övmeye koyuldu, ardından başarıyla tamamladığımız 2000 millik yolculuğumuzu ve benimle nasıl gurur duyduğunu anlattı. Oğlanların sessizliğine ve arada

bir ona gülümsemelerine aldanmış olmalı ki olanca naifliği ile Eva halanın tavuklarından birinden bahsetmeye başladı ve işte o esnada oğlanlar üvey evlat rolünü kesip, gerçekte oldukları korkunç canavarlara dönüştüler ve bu en doğal haklarıymış gibi babamı yumruklamaya başladılar. Babam birkaç yumrukta yer yığılsa da onu yeniden ayağa kaldırıp, binanın dışına doğru sürükleyerek, vurmaya devam ettiler. Nihayet durdular ama vurmayı kesmelerinin sebebi ya kollarının ya da ellerinin yorulmuş olmasıydı. Bu arada dehşete düşmüş gözlerle olup-biteni izleyen ve beni oradan uzaklaştırmaya çalışan etraftaki ayyaş topluluğun kardeşlerim için zerre kadar önemi yoktu, sanki onlar orada değillermiş gibi davranıyorlardı. Sonra yanıma gelip, yaşadığımız şokla dalga geçercesine bana annemle yapılacak yeni anlaşmadan bahsettiler.

Akıl çağına yaklaştığım dönemlerde taşındığım bu apartmanın adı Snowden'dı. Adını epeyce yaşlı olan ve kira günleri hariç etrafta hiç görünmeyen bina sahibinden almıştı. Kırmızı tuğlalı bu devasa binanın ön kısmı dört kattı, arka tarafı ya da başka bir yeri ise üç kat ve çocukluğumun ilerleyen zamanlarında benim için çok özel bir yer haline gelecek doğu Denver'ın aşağı yakasının tam merkezindeydi. Binanın tam karşısında fırın vardı aslında burası hem fırın hem manav karışımı bir yerdi ve düşük fiyatlarıyla meşhurdur. Fazlaca tedbirli olan annem mahalleyi bile dolaşmama izin vermeyip "sakın binadan ayrılma," dediği için en fazla bu dükkanın önüne kadar gidip, tüm gün burada oynuyordum. Fırının yanında sıkışık kalmış, ufak bungalov annemle babamın birlikte yaşadıkları son yer olan berber dükkanıydı,

bu bungalovun arka tarafında kız kardeşim Shirley ve ben “Albay ve Bayan Lindbergh,” oyununu oynardık. Fırının sol tarafında benim ilk “perili evim,” vardı. Gerçi orayı daha çok berber dükkanında yaşadığımız dönemde edindiğim ilk seks tecrübemin sahnesi olarak hatırlıyorum. Çürümeye yüz tutmuş duvarlarının gölgesi fırının üzerine düşen bu iki katlı ahşap evde bir öğleden sonra yaşı benden daha büyük bir oğlan pipimi öpüp ardından da çişimi içmek için ağzına sokmuştu. Sonra birlikte evin delik deşik olmuş ahşap koridorlarında koşuşturup, çatıya tırmanmıştık. Muhtemelen bu çocuk beni evden daha fazla korkuttuğu için eve karşı hissettiğim korku geçmişti. Ama Metroplitan’dan Snowden’a gelince eve karşı duyduğum korku yine su yüzüne çıktı. Daha geldiğim gece birinin evle ilgili anlattığı hayalet hikayesini dinledim ve bunun gerçek olma ihtimalini kendi başıma anlamak için evi ziyaret etmeye karar verdim. Ancak evin tamamen karanlığa gömülmüş olan iç kısmı ve gökyüzüne doğru uzanan tuhaf silueti bana biraz fazla geldi, arkamı döndüm, sarsılmıştım. Ne de olsa uzun zamandır “perili ev,” korkusu yaşamamıştım. Bu olaydan birkaç gün sonra yıkım ekipleri gelip, binayı yerle bir ettiler. Binadan arta kalanlar bir süre sonra kırık şişelerden, sakatata kadar her türlü çöpün atıldığı berbat kokulu bir yere dönüştü. Buranın sol tarafında Crescent Arms binası vardı, bu binanın yaklaşık iki metre boyundaki duvarı oyun oynamak için harika bir yerdi. Mahallenin bu kısmı fırından gelen hafif ışıkla aydınlanırdı, Crescent Arms’ın duvarı görünmemizi engellediği için akşam yemeğinden sonra dışarı çıkıp, küçük bir macera yaşamak isteyen gençler için ideal bir noktaydı. Bu duvarlardan ön bahçeye girmenin yolu iki

tarafıta uzanan ve binanın kendisi gibi kırmızı tuğladan örölmüş sütunlara tırmanmaktı, sütunların üzerindeki betonarme platformun genişliği de üzerinde durup kendimi “Dağın Kralı,” olarak ilan etmeme müsaitti. Bu binanın yanında ise Hubbard’ın diğerlerinden daha büyük ve seçkin duran binası vardı, burada hali vakti yerinde olan vatandaşlar yaşardı. Ardından Avery gelirdi, Ralph ve ailesi ardından kız kardeşim Betty ve kocası bir süre burada yaşadıkları için bu binanın benim için daha özel bir anlamı vardı. Tabi bir de ergenlik döneminde birlikte sigara tütürdüğümüz, saçları jöleli kızla da burada tanışmıştım, kız daha sonra Orville Farris adlı cüce diyebileceğiniz bir adamla evlendi (kızın bana dediğine göre adamın genital organları olağanüstü büyükmüş, sanırım bunu beni kışkıandırmak için söyledi) Caddenin son binası ayyaşların ve ayyaşlardan bile daha berbat durumda olanların kaldığı ismi olmayan bir binaydı. Champa Caddesinin diğer üç köşesinde bir benzin istasyonu, büyük müstakil bir ev ve daha sonra babamla kalacağımız, bir odasını bir düzine insanın paylaştığı berbat bir bina vardı. Hatırladığım kadarıyla burada yaşadığımız dönemde her Pazar sabahı amonyak tuzu almayı alışkanlık haline getirdi. İşte, bu caddedeki her bina ile kişisel bir bağlantım vardı ve her bina kendi adına bir anlam atfediyordu, ya bu binaların içinde ya da civarında bir şeyler yaşamış olduğum için ya da tanıdığım birileri “şu şu şu” o binada yaşadığı için.

Ama yine de en iyi bildiğim bina çocukluğumun kalesi The Snowden. Burası, Büyük Buhran döneminin darmadağın ettiği benimki gibi ailelerin kalesiydi ta ki bir gün kalp krizinden ölene kadar. Yeni ev sahibi (kimdi ya da böyle bir

işe kalkışmak için nedeni neydi bilmem ama sanırım muhiti iyileştirme peşindeydi) 1937 senesinin Ocak ayında binayı boşalttı, bütün çer çöpü temizlettirdi, binayı kısmen yeniledi ve adını değiştirip Queen City yaptı (babamın doğum yerinin adı da tesadüfen aynıydı) ve yeni ailelere daha yüksek fiyattan kiraladı, böylece benim krallığım da devrildi. Ancak 1932 yılının sonbahar mevsiminde yani ben oraya gittiğim dönemde bu binanın namı pek de iyi değildi çünkü bina sakinlerinin çoğu içki kaçakçılığıyla uğraşıyordu, gerçi doğu yakasının genelinin namı iyi değildi: eski mahkumlar, sapıklar, bir iki jazz müzisyeni, birkaç fahişe, bağımlılar (genelde alkolikler) ve bir dizi vahşi genç adam. Buraya ziyarete gelenler de ya seks ya da yasa dışı bir iş peşinde olanlardı. Yine de annem gibi hayat mücadelesi veren tipler, birkaç bekar ve evde kalmış kadınlar gibi normal tipler de vardı. Snowden'ın sakinlerinin tamamı fakir olsa da, hatta belki de bu yüzden, binanın gürültüsü patırtısı eksik olmazdı; sürekli bağırıp, çağıran, küfreden, çığlık atan birileri bulunurdu. Bir de insanı heyecanlandıran kadın kahkahaları duyulurdu. Acayip bir şeylerin olmadığı tek bir an yoktu; ben özellikle bodrum katında yaşayanların düzenlediği poker oyunlarını sıkı takibe almıştım. İtişip kakışan çiftler, karılarının itekleyerek içeri sokmaya çalıştığı sarhoş babalar, binanın girişindeki devasa merdivenlerde oyuna dalmış ve belki iki gündür bir şey yememiş çocuklar.

Binanın girişindeki bu merdivenler kaldırımda başlar ve girişte sonlanırdı. Kenarındaki maun renkli, başı topuzlu parkamlıklar girişe kadar devam edip, merdivenlere muhafızlık yapardı. Snowden'ın Viktoryen dönemdeki görkemini anım-

satan bu görüntü üst katlara çıktıkça azalırdı, öyle ki en üst katın basamaklarının parmaklığı bile yoktu, bu katlar sanki daha sonra düşünülmüş ve hızlıca, gelişigüzel inşa edilmiş gibiydi ya da bu katta sadece bir daire olduğu için çok az kişinin kullanacağını tahmin edip, baştan savmış gibiydiler. Ben marangozların en altta gösterdikleri muhteşem sanatı burada kasten terk ettiklerini düşünüyordum. İşte bu hiç de güvenli durmayan en son katta bir ya da iki daire vardı ve burada Snowden'da edindiğim ilk arkadaşım Bobby Ragsdale ve tek kusuru düğmeye benzeyen burnu olan güzel annesi yaşıyordu.

Bobby ile bizden en fazla bir yaş büyük olan ve güzelliğini bir körün bile görebileceği bir kıza âşıktık, dolayısıyla rakiptik. Bobby ve ben bu kız için "şunlar," kelimesinin anlamı ve telaffuz edilme biçimiydik, bazen arka tarafta oyun oynarken karşılaşırdık ve bana öyle ilham verirdi ki, o olmadığı zamanlarda pek de becermediğim sütunlara tırmanma işini o varken kolayca hallederdim. Ve güzel bir günde gelip bana eğer ona benimkini gösterirsem onun da bana kendisinininkini göstereceğini söyledi. Gözden uzak olalım diye en yakın tuvalete gitmeye karar verdik ama buna pişman olmamız çok sürmedi. O kadar heyecanlıydık ki bu tuvaletin binanın en çok kullanılan ve en az temizlenen tuvaleti olduğunu unutmuştuk, en altta olduğu için kağıt oynayanlardan tutun yoldan gelip geçen sarhoşlara kadar herkes burayı kullanıyordu. Kendini oyuna kaptıran çocukların vurdumduymazlığı bile tuvaletin korkunç kokusunu almamıza engel olamadı ve teşhircilik oyununu yanlış yer seçiminden dolayı iptal ettik. Oyunu yeniden oynama fırsatını bulamadım bile çünkü o arada Bobby

ile takılmaya başladı ve benle görüşmeyi kesti. Gerçi daha o yaşta maymun iştahlılığı ortaya çıkan bu güzellik olur olmaz zamanlarda bana geri dönüyor, bu da benim Bobby'e duyduğum kıskançlığı azaltmaya yettiği gibi kızı bağışlamamı da kolaylaştırıyordu. Böylece Bobby ile olan dostluğumuz da aramızdaki rekabet de pekişti. Bu rekabet sadece kızlar konusunda olmayacaktı, ilerleyen zamanlarda hayatın gidişatı bizi başka alanlarda da karşı karşıya getirecekti.

Özellikle Çarşamba ve Cumartesi geceleri 20.Caddeyle, Curtis Caddeleri arasındaki Bath House'da karşılaşırdık. Burası belediyenin ücretsiz hizmet veren binalarından biriydi ve içeride bilardo, jimnastik salonu, masa tenisi vardı. O zamanlar bana tuhaf ya da enteresan gelmemişti ama ikimizin de önceki ayları Denver'ın merkezinden altı blok ötede Glenarm ve Curtis arasında geçirdiğimizi öğrendim. Ben Peterson'ın yerine o da Bagnell'e takılıyormuş ve ikimiz de bir masada boş boş oturup, aynı depresyonu yaşıyormuşuz.

Benden daha iri yarı, daha yakışıklı ve daha sonra öğreneceğim gibi daha normal olan Bobby'e karşı elimde olmadan duyduğum hayranlığı dengeleyen bir çocuk daha vardı (Bu arada Bobby'nin annesine ilk gördüğüm andan itibaren âşıktım -yirmili yaşlarının sonunda, zayıf, siyah saçlı, beyaz tenli bir güzellikti, sürekli farklı erkeklerle Tivoli'ye sahne gösterisi izleyip, içmeye giderdi. Zamanla kendisine eşlik eden erkeklerin yaş ortalaması kırklara kadar çıktı. Bu arada benim çocuksu masumiyetimle duyduğum aşk da ergenliğe girmemle beraber şehvetli bir arzuya dönüştü, onun o zayıf vücudunun çıplakken nasıl görüldüğünü ölesiye merak ediyordum) Evet, 1932-33 döneminde Bobby dışında bir oğlan

daha vardı. Adı Art "Sonny," Barlow'du ve kardeşlerim Ralph ve Jack'i kaçak içki işi için yanına alan "Blackie" Barlow'un tek oğluydu. Blackie o dönemde yasal yatırımlar yapma peşindeydi, yakın zamanda bir benzin istasyonu satın almıştı. En son benzin taşıma işine de girdiğini ve Denver'da on, on bir tane istasyonu olduğunu duydum. Snowden'a gelmeden önce Sonny ile tanıştığımı anımsıyorum; bir gün öğleden sonra Blackie'nin dağdaki o güzel evine gitmiştik. Sonny'nin daha ilk gördüğüm anda büyülediğim buharlı bir treni vardı, kenarda durup sabırla, Sonny'in oyuncacı ile oynamasını izlemiştim, sıkılıp bıraktığında ben de oynamak istedim ama o izin vermedi. 3, 4 yaşlarında iki veledin bir oyuncak yüzünden kavga etmesiydi işte, elbette evin sahibinin ayrıcalıkları vardı ve yetişkinler de onun tarafındaydı. Ama benim için bu sıradan bir kavga değildi, zaten hatırlayabildiğim nadir olaylardan biri olması da bunu ispatlıyor. Belki de ilk defa bir şeyi üzerine kavga edecek kadar çok istemiştik ve elimden geldiğince mücadele etmeme rağmen yenilmiştim, hiç adil olmayan bu yenilgi cesaretimi öyle kırdı ki daha sonraları karşı taraf istediğim herhangi bir şeyi vermek istemezse mücadele etmeye gerek görmeden, vazgeçecektim. Ama şimdi durum farklıydı. Nefret ettiğim bu velet artık zengin Blackie'nin karnı iyice doyurulan, her istediği alınan, tuzu kuru ev hayvanlığı konumundan sarhoş, sürtük Peggy Barlow'un oğlu pozisyonuna düşmüştü. Benden daha ufaktı, daha çirkindi ve mütevazı olmaya gerek yok daha da aptaldı ve tüm bunlar onu kolayca aşağılayabilmeme olanak tanıyordu. Çocukluğun verdiği gaddarlıkla babası olmadığı için onla dalga geçiyordum. Peg ve Blackie'nin birlikte oldukları, mutlu zaman-

larında onu evlatlık aldıklarını yetişkinler kendi aralarında konuşurken duymuştum. Ondan nefret etmeme rağmen sırf istediğimde canını yakabileyim diye yakınlık gösteriyordum; zamanla nefretim ortadan kalktı, bunda onun utangaç tabiatı da etkili oldu. Bir de bende olmayan ama onda doğal biçimde mevcut bazı şeylere de saygı duymayı öğrendim: penisi ve yüzme becerisi. Gerçekten de Sonny'nin olağanüstü iri bir penisi vardı, ilk gördüğümde neredeyse inanamamıştım. Bir de okul günlerinde kurduğumuz Bath House çetesinin en gözü pek üyesiydi, kimsenin cesaret edemediği riskleri o alırdı aksi takdirde kimsenin ona saygı duymak için bir sebebi olmaya-
cağının farkındaydı, yine de düşünüyorum da sağlıklı bir kızın ona saygı duyması için gayet iyi bir sebebi vardı.

Sonny, "Red," adlı berbat bir ayyaşla yaşamak zorundaydı. Saçlarının ve suratının rengi adıyla gayet uyumlu olan bu adam günün neredeyse tamamını evde yatarak geçirirdi -bu arada Peggy garsonluk işinde köle gibi çalışarak, sevgilisine bakardı, tabi eğer kendisi alkolden sızmamışsa. Red'i konuşurken gördüğüm tek zaman Sonny'e fırça attığı zamanlardı. Adam tam bir Poker Face'ti, sürekli gülümsüyordu ama Sonny ile dalga geçerken kullandığı kelimeler yenilir yutulur gibi değildi. Yani ben Snowden'a taşındığım da Sonny'nin, oyuncağını vermeyen inatçı, ukala oğlanla bir ilgisi kalmamış, çekingen bir zavallıya dönmüştü.

Peggy'nin karakteri de sevgilisinininkinden daha iyi sayılmazdı. Sahip olduğu şefkati de yaşadığı umutsuzluktan dolayı dışa vuramıyordu yine de Sonny'i korumaya çabalıyor, kimi zaman yavan sevgi gösterilerine kalkışsa da Blackie'nin kendisini daha genç bir kadın için terk etmiş olmasının ya-

rattığı acıdan kurtulamıyordu. Eline geçen üç beş kuruşu da parfüme, saç boyasına, şaraba ve Red'e yatırdığı için, davranışları giderek ölümcül bir hal alıyordu. Sonny'i teselli etmek için söyleyebildiği en iyi şey, "hayatın sana sunduğunu kabul etmek zorundasın," olmuştu. Oysa Bobby Ragdale'in annesi Alma ya da Thelma, ya da adı onun gibi bir şeydi, bu kadının kesinlikle tam zıddıydı: o da erkek arkadaşlarını eve alıyordu (bunu zamanla anladım; kapısını kilitliyor ve bana gidip Bobby'i bulup, birlikte oynamamızı net bir dille emreliyordu) ama yine de tüm sevgisini "küçük kabadayısına," veriyor, Bobby de ona hep saygı duyuyordu. Yetişkinlik dönemine girdiğimizde bile Bobby'nin en güvendiği kişi annesiydi. Kendi anneme gelince, bir türlü başa çıkamadığı Jim, daha bebek olan Shirley ve ardından yetimhaneden geri alınan Betty ve Mae'den (neredeyse ergenliğe girmiş olmalarına rağmen hala altlarını ıslatıyorlardı) dolayı o denli yıpranmıştı ki bana sevgisini doğru düzgün gösteremiyordu. Fiziki olarak yansıtamasa da beni sevdiğini biliyordum. Sebepleri tamamen farklıydı ama Peggy ile aynı ruh halindeydi, zaten ben de ona hiç sorun çıkarmayan, göz kulak olunmasına bile gerek duyulmayan altın çocuktum. İşin aslı ölümünün ardından bile hala bana ilgi gösterilmesine ihtiyaç duyuyordum. Onun dünyanın en iyi kalpli ve en nazik kadını olduğunu biliyordum keza kimsenin onun hakkında tek bir kötü kelime söylediğini duymamıştım, zaten benim gözlemlerim de o yöndeydi sadece sevgisini gösteremiyordu.

Bobby, Sonny ve ben, Snowden'da yaşanan deliliğe şahin olan tek oğlanlardık çünkü etrafta bizden büyük ya da küçük kimse yoktu, yaşlarımız aynı olduğu içinde sürekli rekabet

halindeydik. Neyse ki çeviklik ve güç gerektiren işlerle meşguldük dolayısıyla Bobby ve Sonny sadece ikinciliği kapmak için kavga ederlerdi; özellikle de barfiks konusunda çünkü ben tek seferde 35-40 tane çekebiliyordum. Tek sorun bodrum kattaki boruyu kullanmamızdı, boru o kadar kalındı ki ufak ellerimle ancak kavrayabiliyordum ve bu da performansımı düşürüyordu. Okul bahçesinde ise elliye kadar çıkabiliyordum.

Binanın bir de yangın çıkış merdiveni vardı ama çok yüksekte kaldığı için aşağıdan tırmanmak zor oluyordu. Yine de bu merdiven Peggy'nin yatak odasının önünden geçtiği için bize tam bir eğlence olmuştu. Red öfkeyle bağırıp, bizi oradan kovmaya çalışsa da bir şeyler yemek ya da koridordaki ortak tuvaleti kullanmak için yataktan çıktığında, odaya girip, merdivene buradan tırmanıp, çatıya çıkıyorduk. Çatıda çıplak ağaçların arkasına gizlenmiş karlar altındaki Denver'ı uzun uzun izlerdik ve ben yeniden apartmana girmeden önce yatak odasına bir daha göz atmak için Peg'in camının önünde dururdum. Defalarca onları sevişirken izledim, zıplayan etler, yataktan yuvarlanan bedenler, bu mide bulandırıcı sahnelerin etkisinden zar-zor çıkıp yola devam edebiliyordum. Ne Bobby ne de Sonny bu kahramanlık gerektiren manevrayı yapamıyorlardı, gerçi benim yaptığıma da inanmıyorlardı ama ben bir başıma da olsam biliyordum ki en yüksek yerlerden atlayabilen yenilmez şampiyonum, ayrıca insanları o işi yaparken gören tek kişiyim -gerçi bu pek olası gelmiyordu-. Bence onlar da görmüşlerdi ama anlatmıyorlardı aynen benim merdivenin yüksekliğini anlatıp, camın önündeki röngencililiğimi es geçmem gibi.

1933'ün başlarına doğru hayatıma bir kız daha girdi (sarımsık ikinci ya da üçüncü kız) ve onunla uzun süreli bir ilişkimiz oldu, bu ilişki çocukluğumun cinsel arzularını epeyce etkileyip, yön verdi. Ergenliğe kadar çok az oğlanın sahip olabileceği, epeyce aydınlatıcı cinsel tecrübelerim oldu -gerçi kontrol kızda olduğu için daha çok nesne durumundaydım. Gecenin dondurucu soğukunda dışarıda oynamamız mümkün olmadığı için binanın o güzelim merdivenlerine oturur ve "The Red River Valley," şarkısını söyledik. Şarkının "Bu vadiden gittiğini söylüyorlar," dizesine geldiğimizde ben heyecandan bağırarak için kendimi zor tutarak yerimden kalkar ve gidip, en yakındaki tuvalete saklanırdım. Sonra, o kendisine gerçekten âşık olan kovboydan bahseden dizeyi söyler ve ardından "beni seviyorsan gel otur yanıma," dizesine geçerdi. İşte tam o sırada ben yerimden çıkar ve koşarak ona doğru gidip, bana öğrettiği şekilde ellerimi arkadan göğüslerine dolayıp, sarılırdım. Bu basit oyun, seneler içerisinde giderek karmaşılaşacak oyunlarımızın ilkiydi, hatta oyunlar öyle bir hal alacaktı ki takip edilecek adımları karıştırdığımız bile olacaktı. Elbette bu oyunların tamamı onun yaratıcı dehasının öngördüğü fiziksel bir temasla noktalanırdı. Benden bir, iki yaş büyüktü ama o denli yaratıcı bir hayal gücü vardı ki şimdi hafızamı zorlasam yarattığı karmaşık kurguları yeniden anımsayabilirim ancak o dönemin en popüler şarkıları "There's a Tavern in the Town," "Side by Side" "Rainbow Round My Shoulder," "Home on the Range," "Around the Corner," "Moonlight and Roses," gibi şeyler olduğu için,

yerlerde sarmaş dolaş yuvarlanacak noktaya gelebilmek için epeyce karmaşık bir rota takip etmiş olmamız lazım, o yüzden boş verin gitsin.

Kızın adı Vera Cummings'di ve Snowden'a taşınan yeni kiracı Ann Sheehan'ın tek kızıydı. Ann, annemin arkadaşlık ettiği sayılı kişilerden biriydi (sanırım iki tane filan arkadaşı vardı). Kendiyle ilgili sürekli saçma sapan şeyler anlatan bu kadının Vera'dan başka bir de spastik oğlu vardı. O dönemde yirmili yaşlarında olan Harold adlı bu oğlanın, elimden geldiği kadar alışmaya çalışsam da, oldukça ürkütücü bir görüntüsü vardı, sürekli salyaları akıyordu (kanlı diş etlerinden fırlayan azı dişleri kahverengi, sarımtırak yiyecek parçacıklarıyla kaplıydı) sakat bacağını arkasından sürükler, bir bebeğinkini andıran sürekli kıvrık kolunu da aynı umutsuz çabayla hareket ettirmeye çalışırdı, yalvarır gibi duran gözleri beni utandırır ve bazen gırtlğından çıkan hırıltılı bir sesle, anlamamın mümkün olmadığı saçma sapan şeyler söylerdi, ben de duymazdan gelirdim. Harold, Ann'in "gerçek aşkından," doğurduğu ilk çocuğuydu. Bu ilk kocasından bahse derken gözleri hala parıldar, sesi yumuşacık olurdu. Adam öldükten hemen sonra esrara ve içkiye başladığını sık sık tekrar ederdi, anladığım kadarıyla içmesinin nedeninin bu acı kayıp olduğuna bizi inandırmak istiyordu.

Vera ise yaklaşık on iki sene sonra "bir boka yaramaz bir İrlandalıdan," doğmuştu. Ann, kendisini mahvedenin bu ikinci kocası olduğunu söylüyor, "cehennemde çürüdüğünü görsem keşke," "susuzluktan geberse üzerine işemem," gibi laflarla adama duyduğu zehri kusmayı ihmal etmiyordu. Harold ve Ann, çok sevgili ilk kocanın soyadını taşıırken, Vera

enteresan bir biçimde İrlandalının soyadını almıştı. Ann çirkin yaşlı bir kargayı andırıyordu; kalın camlı gözlükleri ve griden kızıla, kızıldan abuk sabuk bir maviye, maviden de gümüş ya da altın rengine dönen bir tutam saçı vardı. Vis-kiden kalınlaşan, boğuk sesiyle durmadan konuşur, konuşmalar bir şekilde Vera'ya çekilen nutuklara dönerdi; "ben öyle yapmadım, ben böyle yapmadım," v.s. Kadın, tecrübenin hayattaki en iyi öğretmen olduğu fikrini saplantı haline getirmişti ve sırf bizden daha fazla yaşamış diye -tabi buna yaşamak denebilirse- biz çocukların bilmediği her şeyi bildiği iddiasındaydı.

* * *

Kardeşlerim Ralph ve Jack beni 38 numaralı daireye getirdiler. Burası girişteki devasa merdivenlerden çıkıp, hole girdikten sonra soldaki ilk daireydi ve Snowden'ın standartlarına göre bile durumu iyi sayılmazdı. 43 yaşındaki annem, 12 yaşına girmek üzere olan Jimmy, sadece 3 yaşında olan Shirley ve 7 yaşındaki ben, 1933 yılının Haziran Ayında, okullar kapanana kadar birlikte kaldık. Metropolitan ile kıyaslandığı da elbette yeni evim hayatımda ciddi bir ilerlemeye işaret ediyordu. Büyük bir oda ve camlı bölmeleri olan dolaplarla dolu ufak bir mutfak vardı. Ayrıca kulplu, ahşap bir panelin durduğu oturma odası vardı. Bu panel kulpundan çekildiğinde büyük bir yatağa dönüşüyordu. Ancak ben orayı nadiren yatak olarak kullanabiliyordum, burası benim için daha çok Jimmy'nin beni kapattığı hapisaneydi. Jimmy beni oraya kapatmaktan duyduğu sadist zevk anlaşılmasın diye bırakın

gülmeyi, sırtıtmazdı bile aksi takdirde annemin onun içindeki şeytanın farkına varabileceğini biliyordu. Beni yatağın üzerine oturtup, paneli açardı ve benim boyum daha bir bacağı aşmadığı için koca yatakla, duvarın arasında sıkışıp, kalırdım. Karanlığın içinde hapsolmanın yarattığı korkunun yanı sıra iki şey daha beni dehşete düşürürdü: ilki kesinlikle bağırıp, yardım isteyemeyecek olmamdı çünkü böyle bir şey yaparsam Jim kesinlikle beni döverdi, ikincisi de bağırmak zaten çok az olan oksijeni hızlıca tüketmek anlamına gelirdi.

Nefessiz kalmanın nasıl bir ızdırap olduğunu babamla izlediğimiz bir filmde öğrenmiştim. Filmde hali vakti yerinde genç kızlara uyuşturucu verip, şantaj yapmak için onların çıplak fotoğrafını çeken kötü bir adam vardı. Yanlışlıkla, biraz da kendi aç gözlülüğünün sonucunda, kurbanlarından birinin babasının kasa olarak kullandığı yeraltı mezarında kilitli kalıyordu. Bir süre içeride çırpınıp, duruyordu ve son nefesini almak üzereyken serbest bırakılıyordu. Tabi bunun için yerde yarı çıplak halde yatan, istismara uğramış, baygın genç kızın kahraman nişanlısının kızın intikam almaya kararlı babasını ikna etmesi gerekiyordu; kötü adamı o mezarda bırakmak elbette babanın en doğal hakkıydı, ancak genç nişanlı babayı adamı serbest bırakıp, polise teslim etmeye ikna ediyordu.

Kısırıldığım kapanda ter içinde beklerken, korkudan bulanayan hayal gücümün yarattığı bir diğer endişe de yangın gibi bir felaketin yaşanması ve tavanın üzerime çökmesiydi (en azından Denver deprem bölgesinde olmadığı için minnettardım) Jim'in istediği gibi sesimi çıkarmadan durursam serbest bırakılıyordum, elbette bu bazen saatler sürebiliyordu.

Bu klastrofobik deneyimler ben de izah etmesi zor bir reaksiyona daha yol açtı- kafatasımın içinde dönüp duran bir çark vardı sanki ve vantilatörünkine benzer bir titreşime yol açıyordu, bu esnada zaman da sanki normalde olduğundan üç kat daha hızlı akmaya başlıyordu. Beyin aktivitelerim hızlanmış gibi tuhaf bir duyguya kapılıyordum ve bu durum beni korkutacak kadar rahatsız ediciydi, ancak normal durumuma dönmek için sarf ettiğim çabaya da direnç gösteren zihnim yuvarlak, uçan bir nesne gibi dönmeye devam ediyordu. Bu durumu Snowden'daki ilk senemde periyodik olarak yaşadım (gerçi sadece Jim beni yatağın arkasına kapattığında oluyordu). Tam bir sene sonra aynı şekilde bir baş dönmesi yaşadım (bu kez tetikleyici farklıydı, marihuana içmiştim) Bu kez durup, neler olduğunu anlamaya, kendimi analiz etmeye çalıştım, algım yine zamanın hızlandığı yönündeydi ve zihnimin çarkları bilinmeyen bir mekanizma tarafından çalıştırılmış gibiydi, öyle ki zamanın hızına paralel akan görüntüler vardı, o kadar çabuk geçiyorlardı ki üzerlerine düşünebilmek gibi bir vaktim kalmıyordu, sadece birbiri ardına takip edebiliyordum ama bunu bile yapmak zordu çünkü dışarıdan gelen bir gürültü bile bu gösteriyi alt üst edebiliyordu. Bu zihinsel görüntülere dair gerçek hayatla ilintili bir açıklama bulamadım, bu canlı vizyonları analiz edemedim, detayları anımsamıyorum bile sadece sekansı hatırlıyorum.

Bu konudan bahsetmişken Celine ve William Burroughs gibi yazarların çocukluklarında sebebi bilinmeyen ateşli nöbetler geçirdiklerinden bahsettiklerini fark ettim. Bu nöbetler onlarda benim yaşadığıma benzer zihinsel bir hareketlilik yaratmış, halüsinasyonun sınırlarında gezen bu hareketli

görüntüler acaba tıpçılar tarafından, mesela, “üç ay nöbeti,” filan gibi bir şey olarak adlandırılıp, bu döneme özgü bir rahatsızlık olarak izah edilebilir mi? Tamam, kestim.

Yatağa hapsedildiğim zamanlarda yaşadığım son bir şey daha var (gerçi diğerleri ile kıyaslandığında önemsiz bir şey ve tamamen tesadüf de olabilir) Sağ baş parmağım ile işaret parmağım arasındaki kısım öyle bir kaşınırdı ki sanki kemiğim yanıyormuş gibi olurdu ve bu kaşıntıyı sürdüğüm karbonat bile geçirmezdi.

Cesaretimi tüm bunlardan daha fazla zedeleyen şey ise Jim’in beni diğer çocuklarla dövüşmeye zorlamasıydı. Esas rakibim dokuz yaşındaki Meksikalı bir çocuktü, çocuk yaşımdan daha küçük gösteriyordu. Jim ile beraber benim dövüşmeyi öğrenmem gerektiğine karar vermişler- ki çocuğun çekingeni bir tip olduğunu hatırlıyorum dolayısıyla alınan bu karar da Jim’in tehditleri etkili olmuştur- dolayısıyla orada durup çocuğun yumruklarına karşı sadece ayakta kalmaya çabalıyordum, yere düşersem yeniden ayağa kalkmam gerekiyordu ve tüm o zaman boyunca aklımdaki tek şey “Jimmy’nin bunu neden yaptığıydı.”

Birkaç yıl önce Jim’in sigorta satış işinde çalıştığı (üvey babası Neal’in yirmi sene önce yaptığı gibi) Kansas’a gittiğimde ona bu soruyu sordum, ondan önceki on sene boyunca görüşmemiştik bile. Bana çocukken benden ölesiye nefret ettiğini söyledi, ben doğduğum da daha beş yaşında bile değildi ve benim gelişimle birlikte pohpohlanan, şımarık çocuk konumunu yitirmişti.

“Neal, dostum, annem ne zaman sana biraz şefkat gösterse bunun bedelini sana ödeteceğimi düşünürdüm, düşündü-

ğümü de yapardım.” Annemin duygusal olarak bizlere yetebilecek durumda olmadığını anlayamayacak kadar ufaktı o zamanlar. Kansas’taki bu ziyaretin ortaya çıkardığı bir diğer şey de Jim’in diğer kardeşlerim Jack ve Ralph gibi şiddete ve gaddarlığa eğiliminin erken yaşta ortaya çıktığıydı, en büyük ağabeyimiz Bill’de bu yoktu ve bunun nedeni de belki Sioux’da politikacı babası ve annemiz Maude ile geçirdikleri iyi zamanlarda olgunluğa ulaşmış olmasıydı (zaten diğer kardeşlerim genellikle asık suratlı, kindar tiplerken Bill her zaman esprili, hayata umutla bakan biriydi sadece onda da barmenlere özgü sinizm vardı) Jim’in ilerleyen yıllarda iyi bir boksör olduğunu da söylemeliyim. C.S.R’deki okul yıllarında orta sıklette şampiyonu. (Otostop güzergahıma Kansas’ı dahil etmemin nedeni de Jim’in maça çıkacak olmasıydı) Daha sonra kardeşim Jack’in bana anlattığına göre üç, dört maça arka arkaya çıkıyormuş. Bunlar Jim’in gıpta ettiğim, bende hayranlık uyandıran özellikleriydi ancak yine de sadizmi bunların dışında bir şeydi ve midemi bulandırıyordu. Ağabeylerini, özellikle de Ralph’ı örnek aldığı düşünülürse elbette bu davranışları geliştirmesi doğaldı (Hatırlıyorum da ağabeylerin hangisinin fiziği daha iyi diye Jimmy ile tartışır-dık. Ben Jack’i tercih ederdim, Jimmy ise Jack’in “ayakta bile duramadığını, kendisinin bile onu yere devirebileceğini,” iddia edip, ateşli bir biçimde Ralph’ı göklere çıkarırdı. (Gerçi Jack’i hiç deviremedi çünkü onlarla kavga edebilecek yaşa geldiğinde Ralph onun için “gevşek ağızlı,” olmuştu, Jack ise “iyi adamdı,”.)

Lider Ralph bodrumdaki 3 numaralı dairede ürkek karısı Mitch ve ilk doğan oğulları Robert ile birlikte yaşıyordu

(bu çocuğa hayatı boyunca anlamadığım bir sebepten dolayı “Murphy,” diye seslendiler) çocuğun bir bacağı bir dönem kırıktı ve o kadar şımartılmıştı ki alçıdaki bacağına silahı yapmış, sürekli ona buna tekme savuruyordu. İkinci kıdemlimiz Jack, Snowden’da olmadığı zamanlar, şehrin merkezinde Lois Chambers adlı bir kızla gününü gün ediyordu, bu kız Jack’in ilk karısı Rita’nın iri yarı, sarışın, güzel kız kardeşiydi. Rita bir sene sonra Jack’i onun elinden çalacaktı ve Jack’in bu şekilde baştan çıkmasının tek nedeni kadının evlenmeden önce dokunulmasına müsaade etmediği doksan cm enindeki göğüslerinden başka bir şey değildi. Ağabeylerim kendilerine hayranlık duyacak kadar umutsuz, aptal ve genç bir avuç serseriye liderlik ediyorlardı. Bir zaman sonra sayıları kuzey Denver sınırları dışında daha çok İtalyanların kontrolündeki bölgede barbut gibi bir takım boktan oyunlar oynatıp, yasa dışı yollardan para kazanabilen Daly-boy adlı bir çete kurmaya yetecek kadar arttı. Ralph’in yanında takılan serserilerin en genci “Red,” Bennett adlı bir çocuktur. Bu çocuk daha sonra Jim’in yakın arkadaşı ve akıl hocası olacaktı. Kabadayıydı ama yine de kibardı, bana eski jazz şarkıları “Chinatown,” ve “Dinah,”ın sözlerini öğrettiğini anımsıyorum.

Ve bir de Jack Halverson vardı, Jack’in yakın arkadaşıydı, Jack’in annesi haklı olarak kardeşlerime “oğlanın başını belaya soktukları,” için bağırıp, çağırırdı. Jack’in bir de “balon bacak,” lakaplı kız kardeşi Ruth vardı. Kız kardeşim Betty yetimhaneden çıktıktan sonra ikisi arkadaş oldular. Çetenin en vahşi ve en hoyratça davranışlarına maruz kalan adamı ise Clinton Frank’ti. Frank sürekli hapse girip-çıkardı. Dışarıda olduğu zamanlar aşçılık yapardı (aşçılar arasında genel

bir alkolizm eğilimi olduğunu fark ettiniz mi? Özellikle eli çabuk aşçılar suç işlemeye daha da bir meyilli oluyorlar, bunun nedeni adamların sürekli fırının ısısına maruz kalmaları ve koştururken yaşadıkları stres olabilir) Clinton sarhoş olduğunda ağlardı ve kardeşim Jack'e, Ellington'ın o zamanlar yeni çıkan "In My Solitude," adlı şarkısının California'daki hapisane hücrelerinde kendisini nasıl melankoli krizlerine soktuğundan bahsetmişti, onun ne kast ettiğini üç sene sonra, on yaşındayken şarkıyı dinlediğimde anladım. Hüzünlü Bay Frank'in acayip kariyeri Rocky Dağlarında içip, kafayı bulduğu ve altındaki çalıntı arabayı uçurumdan aşağı sürdüğü bir kazayla son buldu.

Daly-boy çetesinin yaşadığı bir diğer olay da Mitch ile ilgiliydi. "Beygir kılıklı bir zenci," Mitch'e ters ters bakmıştı, o yüzden Ralph ve bir manyağınkini andıran davranışlarından dolayı "Sil," (budalanın kısaltılmışı) adını taktıkları kafadan çatlak arkadaşı Seth Thompson, silahlarını alıp Snowden'ın epeyce yakınlarındaki zencilerin takıldığı mekana gittiler. Beygiri bulup, hadım etme operasyonu fiyaskoyla sonuçlandı çünkü tamamı dört bloğu geçmeyen bu yolculuk Seth'i fazlasıyla heyecanlandırdığı için elinde oynayıp durduğu silah kulağı sağır eden bir gürültüyle patladı. Kurşun, Ralph'ın beygiri teşhisi etmek için yanlarında götürmekte ısrar ettiği Mitch'in kafasının yanından geçti, neyse ki ne oğlanda ne de başkasında bir hasar olmadı. Aynı dönemde Ralph cinayet şüphelisi olarak da gözaltına alındı çünkü şüphelinin tarifine neredeyse birebir uyuyordu: 1.80 boylarında, yapılı, koyu renk saçlı, kahverengi gözlü, esmer tenli v.b. Dedektifler Ralph'ı birkaç gün sıkıştırdılar, neyse ki esas suçlu yakalandı

da Ralph serbest kaldı. Ralph'ın yorumu "ne şans be!" oldu.

Okuldaki ikinci senemde, Ebert ile Snowden arasında-ki yolumda yaşadığımı anımsayabildiğim üç olay var. Yola Metropolitan'dan çıkmaya alışkın olduğum için rotamda sürekli zik-zaklar yaparak ilerliyordum. 26.Caddeden, daha önce bahsettiğim Champa'ya doğru yürüyordum ve yıkık dökük evlerin hizasından dönüyordum. Sol tarafımda Avery'nin arkasında bir park alanı vardı ve 25.Caddeye doğru bir blok yürüyünce, Stout caddesinin köşesine, Style Inn'in önüne çıkıyordum. Stout Caddesinden devam edip, apartmanların, manavın, müstakil evlerin ve barın önünden geçiyordum. Burada, California caddesinin köşesinde modern ve büyük bir bina olan Zenci kilisesi vardı. Arka tarafı geniş, çimenlik bir alandı ve boş zamanlarımı yıllarca burada geçirdim diyebilirim. Burası Welton'ın köşesindeki top sahasına açılıyordu, devamında N.Y Mobilya Şirketi, (burası yaşlı adamın ayak-kabı dükkanının yanında da babamın ilk berber dükkanının olduğu bulvarın arka tarafıydı), buzdolabı satan bir dükkan, iki katlı boş, büyük bir bina ve çatı katları olan, camlar ahşap çerçeveli bir zamanlar ev olarak kullanılmış dükkanlar vardı. Caddenin tam karşısında ise yüzlerce kedisi olan ve leş gibi kokan yaşlı bir kadının işlettiği şekerçi dükkanı bulunuyordu. Daha sonraları kedilerine bulduğum ciğer karşılığında bana bayatlamış şekerler verecekti. Son olarak, Glenarm Caddesi ve Ebert'e gelmeden önce bir düzine dubleks ev sıralanıyordu. Bu bir düzine evin önünden geçmek sanki yürüdüğüm tüm yolun iki katı vakit alırdı, aynı şey okul dönüşleri için de geçerliydi ve bahsettiğim o üç olay da okul dönüşü, akşam vakti yaşandı.

Bahsededeğim ilk ve ikinci olay o kadar sıra dışı değil – buraya yazıyorum çünkü okul yıllarından kalma hatıra değeri taşıyorlar- üçüncü olay da çok acayip değil ama yarattığı korku ve rahatsızlık okul yıllarında yaşadığım diğer olayların yarattığı etkidenden daha fazla. Belki de bu olayları anımsamamın nedeni bir şeyleri ilk kez keşfetmeme neden olmalarıdır, dediğim gibi ufak tefek olaylar, yine de üçüncüsü hariç, o olayın Otuzların başında yedi yaşındaki herhangi bir Amerikalı çocuk için sıradan bir olay olarak algılanabileceğini sanmam.

24.Cadde üzerindeki Stout ile California arasında Zencilerin yaşadığı bulvarı kesen kulübeler vardı (Denver’da caddeleri kesen geniş bulvarlar vardır, çocukken çok fazla seyahat etmediğim için her şehirde durumun aynı olduğunu sanıyordum, sonradan Denver’ın bu özelliğe sahip nadir yerlerden biri olduğunu anladım, dolayısı ile bunun kıymetini o dönemde çok anlayamadığımı söyleyebilirim). Bu barakamsı evlerin yanında kapısız bir tuvalet vardı. Bir öğleden sonra eve doğru giderken, aniden bağırsaklarım olmadık bir şekilde hareketlenmeye başlayınca paniğe kapıldım ve bu tuvalet girdim. Zencilerin tuvaletindeki bir numaralı keşfim: bu eski model klozetlerde, oturak çok yüksekte ve su adeta sel gibi akıyor. Bir taraftan içeri biri girecek diye yaşadığım korku, bir taraftan kalçama çarpan buz gibi su bende tuvalet sifonlarına karşı bir hoşnutsuzluk yarattı. İki numaralı keşfim ise kış mevsimi ile ilgili, tuvaletten çıktığımda, ellerim donmak üzereydi ama buna dayanabileceğimi kendime kanıtlamak için elimi ceplerime koymamakta direndim. Eve vardığımda annem bir saniye bile düşünmeden ellerimi sıcak suyun altına soktu ve o sırada evde misafir olmasaydı dünyanın en

korkunç çılgılığını atabilirdim. Buradan öğrendiğim de insan donmak üzereyken soğuk suyun, sıcak sudan daha iyi olduğudur.

Diğerlerinden daha önemli olan üçüncü olayı ise güzel bir Mayıs günü yaşandı. Top sahasından dönüyordum, kaldırımında oturan, kırk yaşlarında, iri yarı bir adam beni durdurdu ve bana “lolipop ister misin?” dedi. Ne tür bir lolipop olduğunu sordum, “tüm gün emebileceğin türden,” dedi. Ben tamam deyince, okuldan çıkan diğer çocukların gitmesini bekleyelim ki kıskanmasınlar dedi. Bunu da kabul edip, yanına kaldırıma oturdum. Orada beklediğimiz yarım saat boyunca lolipopun ne kadar güzel olduğundan, diğer çocukların bu lolipopu ne kadar sevdiğinden bahsetti, özellikle Curtis Caddesindeki çocuklar bu lolipopa bayılıyormuş. Sonra da tarife etmeye başladı: çilekliymiş, o kadar büyükmüş ki yalamak o kadar kolay değilmiş, hikayenin bu kısmında lafa karışıp, bu lolipopun bir peniden daha fazla olup, olmadığını, ayrıca neden ondaki lolipopun şeker dükkanında satılanlarından daha büyük olduğunu sordum. O da bahsettiği lolipopun kesinlikle çok özel olduğunu, öyle bir şeyi herhangi bir şekerçi dükkanında bulmanın mümkün olmadığını söyledi. ~~Konu~~şma böyle devam edip gidiyordu ki birden saatin iyice geç olduğunu fark ettim, hem lolipop için hem de eve gitmek için sabırsızlanıyordum. Elbette adamın bahsettiğinin bambaşka türden bir lolipop olduğu aklımın ucundan bile geçmiyordu. Adam benim acele etmeye başladığımı anlayınca, etrafta birileri var mı diye bir daha bakındı ve lolipopun Zenci Kilisesinin arkasındaki garajda saklı olduğunu söyledi. İyice tereddüt etmeye ve korkmaya başlamıştım çünkü hem

bu kadar uzun uzun beklemek, hem de lolipopun adamın cebinde olmadığını öğrenmek beni endişelendirmişti yine adamla beraber garaja gittim, içeri girdiğimizde kapıyı kapadı. O garajın diğer ucuna doğru yürürken, doğrudan dışarı çıkmaktan başka bir şey istemiyordum. Benim gerginliğimi fark etmiş olmalı ki lolipopla ilgili konuşmaya devam etti ve birden arkasını dönüp, fermuarını açtı ve "lolipopu," çıkardı. Neler olup bittiğini anlamanın yarattığı hayal kırıklığı, korkumu bile bastırmıştı, titreyen bacaklarının arasında büzüşüp kalmış aletiyle öylece orada beklerken, kapıyı açıp, dışarı fırladım ve bulvardan aşağı deli gibi koştum.

BÖLÜM ÜÇ

BÜYÜK GÜN nihayet gelmişti. Okul kapandı ve babam anlaştığımız gibi beni almaya geldi. Erkek kardeşlerimin itirazlarına rağmen başta konuşulduğu gibi eski mutlu hayatıma geri döndüm, güya sadece yazın babamla kalacaktım ama yeniden annemin yanına döndüğümde kışın ortalarına gelinmiş olacaktı. Babamla beraber aklımızda herhangi bir plan olmadan Batı Kıyısına doğru yola çıktık: beklenmedik bir şey, mesela iş, kadın, şarap ya da daha sonra yaşayacağımız gibi hapisane bizi yoldan alıkoyana kadar, devam edecektik. Salt Lake'e kadar çıktık (Babam burada, Şubat Ayında County Devlet Hastanesinde doğduğum günü, o dönemki güzel hayatlarını ve hepimizi sürüklediği şimdiki sefil hayatı düşünüp, epeyce ağladı), başımız belaya girene kadar Tabernacle'ı bile gezdik.

Olayın nasıl geliştiği belli değil ama yeterince basit: Gece çöktüğünde iyice kafayı bulmuş olan babam tutuklandı. Doğal olarak beni de aldılar ama yaşım ufak olduğu için babamdan ayrı bir yere, çocukların olduğu kısma koydular. Burası oldukça ürkütücü bir yerdi ve bunun temel sebebi neredeyse tüm mekanın çelik malzemeyle yapılmış olmasıydı. Sadece parmaklıklar değil, kapılar, merdivenler, masalar, banklar ve hatta duvarlar bile çeliklendi. Oğlanların çoğu çok daha ciddi sosyal davranış bozukluklarından dolayı buradaydı, sürekli içeri girip çıkan mahkumlar gibiydiler, onları hem hayranlık hem de korkuyla izliyordum. Ben yeni "balıktım," ve ilk voleybol oyununa kabul edilmeden önce dayak yedim, tekme lendim, aşağılandım. Yine de beni aralarına aldılar, voleybol

tek organize oyundu. Saha çatıya kurulmuştu ve top düşmesin diye fileye epeyce uzun bir iple bağlanmıştı, bu da benim işimi kolaylaştırdı. Benim gözümde hepsi birer katil olduğu için bana bağırıp, çağırımlarına da hiç ses etmedim.

Babam aranıp aranmadığı öğrenilene kadar 72 saat içeri-de tutuldu ve serbest kaldığında beni almaya geldi. Ne kadar utandığını her halinden anlayabiliyordum. Güneye doğru devam ettik ve kısa süre içerisinde Albuquerque'ye vardık. Bir hafta kadar kamp yaptığımız bu yere dair anımsayabildiklerimiz Meksikalıların tortilla yemeği ve demiryolları civarında yaşayan fakir ama cömert ailelerin ikram ettiği fasulyeler.

Yola batıya doğru zik zak yaparak devam ettik ve Sacramento civarında bilmediğim bir nedenden dolayı durduk (muhtemelen babam bir iş çıkar diye umut ediyordu), sonra Frisco üzerinden L.A'ye doğru devam ettik- Oakland'dan açılarak yaptığımız ürkütücü vapur yolculuğunu anımsıyorum- Santa Clara Vadisindeki San Jose'de yine ayrıldık. Bu kez koşullar tamamen farklıydı, çocuğu olmayan, zengin yalnız bir adamın nezaketiydi söz konusu olan. O dönemde bu nezaketten hiç hoşlanmamıştım çünkü hem babamı özlüyordum hem de bu zengin adamın beni öldürmeye çalıştığını düşünüyordum. Elbette bu tuhaf bir varsayımdı, bu güvensizliğimin makul bir nedeni yoktu, üstelik geçmişim düşünüldüğünde korku duymak kişilik özelliklerimden değildi, bu anlamsız korkudan kurtulmak için ciddi bir mücadele veriyordum ama işe yaramıyordu öyle ki oradan ayrılmama yakın adamdan ciddi ciddi saklanmaya başlamıştım, dostane tavrına bile tahammülüm kalmamıştı. Benle neden ilgilediğini anlamıyordum ve kendime göre sebeplerden dolayı, mesela adamın

aksanı ve dış görünüşü gibi, ondan şüpheleniyordum. Gayet güzel bir evde yaşıyordu, para getiren bir iş yaptığı da belliydi ama ben yine de zengin olduğuna inanmıyordum çünkü üstü başı dökülüyordu, bence zengin bir adam böyle giyinmezdi. Dolayısıyla tekrar babamla yola düşene kadar kendimi asla güvende hissetmedim.

Hiç istemediğim bu hayatı yaşamamın sebebi ekin zamanının gelmesi ve etrafta birkaç haftalığına çalışacak adamlara ihtiyaç duyulmasıydı. Babam L.A'ye vardığımızda biraz paramız olsun diye çalışmaya karar verdi. Merkeze inip, erik ya da kayısı toplama işi için adam alınan bir yere girdik ve diğerleriyle beraber kuyrukta bekledik. Sıra bize geldiğinde babama iş veremeyeceklerini çünkü bir çocuğu barındırabilecekleri yerleri olmadığını söylediler. Babam bir dünya yaygara çıkarıp, benim herhangi bir yerde yaşayabileceğimi, zaten öyle yaşadığımı filan anlatmaya çalıştı ama işvereni ikna edemedi. Adam gayet katı bir şekilde “hayır,” dedi ve diğerleriyle ilgilenmeye başladı. Ama babamın vazgeçmeye niyeti yoktu ve konuşacak başka birilerini bulmaya gitti. İşte bu esnada elli yaşlarındaki çirkin, şişman İtalyan babama yaklaştı, üstü başı kir, yağ içindeydi (barında kızartma işini kendisi yapıyormuş) Babama işverenle aralarında geçen konuşmayı duyduğunu ve eğer isterse benim onun yanında kalabileceğimi söyledi. Neredeyse patetik biçimde sevinen babam bu çözüme bayıldı ama ben kesinlikle karşı koydum. Babam yalvarıp, yakarmaya başladı, her şeyin yolunda gideceğine dair sözler veriyordu, nihayet işçilerin gitmek üzere olduklarını görünce, sert çıktı ve karar alınmıştır dedi. Merhametli dostumuz bizi karşıya, barına götürdü ve bana bir gazoz verdi.

Babamla beraber son beleş yemeğimizi alalacele yedik ardından babam işçilerin olduğu kamyonete atladı, bana el salladı, birbirimizi ancak bir ay sonra görebilecektik.

Bu iyi niyetli ama değerini pek bilemediğim velinimetimle geçirdiğim döneme dair aklımda net bir biçimde kalan birkaç sahne var. Genelde adamın barının arka tarafındaki bardo masasının yanında oturuyordum ya da dışarı çıkıp sokağın karşısında babamın işe alındığı, artık boş duran park yerine bakıp, beni bırakıp, gittiği o ölümcül günü düşünüyordum. Yine de etrafta ilgimi çekecek o denli çok şey vardı ki ilk gün yaşadığım ürperti zamanla biraz azaldı. Ancak bu renkli hayat bile adamdan korkmama engel değildi. Zengin adam o günkü işini bitirdikten sonra beni yeni aldığı Cadillac V-16 model arabasına bindirdi ve evine götürdü. Doğrusu burası evden ziyade bir şatoymuş ve benim izlediği filmlerle bulanmış zihnim hemen bir senaryo yazdı: adam sırf gözümü boyamak için burayı geçici olarak kiralamıştı, B sınıfı filmlerdeki Edward Arnold gibi bir dolandırıcıydı. Bana verdikleri yatak o kadar büyük, temiz ve yumuşaktı ki gerçek olamazdı. Özellikle de karısı olduğunu tahmin ettiğim kadının hızlıca hazırladığı o güzelim yemek şüphelerimi iyice arttırdı. Sonra yukarıda beni görmek isteyen biri olduğunu söylediler. Yatağa bağlı halde yaşayan bu felçli kadının zengin adamın annesi olduğunu söylediler ama elbette ki bundan da şüphe ettim. Bu arada yemek esnasında telaşlı servis yapan kadın içtikleri şaraptan almam için ısrar etti ama ben babamın koloni üyelerinin yüzlerce kez yaptığı aynı teklifi nasıl reddettiysen, bu teklifi de aynı şekilde geri çevirdim.

Ancak bu döneme dair anımsadığım en net şey bu adamın

gerçekten beni öldüreceğine kendimi inandırmış olduğumu ispat ediyor, şu anda bu ne denli anlamsız görünürse görünsün, olay kafamda o kadar canlı ki buraya yazmaya değer olduğunu düşünüyorum.

Bir Pazar günü, işini bitirdikten sonra (sanırım Pazar günüydü çünkü kendisi haftada bir gün izin yapan tiplerden değildi) adam beni yanına aldı ve bir meyve bahçesine götürdü. Bahçede dolaşırken, gözüme tuhaf bir meyve takıldı, incir olduğunu öğrendiğim bu şeyi daha önce hiç görmemiştim. Adama ne olduğunu sordum, o da bir tane koparıp, bana uzattı. Tanrı şahidimdir, bir ısırık alıp, dehşet içinde arabaya doğru koşmaya başladım, adamın inciri ağaçtan kopardığını görmüş olmama rağmen beni zehirlemeye çalıştığından emindim, tabi neden adamın arabasına koştum, işte onu bilmiyorum, belki de adamdan gerçekten kaçmaya çalışamayacak kadar ürkmüştüm, babamı bir daha görebileceğime dair tüm umutlarım o anda kaybolmuştu- ya da belki incirin alışkın olmadığım kötü tadı, tohumlu yapış yapış meyvesi beni şok etmişti. Bu aptallığın nedeni her neyse sonsuza kadar bulamayacağım çünkü adamın beni öldüreceğine dair duyduğum korku artık çok gerilerde kaldı.

Babam beni almaya geldiğinde, bu cömert adam bir sürpriz daha yaptı; benim ona karşı olan kötü davranışlarımı bir şekilde görmezden gelmiş, bağışlamış ya da nedenini anlamış olmalı ki beni evlatlık almak istediğini söyledi. İyi bir koleje gidebilecektim, üstelik varisi ben olacaktım! Onunla nasıl vedalaştığımızı ya da bu harikulade teklifi nasıl geri çevirdiğimizi anımsamıyorum ama ayrılırken bana verdiği, sapı mücevherle işlenmiş hançeri çok iyi hatırlıyorum. O hançer

benim için bir hazineden de fazlasıydı ancak bir sonraki sene Denver'ın Windsor Otelinde, ayyaşın biri tarafından alkole yatırılmak üzere yürütüldü.

* * *

Babam daha döner dönmez keyfinin yerinde olduğunu anladım, bu neşenin sebebi meğerse meyve toplarken tanıştığı bir kadınmış ve Los Angeles'da buluşacaklarmış. Babam o kadar acele ediyordu ki kazandığı paranın çoğunu otobüs biletlerimize yatırdı, ben de böylece ilk otobüs yolculuğumu yaptım. San Jose'den, L.A merkezdeki 6.Caddeye varış hızımız beni epeyce şaşırttı. Babam burada bir telefon görüşmesi yaptı ve çabucak randevuyu ayarladı dolayısıyla sadece birkaç saat içinde zengin İtalyan babamı kaybedip, fakir Okie'li annemle tanıştım. Tesadüfen karşımıza çıkan bu anne-babalar arasındaki fark sadece cinsiyet ve yaşam biçiminden ibaret değildi, bu kadının bir de benim yaşlarımda bir oğlu vardı ve ona arada bir sevgi dolu bakışlar atıyordu, çocukta ona kalın camlı gözlüklerinin ardından ters ters bakıyordu. Aynı yatağı paylaşacağım bu yeni erkek kardeşim oldukça çirkin-di ama o kadar üzerine düşen annesine rağmen iyi bir oyun arkadaşıydı (tipik bir California Okie annesinden bu tip bir özen beklemezsiniz, genelde çocuklarını başıboş bırakmalarıyla bilinirler, özellikle de aile kalabalıkça ama bunlar sadece anne, oğuldu ve eğer kadının daha çok çocuğu olsaydı asla mümkün olmayacak çok güçlü bir bağ kurmuşlardı). Rahatsız edici olansa ciddi bir çaba sarf etmediğim müddetçe gözlerimi, herhangi bir yere odaklanamayan gözlerinden

ayıramamamdı, aksi takdirde nereye baktığını bir türlü anlamıyordum. Birlikte Bunker Hill'in tepesine çıkıyorduk (bizimkilerin hepimizin birlikte yaşaması için tuttukları bir dairenin yakınlarında) ve benim güzelim hançerimle, onun paslı ama gerçek 32lik tabancasından (tanımadığı babasından ona kalan yegane hatıra) hangisinin adam öldürebileceğine dair tartışıp, duruyorduk. Tartışmalar ilerledikçe ikimiz de silahlarımızın güçlü taraflarını keşfediyorduk- mesela benimkisi ses çıkarmıyordu. Bir de oturduğumuz tepenin yüksekliği hiç fena değildi, olduğumuz yerden şehrin tüm ışıklarını görebiliyorduk. Yeni üvey anneme gelince, L.A.'de neredeyse altı ay birlikte kalmamıza rağmen ona dair doğru düzgün bir şey hatırlamıyorum.

Yaz bitmişti ama babamın bir yere kıpırdadığı yoktu muhtemelen yanında ne oğlu ne de bir kadının verdiği teselli olmadan, tüm ülkeyi boydan boya geçip yalnız geçireceği Denver kışına dönmek istemiyordu. Ama beni söz verdiği gibi anneme teslim etmesi lazımdı, epeyce erteledikten sonra seyahat yardımına başvurdu. Bu büro başvuruları kabul ediyor ve eğer uygun görürse insanların otobüs biletini alıyor- du ancak bizim başvurumuz belki gözlerinden kaçtığı için, ya da o dönemde bütçe yetersiz olduğu için ya da belki de sadece bize inanmadıkları için iki kez kontrol edildi- ne de olsa 1933 senesinde bu yardıma ihtiyaç duyan insan sayısı hiç de az değildi-neticede bize biletlerimizi yollamaları yılbaşını buldu. Böylece Ebert'de geçen okul yıllarımın en uzun arasını vermiş oldum- daha sonra gideceğim Maria Mitchell gramer okuluna da birkaç hafta geç başlamıştım. Bu modern L.A okulunda bazı sürprizler yaşayacaktım mesela her sabah bay-

rağa yemin etme töreni yapılıyordu (bu tören Colarado'da yapılmaz, California'da da artık yapılmıyor) ayrıca pastel boya kutusundaki her rengin adını doğru bilecek kadar zeki olan esmer bomba öğretmenimizin tam karşısında oturma ayrıcalığına sahiptim. Sorun şu ki ne kadar uğraşırsam uğraşayım renklerin çoğunu teşhis edemiyordum, tüm dönem boyunca verdiğim mücadelenin ortaya çıkardığı gerçek ise renk körü olduğumdu.

Babamın Okie'li anneye tren garında yaşadığı Charles Boyer-Irene Dunne tarzı vedalaşma sahnesi aradan geçen zamanla birlikte gözümdeki canlılığını yitirdi. Ayrıca ben daha çok bineceğimiz trenle ve önünde bekleyen insanlarla ilgileniyordum. Rockies'den çıkarken, kırk sekiz saat boyunca ayrıcalıklı yolcular gibi seyahat edeceğimiz düşüncesi beni iyice keyiflendirmişti. Şehrin içinden geçerken coşkuyla "Denver tramvayı," diye bağırdım ama benim için varış noktasına doğru ilerlediğimizin ilk kanıtı olan bu gerçek görüntü karşısında duyduğum mutluluk, şişman bir oğlanın birdenbire cahilliğimle dalga geçmesi üzerine yerle bir oldu. On, on iki yıllık bu tombul ürün, kendisinin her ay yolculuk yaptığını ve geçenin Denver değil, Şehirlerarası Golden tramvayı olduğunu bağır bağıra söyledi. Elbette söz konusu olan bir anlam karmaşasıydı çünkü Denver Tramvay Şirketi Denver caddelerinde gezinen kısa mesafe tramvayları işletiyordu, bu obez canavarda bunu biliyor olmalıydı, bense sadece rengine bakarak (sarı rengi, özellikle de bu tramvaylarda olduğu gibi parlaksa, ayırt edebiliyordum) bunu Denver tramvaylarından biri sanmıştım. Ancak aksini iddia edip oğlanın saçına yapışacak da değildim, hemen uzlaştım.

1934 yılında Snowden'da, Ocak'tan Haziran'a kadar geçirdiğim ikinci dönemimde kişisel özgürlüğüm ve cinsel konulardaki bilgim arttı. Sekiz yaşında, Beverly Tyler adlı çok sevimli bir kız vardı. Ağabeyi Bill de Jimmy'nin yanında takılan çakallardandı. Beverly kaldırım taşına tebeşirle kendi "şeyinin," resmini çizip, bana göstermişti. Bir de sapık bir amcaları vardı, adam Beverly ve diğer bir sürü çocuğa porno koleksiyonunu izletip, onları elliyordu. Tecavüz kelimesinin anlamını da o dönemde öğrendim; en iyi arkadaşım Joe Murphy adlı sıska bir oğlandı, onla arkadaşlık etmemin temel sebebi büyük bir polis köpeğinin olmasıydı. Joe üst katta annesiyle birlikte yalnız yaşıyordu ve bir gün annesinin gözünün mosmor, yüzünün de yara bere içinde olduğunu gördük. Suratı o kadar kötü haldeydi ki ifadesini almaya gelen polislerle konuşurken, kafasını kaldıramıyordu, üç Meksikalının kendisine tecavüz ettiklerini söyledi. Peggy Barlow bu olay üzerine şöyle demişti: "bu kez işin karşılığını parayla değil, yumrukla ödemişler." Ama bana kalırsa kadın bu işe zorlanmış isteri krizi geçiren gerçek bir kurbandı. Bu duruma verilen adı öğrenince cinsel içerikli kelimeler sözlüğümü tamamlamış oldum ki ben "ibneyle," "ispiyoncu," kelimelerinin bile aynı anlama geldiğini sanıyordum. Yıllarca yanlış anladığım kelimeler oldu, mesela "nonoş," kelimesinin kızların bisikletlerinin oturak yerini koklayan erkek anlamına geldiğini sanıyordum, dolayısıyla kendimi de o guruptan sayıyordum.

Doğrudan ve dolaylı seksin yanı sıra- çıplak bacaklı kızlarla tepeden aşağı patenle kaymak gibi- Joe'nun diğer sosyal

davranışlarını da takdir ediyordum; özellikle de hem okul hem kilise olan köhne Sacred Heart'daki Katolik ayinlerinde okuduğu ilahilerin beni nasıl kederlendirdiğini anımsıyorum.

1934 yazında babam beni yine aldı ama bu kez yola çıkmadık, bunun bir nedeni ağabeylerimin eğer bu kez vaktinde dönmezsem bedelini ağır ödeyeceğimiz yönündeki tehditletiyordu. Bir diğer neden de babamın kendine İngilizceyi ağır bir aksanla konuşan, kalın bıyıklı, geri zekalı ve ayyaş bir Alman arkadaş bulmuş olmasıydı. Adamın kendisinden daha beter içen karısından neredeyse bir düzine çocuğu vardı. Yine de kadının tüm üretkenliğe rağmen fena görünmüyordu gerçi gözlükleri o denli kalındı ki muhtemelen kör filandı. İki ayı güney batı Denver'ın Barnum bölgesinde, onların kaldığı eski ahırda (burası daha önce gerçekten ahır olarak kullanılmıştı) geçirdik (gerçi babam beni Bluehill Cheese ya da 15.Cadde-deki American Beauty Macaroni ve Metropolitan'ın hemen yanındaki Knowles Sausage gibi ayyaşları cömertçe doyuran mekanlara sık sık götürüyordu) Burada ailenin sigara içen, küfreden, kavga eden oğlanlarını izleyerek daha da özgürleştiğimi söyleyebilirim. Kendilerine gücü yetmeyen tüm kız kardeşlerini eziyorlardı, bir düzine çocuğun lideri de bu işi yapmaya yeltenecek cesarete sahip olardı. Tüm bunlar bayağı eğlenceliydi ama çok kısa sürdü çünkü bir gece Alman sessizce çatı katındaki yatak odasına çıktı, o sırada babam ve Alman'ın karısı saman atma işini başka bir noktaya taşımış olmalı ki alelacele veda edildi (yaklaşık on sene sonra babamla birlikte yine bu aileyle kalacaktık ama bu kez işler daha iyi gidecekti) Durumun yarattığı pişmanlıkla birlikte eski

monoton hayatımıza geri döndük:18.Caddeyle, Larimer'in köşesinde, Otel Windsor'ın gölgesinde kalan Otel Victor'da, buranın lobisi sıcak oluyordu, oturup iskambil oynuyorduk, 20.Caddedeki Henry Oteli, tam bir morgdu, ne zaman sessiz bir binaya girsem bu otel aklıma gelir, Larmer 15.Cadde yakınındaki Great Northern Oteli, tipik beş para etmez otellerdendi, burada bir gece babamın kadınlarından birinin yanına yatmıştım, sadece ısınmak için.

* * *

Eylül Ayıyla birlikte babam Larimer'e kafayı bulmaya giderken ben de 1934-35 okul dönemi için annemin yanına döndüm. Ekibiyle birlikte hala Snowden'da takılan Ralph hariç herkesin hayatında bir takım değişiklikler olmuştu. Üvey ağabeylerimin en büyüğü ve en iyisi olan Bill nafaka ödemediği için Canon City'deki State Penn'de bir sene yatacaktı. Annemin en sadık destekçisi Jack koca memeli Rita ile evlenmişti ve Frank adlı sakat ve geri zekalı bir herifle birlikte kaçak içki yapıyorlardı. Bu iş için Püriten Pastanesinin yanındaki üç katlı binaya taşınmışlardı çünkü pastaneden gelen elmalı turtanın kokusu, evde imal edilen viskinin kokusunu bile bastıracak kadar keskindi. En büyük kız kardeşim Mae, diğer kardeşimiz Betty ile birlikte (ondan daha büyük üçüncü bir kız kardeş daha vardı ama ben on iki yaşını geçene kadar onunla tanışmadık) nihayet yetimhaneden çıkmışlardı ve Mae doğrudan "Büyük Bill," Herzog dedikleri 32 yaşında, huysuz, kırmızı suratlı bir Almanla evlendi. Adam Blaney ve Murphy et paketleme fabrikasında ustabaşıydı, bu işi kısa süre sonra

kaybedecek yerine Cudahy geçecekti. Ama esas mevzu Mae sadece 13 yaşında olduğu için, gerçi iri yarı bir kızdı, Denver Post gazetesinin bu evliliği yayınlamaya karar vermesiydi. Vücut hatları epeyce belirginleşmiş olan Mae'nin, daha şimdiden kamburu çıkmış damadın kolunda, diğer tüm zavallı çocuk gelinler gibi sunağa doğru ilerlerken çekilmiş fotoğrafını bastılar.

Yani ben yanlarına yeniden döndüğümde Betty, Jimmy ve ailenin bebeği, benim de tek öz kardeşim olan Shirley hala annemin ayak bağıydılar. Derken annemin talihi dönüverdi (annemin talihinin döndüğü çok nadir görülen bir durumdur dolayısıyla yaşananları buraya yazmalıyım). Annemin arkadaşı Ann Sheehan yaşlı bir herifin 32.Caddedeki fiyakalı dubleks evinin işlerini görmeye başlamıştı ve annemin de herifin bulvarın tam karşısındaki evlerinden birinde bedavaya kalabilmesini sağladı.

Marion Caddesine bakan bu iki katlı, sağlam binada çok uzun zaman oturamadık çünkü üç ay sonra Ann'in para babasıyla ilişkisi bozuldu, yine de orada epeyce şey yaşadığımız için evi gayet iyi anımsıyorum. Bu olaylar kendi içlerinde benim için bile önemli ya da ilginç değil ama hani hafızanızda bulanık duran bir dönem vardır, o dönemde yaşananları anımsamanız gerekir ki daha sonra yaşananları kronolojik olarak çözebilesiniz. Mesela o dönemde ben, bir çocuğun ebeveyninin kimi zaman oldukça tuhaf ve tutarsız gelen duygusal tepkilerini anlayamadığı naiflik döneminden çıkmaya başlıyordum, ufak beyin motorum hayatın karmaşıklığını anlamak için deneme niteliğinde alıştırma yapmaya başlamıştı, böylece yaşanan olaylar var olduğuma işaret eden de-

neyimler trenine atlayıp, gözden kaybolmadan önce üzerlerine biraz kafa yoruyordum, ki bu tren en ufak ihmale mahal vermemek için sürücünün sık sık değiştiği dolayısıyla yolda sıkça duran bir trendi ama bilinç devreye girene kadar yola devam edecekti (çocukluğun dünyasında ruhun ya da bilinçli olmanın karşılığı yoktu) çocuklukta “Ben’in,” yarattığı sınırlı ve taraflı bakış açısı yoktur, Batılı düşünme biçimine kendini kaptırana kadar her düşünce ve tutum hızla ilerleyen trenin vagonlarında kendine yer bulabilir.

Bu saçmalıklar bir tarafa Marion Caddesinde piyano günleri ve arka bahçede söylenen şarkılar gibi gayet zevkli şeyler vardı, ayrıca aldığım bir takım anormal kararların sonucunda masumiyetime ihanet eden olayların ilklerini de burada yaşadım. Bu olaylar çocukluğun basit motivasyonlarıyla gerçekleşti, ne sorumsuzluk diyebiliriz ne de kafa yormama, sadece yanlış anlama öyle ki zamanla akıl yürütmeye başladığımda olayların sonuçlarına güldüğüm de oldu, kimi zaman da acı acı güldüm çünkü bu tip budalaca davranışlar iç huzurumu alt üst etti, bir de anneme hissettiğim acıma duygusu var. Ne dediğimi daha iyi anlamanız için size oldukça katı bir biçimde cezalandırılmamla sonuçlanan çocukça işlerden birkaç örnek vereyim:

Ann’in bir süreliğine sahip olduğu her şeyinden faydalandığı kart horozun iki katlı evinin hemen yanında kırmızı, beyaz boyalı yiyecek satan bir dükkanı, bu dükkanın hemen arkasında da artık kullanılmayan, harap halde bir kamyoneti vardı. Bu kamyonetin arka kısmını tiyatro salonu olarak kullanıyorduk ve Ann’in önüne gelenle takılan, sekiz yaşındaki kızı Vera Cummings burada benim için dans ediyordu.

du. Vera'nın dans partneri en fazla altı yaşında bir kızdı. Bu kız, benden bir yaş küçük bir oğlanın kız kardeşiydi. Oğlan yanımda oturuyordu ve en az benim kadar şehvet dolu bir arzuyla kızları izliyor ve bu şehveti gidermek için de sabırsızlanıyordu. Aklımızdan geçeni yaptık ve kızları bizi iyice tahrik eden her dans gösterisinin ardından sırayla aldık, en sonunda, belki yakalanırız diye belki de eski kamyonet epeyce dar ve rahatsız olduğu için, ya da sadece mekan değiştirmek adına hep beraber arkadaki büyük bahçeye geçtik ve hepimizi epeyce heyecanlandıran oyuna kaldığımız yerden devam ettik.

Oyun fazla uzun sürmedi çünkü aileleri bizi yakaladı. Ben Vera'nın üzerindeydim, oğlan da kız kardeşinin, cezamız derhal kesildi: genital organlarımıza terebentin sürüldü, biz acı acı çığlık atarken, ebeveynler olanca katılıklarıyla nasihat çekmeye devam ediyorlardı.

Marion'da kaldığımız dönemde yaşanan ikinci olayın ben de yarattığı rahatsızlığın esas nedeni Jack'ten kemerle yediğim dayaktan ziyade söylediklerime inanılmamış olmasıydı. Gerçi bir taraftan da gururum okşandı çünkü diğer çocuklar doğru düzgün yol yürümedikleri için benim de on iki saat boyunca ortalıktan kaybolamayacağım düşünülmüştü, oysa ben babamla yaşadığım dönemde tüm şehri baştan sona dolaşıyordum. Neticede geri döndüğümüzde kimseyi evden kaçırmadığımızı ikna edemedim, özellikle de Jack'i, annemin hali perişan olduğu için ondan zaten çok bir şey beklemiyordum. Dahası, Vera'yı, ensest erkek kardeşi ve kız kardeşi de baştan çıkarıp, bu mutsuz maceraya sürükleyen ben olmuştum, oysa yola çıkmamızın tek nedeni civardaki çöpleri karıştırmaktı.

Kalçamdaki acının yarattığı geçici rahatsızlık bir yana esas acı adımın daimi olarak yalancıya çıkmasıydı. Ayrıca, Jack'in bende yaratmaya çalıştığı utanma duygusunu da hissetmiyordum keza hızlıca gelişen aklım, gerçekte ne olduğunu biliyor ve buradan yola çıkarak muhakeme yapıyordu dolayısıyla onun beni yargılama zemininin ne denli zayıf ve mantıksız olduğunu görebiliyordum, bu onun doğasında vardı, elinde delil olmadan hemen sonuca ulaşmak, özellikle de vardığı sonucun karşıdakinin karakterine hasar vereceğini biliyorsa. Yine de daha sonra onun haklı çıktığını da söylemeliyim, ben Vera'nın...

SON SÖZ

Yazan: Carolyn Cassady

1979 yılında Ken Kesey ve Ken Babbs “Spit In The Ocean,” adlı dergilerinin bir sayısını Neal Cassady’e adamak istediklerinde, Babbs, Neal’in eski arkadaşlarından ve tanıdıklarından o sayıya katkıda bulunmalarını rica etti. Bu arkadaşlardan biri olan Ed McClanahan elindeki dosyaları karıştırdı ve daktiloda yazılmış, zamanla sayfaları sararmış bir metin buldu. Metin kurşun kalemle yapılmış düzeltmeler ve eklemelerle doluydu. Babbs’in bana verdiği bu metin Neal’in The First Third adlı yayınlanmış kitabının karbon kopyasıydı, yeni bulduğumuz bu metin kitabın son taslağıydı.

Ed metni Gordon Lish’ten aldığını söylüyor, Gordon da metni kendisine verenin Neal olduğunu söylüyor, metinle beraber birkaç mektup da vermiş. Gordon mektupları satmış ama metin neden onlara verilmiş, bunu ikisi de hatırlamıyor. Bence Neal, Gordon’a metni okuyup, üstünde yorum yapsın diye verdi. Gordon New York’a taşındığında metni Ed’e verdi ki, Neal’a iade etsin. Bu muhtemelen altmışlı yılların ortasında oldu ki o dönemde Neal’i etrafta bulabilmek epeyce zordu dolayısıyla metin dosyaya koyuldu ve unutuldu.

Benim dosyalarım arasında da Neal’a ait ve sayfa 118 olarak başlayan gizemli bir metin vardı. Babbs’in bana verdiği metin sayfa 117’de bitiyordu yani bendeki yetim kalmış metin böylece annesini bulmuş oldu. Daha sonra, bu metni yayınlanmış versiyonla kıyasladığımda arada ciddi farklılıklar olduğunu gördüm.

Neal 1948 ile 1954 arasındaki altı yıllık dönemde bu kita-

bın üzerinde oldukça yoğun biçimde çalışıyordu. Aynı dönemde hayranlık duyduğu yazarların eserlerini okuyordu. O dönemki tutkusu Marcel Proust'un *Remembrance of Things Past* kitabıydı.

Yeniden yazma işine son kez odaklandığında 1954 yılındaydık, Neal tren yolunda geçirdiği bir kazadan dolayı yerinden kalkamıyordu ve San Jose'de yaşıyorduk. 1954 senesinin Sonbaharında, Los Gatos'a taşınmamızın ardından, Allen Ginsberg ve Lawrence Ferlinghetti'nin yazdığı otobiyografinin üzerinden geçip, tamamlaması yönündeki ısrarları karşısında gönülsüzce işe koyuldu. Kitabın en başından itibaren birlikte çalıştık ama ben mümkün olduğunca az öneri de buldum ki, iyi ya da kötü, kitap onun düşünce biçimini ve üslubunu yansıtın.

Son taslakta Neal'ın yaptığı revizyonları metne eklerken Proust'tan etkilendiğini düşündüm. Diğer taraftan Giriş kısmı çok daha önce yazıldığı için, daha basit ve daha doğrudandı. Daha sonraki dönemlerde kaleme aldığı kısımlardaki karmaşık yapı ise Proust'un olduğu kadar Neal'ın da üslubunu gerçekten yansıtır. Gözlemlerini, hissettiklerini ve izlenimlerini mümkün olan en detaylı biçimde yansıtacak kelimeler ya da ifadeler bulmayı çok seviyordu. Cümleyi uzatabildiği kadar uzatma oyununa kendini kaptırıyordu (Frene basmadan önce gidebildiği kadar gitmek gibi) Edebi değeri olan bir şeyler yazacak kadar donanımı ya da eğitimi olmadığını biliyordu ama aktarmak istediği şeyin ne olduğunu da biliyordu ve kendini bu anlamda motive etmek için oyunlar icat ediyordu. Ben de aynı ruh haliyle okuduğumda yazılarını daha keyifli buluyordum.

Şahsen Neal'ın yazdığı kelimelerle oynayabildiği kadar oynamış olmasından memnunum. Yazılarının bazılarını bizi yokuşa sürdüğünü düşünebiliriz ama hem mektuplarına hem de bu metnin farklı taslaklarına baktığımızda bu adama dair daha samimi bir anlayış geliştirebildiğimiz ve onunla iletişim kurabildiğimiz için bu mirasa sahip olmanın bir talih olduğunu görebiliyoruz.

Ağustos 1981

PARÇALAR

O Mayıs akşamı olmadık ölçüde düşünceliydim. Bunun nedeni belki de İlkbaharın ilk sıcak gününün kışın dondurduğu kanıma temas etmesi ve son altı aydır soğuktan donmak için uğraşan, bitkin düşmüş beynimde zayıf da olsa bir hareket oluşturmaya, kanın yavaş yavaş akmaya başlaması daha yumuşak şeylere, bir nostaljiye, bir ölüme, bir öngörüye dair zayıf bir arzu uyandırıyordu...

Bir gün trene göz gezdirirken...

Bir gün trenin frenlerini filan kontrol ettikten sonra sinyallambalarını kontrol etmek üzere yukarı çıktım, yukarıda aylaklardan biri vardı. Günde en az on ya da yirmi tane görürüm ama bu kez kafam gerçekten iyiydi ve tren hareket edene kadar bir saat vaktim vardı, ben de adamın yanına oturdum ve konuşmaya başladık. Birden bana halüsinasyonlarını anlatmaya başladı: bunların bir kısmı tipik ayyaş hikayeleriydi mesela SF'ye geldiğinde, Mission'ın oradan yürümüş ve devriye arabasını gördüğünde polisin hoparlörden şöyle bir şey söylediğini sanmıştı: "Vakit geldi, yere yatın ki güneş patladığında zarar görmeyin." Bunu defalarca anons ettiklerinden emindi, zihni bu kelimeleri duyuyordu ama hisleri ona devriyenin onu tutuklamak için üzerine doğru sürdüğünü söylüyordu çünkü fermuarı açtı (fermuar bozuktu, önünü kapatmak için çengelli iğnesi filan da yoktu) bu yüzden bulvara doğru koşmaya başlamıştı ama devriye oraya da gelmişti; o da SF'den ayrılıp, Watsonville'e giden bir yük trenine atlamıştı. Gördüğü şeyler arasında en basit ve en inanılabilir olan buydu. Tüm bunlar bayat şarap içip, dört gün bir şey yemedikten sonra başlamıştı. Sacramento yük treni garındaymış ve açık vagonlardan birinde yatıyormuş. Her şey normal görünüyormuş ve etrafta anormal bir şeyler olabileceğine dair de bir işaret yokmuş. Her şey yavaş yavaş ve normal bir biçimde başlamış- yanından büyük bir lokomotif geçen herkesin duyduğu sesi duymuş, insanlar genelde bu sesi bir ritme

uydurur, sonra da o ritme bir söz bulur. (Mesela, o bir zenci, o bir zenci, böyle devam edersiniz, vurgu ilk kelimededir, elbette bunu uzun süre devam ettirerseniz, vurguyu herhangi bir yere yapabilirsiniz çünkü motorun ritmi çekiş gücüyle birlikte değişir) çoğu kişi bir süre sonra sıkılıp, bırakır. İşte bizim aylak da “*Benim adım ne? Benim adım ne?*” diye başlamış. Lokomotif geçerken bu kelimeleri tekrar edip durduğu için soruya yanıt verme ihtiyacı duymamış, neticede buna gerek yokmuş. Lokomotifin sesi duyamayacağı kadar uzaklaştığında kendi kendine öylesine “benim adım ne?” diye sormuş ve soruyu yanıtlayamadığını fark edip, tam bir şok yaşamış. Belki bir anlığına unutmuş olabileceğini düşünüp, hafızasını yoklamaya başlamış. Kendi ismi olabilecek kelimeleri ya da ismini çağrıştıracak sesleri düşünmüş, John, Juan v.b En sonunda bitkin düşmüş, biraz uyumanın iyi geleceğine karar vermiş, nasılsa uyandığın da hatırlayacakmış. Ama bu da işe yaramayınca, paniklemiş. O anda aşağı atlayıp, olabildiğince hızlı biçimde koşmak için şiddetli bir istek duyduğunu söyledi, ama bir taraftan da yerinden kımıldayacak gücü yokmuş. O esnada yanındaki tren hareket etmiş, güç bela trene atlamış ve nereye gittiğine aldırmış etmeden geçmişini anımsamaya çabalamış ki adını hatırlayabilsin. Hayatının ilk dönemlerine dair çok şey anımsamasa da yakın zamanda olanları anımsamış. San Joaquin Vadisinde meyve toplama işindeymiş sonra Sacramento’ya geçip, barda çalışan biriyle arkadaş olmuş. Birkaç gün sonra birisi odasına girip, ayakkabısıyla parasını çalmış. Bu arkadaşı ona eski bir çift ayakkabı bulup, içki vermiş. Sonra yine gara gidip Salinas’a giden bir trene atlamış v.s v.s

Hayalet görmüş olmak her şey değildir...

Hayalet görmüş olmak her şey değildir ve birbirinin üzerine yığılmış ölüm maskeleri vardır, gökyüzünde görülür. Vadinin gölgesinden dönenlerinin yüzünün ne denli beyaz olduğunu herkes bilir. Henüz örtüyü kaldırmamış olanlar için tüm bunların pek bir anlamı yoktur.

Koğuşun hemşiresi onu heyecanlandırmamam konusunda beni uyardı (insan buna nasıl engel olabilir?) içeride sadece birkaç dakika kalabilecektim. Baş hemşire de yanıma gelip onu görmeme izin vermelerinin tek nedeninin sürekli adımı sayıklaması olduğunu ve onu neşelendirmem gerektiğini söyledi. Durumu hiç iyi değilmiş, işin aslı iyice kötüye gidiyormuş, tehlikeyi atlatamamış. Görev bilinciyle içeri girdim ve beyaz yatakta sessizce dinlenen narin gövdeye baktım. Zaten solgun olan yüzü iyice beyazlamış, tebeşire dönmüştü. Güçsüzlüğü patetik bir biçimde ortadaydı, vücudunda hiç kan kalmamış gibiydi. Öylece baktım, nefes almıyordu, kıpırdamıyordu; onu herhangi bir yerde görsem kesinlikle tanıyamazdım, balmumundan yapılmış bir mumuydu. Beyaz tüm renklerin ortadan kalkmasıdır, o da beyazdı; tamamen beyaz, sadece üzerindeki örtü açık pembe bir renkti. Sarmaşığı andıran incecik kolları, daracık avuçları ve içeri doğru kıvrılmış incecik parmakları ve her yeri kaplayan beyazlıkla tezat bir görüntü yaratan saçları sanki ondan arta kalan görünebilir tek şeylerdi. Bunun normal olduğunu biliyordum ama onun bir ölüye benzediği düşüncesinden kurtulamıyordum.

Başımı onunkinin yanına koydum böylece yaklaşık on dakika sonra uyandığında gözlerimiz doğrudan karşılaştı; bakışlarında şaşkınlık yoktu, baktıkları nokta bir an bile değişmedi. O güne kadar gördüğüm en belli belirsiz gülümseme ve duyduğum en kısık sesle “selam,” dedi. Elimi kolunun üzerine koydum, yatağa atlayıp, ona sarılmamak için yapabildiğim tek şey bu oldu. Konuşamayacak kadar güçsüz olduğunu görebiliyordum, o yüzden konuşmamasını söyledim ama ben hızla, saçma sapan konuşuyordum.

Beni gördüğü için çok mutlu olduğuna şüphe yoktu, gözleri öyle söylüyordu. Sanki kendine zarar vermeye yönelik bu girişim tüm suçluluk duygusunu yok etmiş gibiydi. Gösterdiği cesaretle kendini, kendisine karşı haklı çıkarmıştı. Kendisini mahkum ettiği bu eylem, ne kadar nevrotik olursa olsun, üzerindeki tüm baskıyı kaldırmıştı ve artık rahatlamıştı. Ölüm isteğinin vücut bulabilmesi için ciddi bir baskının oluşması gerekir ve insan kendini bir kez öldürmeye teşebbüs ettiğinde, bu istek baskının yoğunlaşacağı döneme kadar alt edilmiş olur; elbette ilk teşebbüste kendinizi öldürmemişseniz ya da uyanır uyanmaz yeniden ölmeyi deneyecek kadar deli değilseniz. Ona yapay bir neşeyle bakarken işte bu isteğin pençesinden kurtulduğunu gördüm ve kıskançlığa kapıldım. Kurtulmuştu, en azından bir süreliğine ve biliyordum ki ben daha sıramı savmamıştım. Ödleşin teki olduğum için bu işi uzun zamandır erteliyordum ve kendimi öldürmeye her zamankinden daha uzak olduğumu fark ettim. Bu tereddüt asla bitmeyecek miydi? Elini göbeğine doğru götürdü ve ilk kez o an örtünün altında dümdüz duran karnına baktım; be-beğini kaybetmişti. Bir an bunu bilip bilmediğini merak et-

tim, elbette biliyordu, şimdi bile oraya dokunuyordu ve on gündür hastanedeydi- düşündüğüm kesinlikle budalaca bir şeydi. O sırada hemşire geldi ve çıkmam gerektiğini söyledi. Bir sonraki ziyaret gününde yeniden geleceğime söz verip, alnından öptüm ve odadan çıktım.

Bilardo salonuna, eski deliğime döndüm. Bütün günü orada geçirdiğimi gören biri muhtemelen daha iki sene öncesine kadar bu salonlara adım atmadığımı tahmin edemezdi. Dahası altı ay önce tek bir oyun oynamaya bile tahammül edemeyecek hale gelmiştim. İşte, insan yapıp ettikleriyle ilgili ne diyebilir ki? Joan'ı kutsamak üzere hastaneye dönmedim, evet hissettiğim buydu, onu kutsamak. Her gün onu düşünüyordum ama geri dönmedim. "Bazen oturup, düşünüyordum. Diğer zamanlar oturup, düşünüyordum. Ama çoğu zaman sadece oturuyordum." Demek ki durumum bayağı kötüydü.

Her neyse, bu şekilde iki hafta daha geçti, bilardo salonu mahkumiyetim resmen şakaya dönüştü, hiçbir yere kıpırdamıyordum. Yılbaşından bir önceki akşam, saat beş sularında, kırk yaş civarında güzel bir kadın içeri girip, beni sordu. Yanına doğru yürürken aslında bayağı iyi görüldüğünü fark ettim, yaşına rağmen içerideki oğlanların hepsinin ilgisini çekmişti. Kendini tanıttı, Joan'ın arkadaşı olduğunu söyledi ve beni yemeğe davet etti. Kalbim suçluluk duygusuyla kıvransa da mutluluğum sonsuzdu, teklifini kabul ettim ve güzel ama kırk yaşındaki bu bayanın beş blok ötedeki evine doğru, hiç konuşmadan yürüdük. Binanın önünde babacan tavırlı bir taksi şoförü bizi karşılayıp, arabanın kapısını açtı, güzel bayanın kocasıymış, Joan'ın bir dakikaya hazır olacağını söy-

ledi. Akşam yemeği hazırlıkları yapılırken ben kanepede oturup bekledim. Lavabonun- ne çirkin kelime- kapısı açıldı ve gözlerimin önünde yine o muhteşem Joan, Jennifer Jones'un "ikincisi," belirdi. Duştan yeni çıkan tanrıçamın üzerinde arkadaşının bornozu vardı. İnsan tam da artık dersini aldığını düşünür ve atacağı her adıma dikkat edeceğine yemin eder ya, sonra bir an boş bulunur ve her zamankinden daha çok umut etmeye başlar. İşte karşımda durmuş bana bakıyordu ve yine başladığım yerde olduğumu biliyordum; onu ilk gördüğüm anda nasıl nefessiz kaldıysam yine öyleydim. Kendi kendime o lanet bilardo salonunda kurtul, o kokuşmuş kışını oradan kaldır, yeniden başla filan diyordum.

Oldukça zengin görünen yemek masasında önümüzde duran rostonun üzerinden Joan ile birbirimize sevgi dolu bakışlar atıyorduk, taksi şoförü ile karısı da durumdan epeyce hoşnut görünüyorlardı. Ve planı yaptık, evet efendim, dördümüz, derhal bir plan yaptık. Başta, ev sahibimiz hiç çekinmeden söze girdiğinde biraz utandım, "Evet, çocuklar şimdiye kadar yeterince zaman kaybetmişsiniz, gördüğüm kadarıyla birbirinizi seviyorsunuz, artık bir hayat kurun. Sabah Joan St.Luke'da öğrenci hemşire olarak başlayacak, bana yapmak istediği işin bu olduğunu söyledi. Sana gelince Neal, eğer ciddiysen yarın sabah biraz erken kalkarız ve benim patrona gidip sana iş ayarlayabilir mi diye sorarız. Eğer 21 yaşında değilsen, kanuna göre şoförlük yapabilmen için 21 olman lazım, sanırım o kadar yoksun (hayır dedim), o zaman taksilerin bakım işine girersin. Uyar mı?" Elbette dedim ve ona teşekkür ettim; herkes çok mutluydu, hepimiz gülüyorduk. Sonra ilk ödemelerimizi alana kadar onların evinde kalmamıza karar

verildi; salonda yatak olarak kullanılabilen kanepede uyuyacaktık. Tıka basa yedikten sonra, lavaboya girdim. Kadınlar bulaşıkla uğraşırken, baba da gazetesini okumaya başladı (bu yazıyı okuyan biri tüm olayların lavaboda geçtiğini filan sanabilir ama öyle değil, durum öyle gelişti, bu da onlardan biri işte, çünkü-) tuvaletin kapısı vuruldu ve ben de yeniden dırilen güzellik içeri girsın diye kapıyı açtım. Her zamanki gibi çekingendi ama en azından korkmuyor ya da utanmıyordu artık. Birbirimize sarıldık, sonra küvetin kenarına oturduk ve bana yarasını görmek isteyip istemeyeceğimi sordu. Önünde diz çöktüm, bornozu açıp, süt beyazı göbeğindeki çirkin, kırmızı yarayı gösterdi, yara neredeyse klitorisine kadar iniyordu. Cerrahın neşteriyle yaralanan vücudundan dolayı onun eskisi kadar güzel olmadığını düşüneceğimden ya da onu eskisi gibi sevemeyeceğimden endişe ediyordu. Biraz da isteriye kapılmıştı, “paramız olduğunda,” başka bebeğimizin olmasının zor olabileceğinden bahsetti. Onu sakinleştirip, her şeyin yolunda gideceğini ve onu çok sevdiğimi söyledim (gerçekten de öyleydi) ve nihayet salona döndük.

Ah düzenbaz, ah dalavereci başım! Üzerimdeki giysiler gerçekten berbat durumdaydı ama Ogden 12.Caddede yaşayan bir arkadaşım bana giyecek bir şeyler verebileceğini söylemişti. Ertesi sabah iş görüşmesine giderken taksici kurtarıcımızı zor durumda bırakmayayım diye gidip hemen kıyafet işini halletmeye karar verdim. Bu işin aciliyeti ortadaydı, Joan’a hemen gidip, döneceğimi söyledim. O da benle gelmek istedi ama olmaz dedim çünkü hava çok soğuktu ve Joan henüz toparlanabilmiş değildi, sabah işe gitmesi lazımdı, böyle uzun bir yürüyüş ona iyi gelmeyebilirdi- sağlığını

tehlikeye atmanın bir anlamı yoktu. Ah aklım nerdeydi? Eğer benle gelmesine izin verseydim, eğer o gece tek başıma çıkmasaydım, şimdi her şey bambaşka olur muydu? Yok olup giden sadece mutluluk vaadi değildi, Joan'ı da sonsuza kadar kaybedecektim üstelik onun belki de son kez yakaladığı huzur da buharlaşıp, uçacak ve haksızlığa uğrayan tüm kadınlar gibi hayata yenik düşecekti.

Hızlıca arkadaşın evine gittim, kıyafetleri aldım ve sıcak evimizde beni bekleyen Joan'a dönmek için yola koyuldum. 12.Caddeden, Ogden 16.Caddeye ve Lincoln Caddesine çıkan rota, Doğu Colfax Bulvarından da geçer, isterseniz buradan da yürüyebilirsiniz. Korkunç bir hata, aptalca bir an; o yönden yürüdüm. Pennsylvania ve Pearl Caddesi arasında ön tarafı cam panelden yapılmış bir bar vardır, tam bu barın önünden geçerken içeriye doğru şöyle bir baktım. Benden genç olan kan kardeşim içeride bir başına bira içiyordu. O dönemdeki ayyaşlığım beni bardan içeri itti, ne de olsa bana bir bira ısmarlayabilirdi. Sürpriz, sürpriz, o gece parası boldu ve daha da ilginç olanı bana para harcamaya pek hevesliydi. Ben ne kadar hızlı içersem o da o kadar çabuk yenisini sipariş ediyordu, garson kızın durmasına müsaade etmedik, bir bardağı tek seferde götürüyordum, susuzluğum ancak bir saat sonra filan dindi ve normal hızda içmeye başladım. Önce bir telefon numarası istedi- sanırım bu cömertliğin ardında yatan neden buydu- istediği numarayı ona verebilecek tek kişi bendim. Barda oturup içmesinin nedeninin istediği telefon hattının diğer ucundaki bu kız olduğunu söyledi, ona inandım çünkü son beş aydır bu kız için ölüp, bittiğini ben de anlamıştım ve adı geçen kızla bir süre takılmıştım. Ona numarayı verdim,

kalktı ve deli gibi bir telefon kulübesinden diğerine koşmaya başladı. Onu kıza benim adımlı vermemesi, ya da orada olduğumu söylememesi konusunda uyardım, öyle bir şey yapmayacağını söyledi. Ama yapmış gerçi, sonradan inkar etti. Bu sadakatsizlik, her ne kadar bana Joan'a mal olduysa da, aslında anlaşılabilir bir şey çünkü o esnadaki sarhoşluğu düşünüldüğünde kızı evden çıkmaya razı etmek için elinde koz olarak benden başka bir şey yoktu. Telefon kulübesinden döndüğünde hayal kırıklığına uğramış görünüyordu, kız evden hemen çıkamayacağını ama kendisini yarım saat içinde yeniden aramasını söylemiş; böyle bir şey bana söylenseydi keyfim bozulmazdı ama bu adam daha zengin olduğu için tatmin eşiği daha yüksekti. Kızı bir kırk dakika sonra yeniden aradı, kız olduğu yerde beklemesini, bir saat içinde geleceğini söylemiş. Bence bu süre normaldi çünkü kız Doğu Denver'ın uç tarafında bir yerde yaşıyordu. Her şeyin mükemmel ilerlediğini düşündüm. Bill kızı almıştı, ben içimi içmiştim, kız gelene kadar toz olmak için vaktim vardı (geldiğinde kesinlikle orada olmak gibi bir niyetim yoktu) ve Joan'ı da fazla bekletmiş olmayacaktım. Ah hüznün, ah tatsız işler! O son birayı içmeseydim aşağıda anlatacaklarımı yazmayacak ve bu hikayeyi "sonsuz kadar mutlu yaşadılar," diye bitirecektim.

Şimdi, biraz yavaş okuyun ve sabırlı olun. Burada bahsetmem gereken iki şey var, birincisi bu hikayeyi anlamanız için gerekli, zaten ikinciye bağlanacak. İşte Hollywood tarzı flash-backlerimden biri geliyor.

Olay dağılmasın diye mümkün mertebe kısa tutacağım ama durumun doğası gereği bunu yapmak da biraz zor, özellikle de şu anda yorgun olduğum için.

Bir numara: 23 Haziran 1945 tarihinde New Mexico Devlet Islahevinden çıkmıştım, tam on bir ay on gün orada kaldım. Denver'a döndükten kısa süre sonra 16 yaşında, varlıklı bir aileden gelen bir güzellikle tanışmak gibi nadir görünen bir şansa nail oldum. Bir annesi, bir de kendisinden büyük, oldukça güzel bir ablası vardı. Benim kızı Cherry Mary diyorlardı (tam adı Mary Ann Fairland) bunun nedeni hem Cherry caddesinde yaşaması hem de ben onla tanıştığımda bir vişne (bakire) olmasıydı ama bu durum fazla uzun sürmedi. Onu iyice olgunlaştırdım, o da buna bayıldı. Acayip bir ilişkiydi, üzerine söylenebilecek epeyce şey var- işi uzatmak istemediğim halde bu kızla yaşadıklarımıza dair en az yirmi, otuz cümle yazmaktan kendimi alıkoyamayacağım. Kararlıyım, beş ay süren ilişkimizi anlatmayacağım- ki o sürede yaşananlar şu anda bir bir kafamdan geçiyor- karnaval gecesi tanışmamız, yeni Mercury arabasıyla yüzlerce kez dağa yaptığımız yolculuklar, arka tarafına yatak attığımız kiralık kamyonetler, hamile kalması, çılgın geceler, sabah 4'de işe tek başına başladığım Goodyear fabrikasına uğradığı zamanlar, golf sahalarında, çatılarda, parklarda, mezarlıkta (hani şu ölülerin evi olan yer), okullarda, okul bahçelerinde, otel banyolarında, annesinin boş evlerinde (kadın emlakçıydı) aklımıza gelen her yerde, her şekilde düzüşüyorduk. O kadar çok yerde düzüştük ki spermlerimin neredeyse Denver'ın her tarafına yayıldığını söyleyebilirim, şehrin bir ucundan diğerine dolanıp duruyor ve istediğimiz bir yerde durup düzüşüyorduk. Eğer tamamen korunaklı bir yerdeyse kışına sokuyordum, değilsek ağzına veriyordum. Mary, sırf annesi memnun olsun diye haftanın birkaç günü zengin ahbablarının çocuk-

larına bakıyordu, gittiği yerden de beni arayıp, sahil güvenli deyip, adresi veriyordu. (Bir İngiliz fıkrası vardır; kadınla kocası evdeler, telefon çalar, adam gidip bakar ve bilmediğini, sahil güvenliğe sorsa daha iyi olacağını söyler. Kadın “arayan kimdi?” der, adam da, “Ne biliyim, geri zekalının teki sahilin güvenli olup, olmadığını soruyor,” der.) Ben Mary’nin olduğu yere gidiyordum, işimiz bittikten sonra da, Goodyear’daki işime. Yine bir Pazar günü (o gece iş yoktu) Mary’nin çocuk bakacağı 16.Caddedeki evin önüne gittim, ev sahipleri evden çıkınca, içeri girdim. Kıyafetlerimin tamamını salonda bırakmıştım ve Mary banyoda aletimi yıkıyordu (bakın bu size bir ders olsun tanımadığınız birinin evinde böyle işler yapıyorsanız asla kıyafetlerinizi ayrı bir yerde bırakmayın, en azından elinizin altında dursunlar, hay Allah, ne diyorum ben ya, muhtemelen çoğunuz o dönemleri geride bıraktınız, elbette benim tavsiyeme ihtiyacınız yok- bu yazdıklarımı karınıza göstermeyin ya da deyin ki adam bizim oğlanlara nasihat vermek istemiş, fazla mı oldu, tamam o zaman iş bilmez arkadaşlara, off, tamam çıktım oradan!) o sırada dış kapıdan bir ses geldi ve Mary’nin baktığı çocukların büyük annesi salona giriverdi. Yaşlı yarasa o kadar hızlı gelmişti ki banyo kapısını bile güç bela kapayabildik. İçeride öylece çırılçıplak kalmıştım ve tüm çıkışlar kapalıydı. Üstelik bu yaşlı yarasa işemek filan isterse işim bitikti ayrıca yaşlı kadınların böbreklerinin ne durumda olduğunu bilirsiniz. Banyoda saklanabileceğim bir yer yoktu. Dahası Mary birden kadının geceyi orada geçireceğini anımsadı, fısıltıyla konuşup, kıkırdıyor, gülüyorduk. Sonunda Mary’nin banyodan çıkıp, kadını kahve içmek üzere dışarı çıkarmasının, o arada da bana kıyafetlerimi getir-

mesinin iyi bir fikir olacağına karar verdik. Teklifi reddetme ihtimaline karşın ben de bir fare kadar sessiz, banyonun tek camına tırmanacaktım ki camın önü zenginlere özgü şampuan, krem gibi ıvır zıvırla tıka basa doluydu, ayrıca camın ebadına baktığımda orada en iyi ihtimalle sıkışıp, kalacağımı düşündüm. Ama modern bir çalışma olduğu için çerçeve tam ortada duran metal bir çubukla tutturulmuştu! Ve açıldığında cam iki bölmeli oluyordu.

Camı dışarı doğru ittim ve acayip bir gürültü çıkardım, neyse ki açıldı. Şimdi sırada sıkışıp, kalmadan oradan çıkabilmek vardı, eğer başımı çıkarabilirsem geriye kalan kısmı halledebilirim diye düşünüyordum, metal parmaklığı bükebildiğim kadar büktüm ve soğuk Kasım rüzgarı suratıma çarptığında gururu ve neşeyi aynı anda yaşadım. İkinci katta olduğumuz için gerçekten şanslıydım, eğer daha yüksekte olsaydık kesinlikle boşlukta asılı kalırdım. Binanın etrafını çevreleyen çalılıkların üzerine atladım ve soğuktan titreyerek mümkün olduğunca gizlenmeye çabaladım. Yerde biraz kar vardı ama çok da dert değildi ta ki adamın biri gelip, arabasını boş alana park edip, saklandığım yerin önünden geçene kadar. Adam beni görmesin diye mecburen yere yattım ve işte o zaman tüm vücudum kardan dolayı sıırılsıklam oldu. Neredeyse bir saat o halde bekledim, o arada arabalı zengin piçlerin sayısı artmış, gelen giden sağa sola park etmeye başlamıştı. Bu arada kırdığım cam dışarıdan görünüyordu ve birileri banyoya girdiyse ortalığın ne halde olduğunu görmüş ve muhtemelen peşime düşmüştü. Bu korkuya da yeni kapılmıştım- artık neşemi koruyamayacak kadar çok üşüyordum ve nihayet Mary göründü. Elinde ayakkabılarım, pan-

tolonum ve ceketim vardı ama evden alelacele fırladığı için tişört ve çorap gibi ufak ayrıntıları atlamıştı. Kadın sadece kemerimi görmüş, Mary de okulda deri işleme dersi aldığını, kemeri işlemek için getirdiğini söylemiş. Camı indirip, kaçtığım da Mary gürültüyü duymuş (yaşlı kadın muhtemelen sağır olduğu için Şükran gününde aldığı hindiden bahsetmeye devam etmiş) ve banyoya gidip, ortalığı toplamış ve camı kapamış. Kıyafetlerimi giydim, soğuktan titriyordum. Mary ile birlikte sıcak bir kahve içmek için Oasis Kafe'ye yürüdük. İşte böyle Cherry Mary ile olan hikayelerimiz bitmez; hadi bir iki tane daha anlatayım:

Sürekli düzüşen bu kafadan çatlak kırsığın annesi başlarda bana güvendi, Mary'e göz kulak olmamı, ona sahip çıkmamı filan söyledi. Bir süre sonra, Mary iyice çığırından çıkınca, yaşlı kaltak bana bir fırça çekmeye karar vermiş olmalı (buna sebep olan olay tam olarak neydi şu an anımsamıyorum) ve bunu kendi başına yapabilecek türden biri olmadığı için bu işi yapması için kilisenin rahibini ayarlamış. Kadın şehrin elit kesimlerinden birinde yaşıyordu dolayısıyla rahiple de evine yemeğe davet edecek kadar içli dışlıydı. İkimizi aynı akşam yemeğe davet etmiş. Ben eve rahipten önce gittim ve daha içeri girer girmez bir dolap döndüğünü anladım. Kaltak kendini tutamayıp, Mary'e de olacakları iyi izlemesini söylemiş, bu arada kendisi de esas mevzudan önce bir iki ısınma turu atıp, bana birkaç laf soktu. O arada kapı çaldı ve bizim kaltak gözleri ıslıl ıslıl kapıya koştu. Rahip orta yaşlı, pembe tenli, kalın camlı gözlükleri olan bir adamdı, gözleri gerçekten kötü durumda olmalı çünkü neredeyse burun burun gelene kadar beni görmedi. Anne koluna girmiş ona eşlik ediyordu,

rahip de elini bana uzattı, o ana kadar normal bir tokalaşma yaşanacak sanıyorduk ama birden yüzümü gördü ve suratı bambaşka bir ifade aldı, o güne kadar bir çenenin göğüslere kadar sarkabildiğini bilmiyordum. “Neal!” “Neal!” “Neal!” diye bağırmaya başladı, “Oğlum nihayet seni buldum!” Bu son cümleyi söylerken sesi iyice gitti ve gırtlığından hıçkırı-ğa benzer bir şey koptu. Tam bir duygu seli yaşıyordu, beni kendine doğru çekip, sıkıca sarıldı, başını yukarı kaldırmış, tanrısına şükrediyor, gözünden yaşlar boşalıyordu. Benimse o anda tek düşündüğüm acaba ona sarılmalıyım yoksa kollarım iki yanda böyle budala gibi durmalı mıyım sorusuydu. Rahip inanılmaz bir mutlulukla coşarken, Mary’nin annesi de şaşkınlıktan donakalmış, suratında o güne kadar gördüğüm en alık ifade belirmişti, tam bir komedinin ortasıındaydık! Mary de işin absürtlüğü karşısında kıkırdamaya başlamıştı. Nihayet anne yapmacık bir sevinçle, “Ah ne hoş bir sürpriz oldu, değil mi?” dedi, ardından gergin, tiz bir sesle “Yemeği geçelim mi?” diye neredeyse bağırarak, kendini ele verdi keza rahip hala bana sarılmakla meşguldü.

Bu coşkulu rahibin adı Harlan Fischer’di ve 1936 senesinde ben on yaşındayken Vaftiz babam olmuştu. Ayrıca birkaç ay bana Latince öğretmişti ve Holy Ghost Kilisesinin koro-sundayken onu üç sene boyunca düzenli olarak görmüştüm. Son görüşmemizde Azizlerin hayatının cazibesine kapılmış, papaz olma hayalleri kuruyordum ancak daha sonra şeytanın daha zevkli görünen yolunda kayboldum. Şimdi altı buçuk sene sonra Mary’nin evinde yeniden karşılaşıyorduk ve buraya gelme sebebi bir gence nasihat etmektir. Nasihat safhasına geçmedi bile çünkü kendini kaybettiği oğlunu yeniden bul-

manın mutluluğuna kaptırmıştı. Bana başka kimseye vaftiz babalık yapmadığını ve gece gündüz benim için dua ettiğini, beni yeniden görmek için tanrıya nasıl yakardığını anlattı. Yemek masasında da zor durduğu belliydi, yemeğine dokunmadı bile. Bu uzun bekleyişin hikayesini anlatmak için can attığı ortadaydı, bu arada Rahip Fischer'ın bana bakmadığı anlarda Mary'nin annesi bakıyor ve tamamen nefret dolu bakışlar fırlatıyordu. Yemek bittiğinde Fischer ev sahibesinden izin istedi ve bunca zamandan sonra benimle tek görüşmek istemesini anlayışla karşılayacaklarını umduğunu belirtti, işte o zaman yaşlı kaltak hazırladığı tezgahın tamamen yerle bir olduğunu kabullenmek zorunda kaldı. Fischer'ın arabasına binip, birlikte kiliseye gittik ve arabada oturup iki saat konuştuk, onu bir daha görmedim, tam beş sene oldu. Önce geçmiş zamanlardan bahsetti, benim papaz olmak istememden filan, ben de dürüstçe konuşmakta bir sakınca görmedim ve bu beni ne kadar üzse de artık ayrı dünyalarda yaşadığımızı, kendini hiç sıkıntıya sokmamasını söyledim. Yine de konuşmaya devam ettik, yani burada yazdığım kadar kolay olmadı ama nihayet söylenecek başka bir şey olmadığını anladı ve görüşme orada noktalandı.

Size anlatmak istediğim diğer olay bekleyebilir, zaten burada kesmem lazım çünkü kağıt alacak param yok. Joan ile buluşmamızdan önceki aylara dair anlattığım bu kısa hikayenin nedeni kardeşimle barda yaşadığım durumun bir sebebi olduğunu göstermektir. Bu arada, bu gecedan önce Mary'nin annesini en az bir aydır görmemiştim ama Mary'i iki hafta önce görmüştüm. Bir dakika, Mary ile ilgili söylemem gereken komik bir şey daha var: bu kız tam bir hastalık hastasıy-

dı öyle ki kör numarası yapardı. Durun ama bu acayip bir şey çünkü gerçekte gözleriyle ilgi tek bir şikayeti bile yoktu bilakis sadece kendine işkence çektirmeyi seviyordu. Bazen bir otel odasında 12 ya da 16 saat kör olduğunu iddia ederdi, böyle zamanlarda elimi, dizimi ya da aletimi tutup, öylece beklerdi. Bu durum yeniden görmeye başladığını söyleyene kadar devam ederdi. Bunu bazen araba kullanırken yapardı- ben derhal direksiyona yapışardım- bazen yürürken yapardı- hemen elini tutardım- bazen de sevişirken yapardı- ben bir şekilde işi bitirirdim- yani canı istediği zaman kör olurdu, çok eğlenceli bir oyundu, arabayı çarpsa bile ne olurdu ki? Yaşlı kaltak gelip, işi hallederdi, değil mi? Ah yeter!

Şimdi yaklaşık 1500 kelime önce kaldığım yerden devam edecek olursam, yani Joan ve benim neden sonsuza kadar mutlu yaşamadığımız konusuna dönersek; yanıt çok basit, bize öyle bir fırsat tanınmadı.

Söylediğim gibi kardeşimin ısmarladığı son birayı da içtim- onun son biram olacağı konusundaki ciddiyetimi anımsıyorum- o esnada iki polis yanıma yaklaştı ve adımın Neal C. olup, olmadığını sordular ve ardından koluma girip beni götürdüler! Anlaşılan o ki bizimki telefonda konuşurken Cherry Mary'nin annesi de diğer hattan dinlemiş ve benim adımı duyup, doğrudan polisi aramış ve bu kadının bağlantıları güçlüdür! Önce tecavüzle suçladılar neyse ki Mary böyle bir şey olmadığını söyledi ama bu kez de soygun şüphesinden nezarete attılar! Haftalar sonra serbest bırakıldığımda polis müdürü en başından beri temiz olduğumu bildiğini itiraf etti, o zamana kadar epeyce korku dolu anlar geçirdiğimi söylemeliyim.

Joan tamamen ortadan kayboldu!

Bilardo Salonuna Girdim...

Bilardo salonuna girdim, Jim içeride beni bekliyordu, aynen konuştuğumuz gibi ama valizi yanında değildi. Yetişemeyiz diye endişeliydim, " Oğlum, saat ikide orada olmamız lazım, eşyaların nerede?" dedim.

"Babam bırakacak bizi, yetişiriz, sorun yok,"dedi, gözlerini istakadan ayırmadan. Babası 37 model Lincoln arabasıyla bizi Inglewood'a kadar bırakacaktı.

"Para yanında değil mi?" dedim elimden geldiğince rahat bir tavırla.

"Aynen,"dedi sakince. Demek ki hazırıdık. Oturup Jim'in berbat atışını izledim. Karşısındaki adam ona göre çok iyiydi. Kafamda başka bir takım rahatsız fikirler gezinip duruyordu. Umarım o yaşlı kız kurusu ehliyet filan sormaz, acaba vereceği araba yeni mi? Kadının durduğu yere gitmek için güneyin diğer ucuna gitmemiz kötü oldu, L.A'ye varmak 500 mil sürecekti. İşte ben böyle boktan bankların üzerinde oturur, kendi kendimi yerim.

Birden Penoff'un babasının dışarıda kornaya bastığını duydum. Jim oyunu yarım bırakıp, parasını ödedi. Arabaya doğru koşturduk ve Clarkson Caddesindeki adrese gittik. Jim'le beraber yaşadıkları ufak daireye gittik ve kıyafetlerini topladık. Ardından güney Denver'a doğru yola devam ettik. Seyahat acentesinin pek cana yakın, tuhaf tipli sahibi kadının geldiğini, birkaç dakikaya orada olacağını söyledi. Yan tarafta bir kafeye girip, kahve içtik, müzik kutusunda Coleman

Hawkins vardı, "Body and Soul," şarkısını çaldım.

Orta yaşlı, kadınlıktan çıkmış bir tip, sanırım durum kendisi için de öyledir, 1938 model Buick sedanıyla geldi. Jim ile birbirimize baktık, ikimizin de gözlerinde zafer kazanmışız gibi bir rahatlama ifadesi vardı. Kadının yanına gidip, tanıştık. Jim'e kadının bizi Arizona'ya götürmesi karşılığında vereceğimiz 25 doları ödemesini söyledim. Şu anda parayı vermezse, ilerleyen zamanlarda ödemeyi yapmadan ortalıktan kaybolmanın yolunu arayacağını biliyordum. Bu işi ayarlayan seyahat acentesinin sahibine teşekkür edip, Jim'in valizini ve benim birkaç parça kıyafetimi alıp, bagaja koyduk. Nihayet hızlı bir hayat sürdüreceğim L.A'ye doğru yola çıkmıştık.

* * *

Size Clara Johnson'dan bahsetmemiştim, değil mi? Şimdi fark ediyorum ki ondan hiç kimseye bahsetmedim çünkü bu güzel pilice dair anılarımın üzerine yıllardır, tam olarak on yıl, düşünmedim. Altın sarısı saçları, solgun pürüzsüz teni, incecik vücudunun yuvarlak, belirgin hatlarıyla gerçekten güzel bir kızdı, yeşil gözlerinde sürekli bir merak ifadesi vardı, zaten yüzündeki ifade de böyleydi, gördüğü her şey onda merak uyandırırdı ama heyecanlanmazdı. Tabi en güzel tarafı ufacık organıydı, o yumuşacık dudakları muhtemelen kendi parmakları dışında aralayana olmamıştı. Yaşı benden büyüktü, yirmi olabilir. Aslında çok uzun boylu değildi ama kambur durmuyordu, omuzlarını sarkıtmıyordu, yürüyüşünde uzun boylu kızlara özgü bir asalet vardı dolayısıyla onu olduğun-

dan daha uzun boylu hatırlıyor olabilirim. Tam bir İsveçliydi, sadece ten rengi ve adından dolayı değil, Amerika'ya gelesi daha bir sene bile olmamıştı. Aksanı çok belirgin olduğu için her fırsatta İngilizcesini ilerletmeye çabalıyordu; bu durum ve gerçekten masum bir tip olması onunla iyi bir ilişki kurabilmemi sağladı...

En başından başlamak benim için her zaman zor bir iş olmuştur çünkü ne zaman başa dönecek olsam biraz daha geriye gitmek durumunda kalıyorum böylece olanları daha dengeli anlatıp, karakterlere doğru düzgün yoğunlaşabiliyorum ancak bu isteğimi de sanırım bir "giriş," kısmı yazarak gidermem gerekirdi keza buraya yazarsam amacımdan sapacak kadar uzatmış olurum. Bir şey diğerini anımsattığı için çok fazla geriden başlamak sıkıntı yaratıyor, her şeyi detayıyla anlatınca esas konuyu kaçırıp, bir daha yakalayamıyorum. Dolayısıyla bir roman yazsaydım mecburen yazacağım giriş kısmını burada atlayacağım. Yani Clara Johnson ile tanışmamdan önceki bir, iki mevsimde olanları kabataslak bile anlatmıyorum.

Bu durumda, 1942 yılında Güney Kaliforniya'da sıcak bir yaz mevsimiydi ve merkezdeki park yerlerinden birinde çalışıyordum demek yeterli olacak sanırım. Gençliğimin en ihtişamlı dönemini yaşıyordum dolayısıyla keyfimi kaçırın bir iki soruna da fazla kafa yormuyordum. Her ne kadar bu dönem tökezleyip, ardından artık günlük olarak yaptığım bir düzine dangalakça işin başlangıcı olsa da bahsettiğim dönem iyiydi. Denver'dan çok daha önce gelmiş tiplerle takılıyordum, en çok vakit geçirdiğim de Warren Hall adlı bir adamdı. Herif tam bir palyaço, gerçek bir ahmaktı en azından

Denver’da tanıştığımızda öyleydi ama artık 1940 yılındaydık ve adam değişmişti. Curtis Caddesinde yaşayan ayyaş annesi ve 4,5,6,7 ya da daha fazla sayıdaki kardeşiyle paylaştığı evinden ablası Margie’in izinden giderek kaçmıştı. Margie, 1937 yılında LA’ye gitmiş ve Yunanistanlı, mandırada çalışan bir adamla evlenmişti. 1940ların başında Warren da cesaretini toplayıp, otostopla ablasının Venice, Kaliforniya’daki evine gitmişti. Onu Denver’dan tanıdığım için durumdan biraz istifade edeyim dedim; birkaç beleş yemek yiyecek, kız kardeşini becermeyi deneyecek, mandırada sözü geçtiğini anladığımız Yunanlıdan iş isteyecek ve Kaliforniya’yı görmüş olacaktım. Berbat bir yolculuğun ardından, kesinlikle hayatımın en kötü yolculuğuydu, 22 mil kadar otostop çektikten sonra Yunanlı John, fahişe Margie, 2 yaşındaki bebekleri ve kambur Warren’ın yanına yerleştim. Mandırada çalıştım ve gecede 5000 şişe yıkadım, iyi vakit geçirdim. Nihayet Warren’ın yanından ayrıldım ve Denver’da Mary Hosie adlı bir fahişe için rekabet ettiğimiz bir adamın yanına taşındım. Ama size bunlardan bahsetmeyeceğim, ya da ardından L.A’ye dönüşümden. Tony Reznick’i, Betty Moore’u, Meksikalı fahişeleri ve L.A hapishaneleriyle tanışmama neden olan olayları atlayacağım. Nihayet tatlı bakire Clara’ya geldik.

Durumun kendisi bile nadir görünen türdendi; bir gün iznim vardı ve bunun nedeni de sabah uyandığımda hala sarhoş olmamdı, birlikte çalıştığımız çocuğu işi o günlük tek başına idare edebileceğine ikna ettim, zaten sabah yapılması gereken işleri halletmişti, akşam kalabalığına kalmadan dönecektim. Kabul etti, ben de bu birkaç saatlik zamanı heba etmeyip, haftada bir gittiğim spor salonuna uğrayayım dedim

ve binanın bodrum katındaki spor salonuna indim. Soyunma odasındaki orta yaşlı ibneleri başımdan savıp, çalışma alanına geçtim. Yirmi dakika kadar koştum, 40 barfiks, 50 şınav çektim, sonra duşa girdim, saçlarımı taradım, işe dönmeme daha çok vakit olmasına rağmen üniformamı giydim çünkü otobüs şoförlerinkine benzeyen o pantolon ve dar kah-verengi tişörtün içinde iyi görünüyordum. İki blok ötedeki benim restorana yürüdüm, "benim," dediğime bakmayın, orada çalışan garson kızlardan birini götürmem bile bir sene sürdü. Benim o dönemki esas restoranım on iki blok ötede, Olivera Caddesindeydi çünkü orada çalışan Meksikalı yedi garson kızı da götürmüştüm, hem de tek kuruş ödmeden böylece ev arkadaşım Tony ile girdiğimiz iddiayı da kazanmıştım. Tabi bu başarımda plajdaki lüks evimizin katkısı da büyüktü, bu yer gece yarısından sabah sekize kadar Tony ile benimdi çünkü evin esas sahibi olan üç zengin piç Tony'nin arkadaşlarıydı ve söylediğim saatlerde Douglas Aircraft'da çalışıyorlardı. Sosis ve yumurta yedim ardından da Figueroa ve Beşinci Cadde yakınındaki araba kiralama yerine gittim, 1941 model üstü açık bir Mercury kiraladım. Nereye gidecektim? Saat daha sabahın on biriydi ve sanırım bu saatte ancak Denver'daki arkadaşlarımı görebilirdim. Sonra Santa Monica'ya gidip, Warren Hall'ı görmeyi düşündüm. Adresini en az kendisi kadar aptal olan ve L.A'deki bir çelik fabrikasında çalışan babasından almıştım. Böylece yola çıktım, adresi buldum ama bir tepenin yamacındaki ev Warren'a ait olamayacak kadar güzeldi. Yine de kapıyı çaldım, esmer bir güzellik kapıyı açtı ve Warren'ın henüz kalkmadığını söyledi, içeri girip, beklemek ister miydim? Saten örtülerin içinde,

muhteşem bir yatakta uyuyan eski dostumu uyandırdım ve onun giyinmesini ardından da esmer güzelliğin özenle hazırladığı kahvaltı sofrasına oturmasını izledim. Gözlemlediğim ilk şey, bu yaşam tarzının onu değiştirmiş olduğuydu, eskiden beni memnun etmek için elinden geleni yapardı şimdiyse bana tepeden bakan, kibirli bir hali vardı. Ancak ben de artık ona bağımlı değildim bu yüzden soğukkanlı ve umarsızdım, anlattıkları umurumda değilmiş gibi davransam da onu tüm gün analitik gözlerle izledim; yeni geliştirdiği, büyüklük taslayan küstah tutumu o denli absürttü ki karşımdaki adamın Denver'dan tanıdığım Warren ile ilgisi yoktu. Ama Warren kendini gerçekten ciddiye alıyor, karşımda nasıl bir karikatüre dönüştüğünü göremiyordu. Zarif olmaya çabalıyor, kendinden sanki zevk sahibi biriymiş gibi bahsediyordu, ayrıca biz fakir kesme karşı ne denli hoşgörülü ve demokratik bir yaklaşım içerisinde olduğunu göstermeye çabalıyordu. Bu arada arabayla dolaştığımız her yerde tanıdığı bazı kızlar olduğundan bahsediyordu. Bu adam patolojik bir yalancıydı ve “şurada tanıdığım bir kız var,” deyip, gidip evin kapısını çalacak, açana İncil almak isteyip, istemediklerini soracak ardından bilmem kim kim burada mı yaşıyor filan diye hikaye anlatabilecek türden biriydi.

Üç, dört saat böyle dolandıktan sonra bir, iki bira içtik. Warren'ın kız kardeşi Yunanlıyı terk etmişti, eskiden bedava verdiği şeyi satmanın yanı sıra, şehir merkezinde bir dükkanda çalışmaya başlamıştı. İşten beşte çıkacakmış, Warren o zamana kadar benle takılıp, sonra da onu ziyaret etmeye karar verdi.

Üstü açık arabadan güneş suratımıza vuruyor, sıcak rüz-

gar saçlarımızı dalgalandırıyor ve Basie'nin "One O'clock Jump," şarkısı hoparlörden yankılanıyordu. L.A'yi dolanıp, kız bakmaya devam ediyorduk. Derken Warren'ın aklına bir fikir geldi, tüm gün boyunca ilk kez heyecanlandığına şahit oluyordum bu da artık gerçekten bir umut olabileceği anlamına geliyordu. "Saat kaç, neredeyiz, sola dön, şimdi sağa, tamam geldik, yavaşla, yavaşla." Bir uçak fabrikasının önüne gelmiştik, vardiya değişikliği yapılıyordu. Fabrikadan çıkan yüzlerce kadın ve erkek bize doğru geliyordu, çoğu sağ ve sol taraftaki park alanlarına doğru ilerliyor, bazıları kendilerini almaya gelen arabalara biniyordu ama üzerinde pantolon ve kazak olan bu güzelliklerin ciddi bir kısmı da otobüse binbilmek için kuyruğa giriyordu. Kuyrukların önünden geçerken yavaşlayıp, her fırsatı değerlendirmeye çalıştık, hatta bir kaçı arabaya binecek gibi oldu, ben bir başıma olsam iş kolaydı ama arabaya yaklaşan kızları Warren'ın koca burnu ve onları "bebek," diye çağıran hırıltılı sesi karşıladığı için önce tereddüt ediyor ardından da geldikleri yöne geri dönüyorlardı. Bir kaçını böylece kaçırmamızın ardından Warren'a burnunu bir mendille kapatıp, siliyormuş gibi yapmasını ve kızlarla konuşma işini bana bırakmasını söyledim. Böylece işler derhal yoluna girdi ve bir dakika içinde güzelim Clara ile tanışmış oldum.

Tam olarak şöyle oldu: Açık tenli bir sarışın bize doğru yürüyordu, derhal bir U dönüşü yaptım ve yanında durup, postanenin nerede olduğunu sordum, bunu hep yerler, o da yedi ama Amerika konusunda biraz cahil olduğu için postane kelimesinin anlamını bilmiyordu, ben de ona izah ettim...

Gece yarısı trenle ayrılıyorum L.A'den, kafam iyi...

Karanlık caddeler, tren yolunun kenarına park etmiş yüzlerce sessiz araba, devasa binalar, çoğunun ışıkları yanıyor, metruk binalar, kirli, gürültülü, neşeli binalar ve ardından karanlık binalar; insan sahipleri kim diye merak ediyor. Reklam panoları, reklam panoları, şunu için, bunu yiyin, her şeyi her şekliyle kullanın, HERKES kullansın, en iyisi, en ucuzu, en temizi, mevcut şeylerin en fazla tatmin edeni. Her ufukta kırmızı ışıklar yanıp, sönüyor, uçaklar, arabalar. İşçiler gaz borusunu tamir ediyor. İşaretler, işaretler, ışıklar, ışıklar, caddeler, caddeler; tüm bunların arasında insanı cezbeden sadece karanlık -şu anda o karanlıkta ne oluyor? Gizli ve belki de ihtişamlı bir şey sonsuza kadar kayboluyor. Merkezden uzaklaştıkça arabaların sayısı azalıyor, treninin önünde giderek açılan bir boşluk, kendimizi otomatik sistemle kontrol edilen bu boşluğa teslim edeceğiz, demiryolu entelektüelliğinin dört bir yana uzayan ağ gibi kolları, o koca dolambaç, tek bir hatta buluşacak, durmaksızın çalışarak, uğraşarak yapılan tüm bu ince ve kesin hesaplamaların kolları olan raylara hem saygı duyuyoruz, hem de onlardan korkuyoruz. Ah tren yollarının sonu gelmez heyecanı!

Oto-erotizm Maceraları

İlk otomobilimi 1940 senesinde, 14 yaşındayken çaldım; ruhumu titreten bu zevke tövbe ettiğim 47 senesine geldiğimizde, yaklaşık 500 arabayı yasa dışı yollarla kullanmıştımya sadece bir tur atıp, sahibi gelmeden yerine bırakıyordum (özellikle park yerlerindeki) ya da alıp, dış boyasını filan değiştirip, birkaç hafta kullanıyordum ama genelde bir gün gezmek için alıyordum.

İlk kez araba çaldığınızda yaşadığınız o bakir duygu- özellikle de çaldığınız ilk araba doğru düzgün çalışmamış ve kaçmanız dakikalar sürmüştü- doğal olarak sinir sisteminde ciddi bir faaliyet yaratır ve bence bunun yaşattığı heyecanın bir eşi daha yoktur. İnsanı kendine getiren bu boş zaman hobisine, okuldan tanıdığım yaramaz bir oğlanla beraber başladım. Bir apartmanın aydınlık girişine park edilmiş “38 model Olds Sedan” gördük. Meğerse bu model GM’nin “deneysel,” modeliymiş, dolayısıyla kontak, ışıklar, radyo v.b panele, olmadık biçimde diziliydi, alışkın olmadığımız bu durum John’un yaşadığı paniği iyice arttırdı, arabayı çalıştırmak için verdiği mücadele gerçekten komikti. Radyoyu, ışıkları, işe yaramaz her ne varsa açtı ama kontağı bulamıyordu ve sanırım sonunda kafası o denli karıştı ki kornaya bastı ve kapıyı bile kapamadan arabadan fırladı. John hakikaten korkmuştu öyle ki tekrar arabaya dönüp, bir daha denememiz bana gerçekten cesur biri olduğumu düşündürttü. Fazla korkmamış gibi davranıyor, aslında çok kolay bir iş olduğunu söylüyor-

du (ayrıca bir ağacın arkasında durum değerlendirmesi yaparken geçen zamanda ikimiz de biraz rahatlamıştık) nihayet cesaretimi topladım, arabaya bindik ve bu kez gerçekten çalıştırıp, uzadık.

Yolda U dönüşü yaparken motor durdu ve iki asker arabayı itmemize yardım ettiyse de işe yaramadı, arabayı askeri nöbet noktasının orada bıraktık ve otostop çekmeye başladık, eve geldiğimde neredeyse şafak söküyordu, elimde bütün gece yaşanan heyecandan başka bir şey kalmamıştı ki bu heyecanın günlerce ruhumu titrettiğini söylemeliyim. Ve bir sabah kilise ayininden çıktıktan sonra, yeni model bir Mercury gördüm, hem de anahtarı üzerinde! Daha önce hiç bu kadar güçlü bir araba kullanmadığım için doğal olarak birkaç blok lastikleri yakarak ilerledim. Ve epeyce tecrübesiz bir sürücü olduğum için gaza sadece ayağımın ucuyla bile dokunsam da motorun gücünü azaltamıyordum- lanet olsun, bir düşünün, vitesi de yükseltmeye kalkışabilirdim!

Her neyse, Mercury deneyiminin erotik doğasına bir de yoldan aldığım okullu kızın anatomisini yakından inceleme deneyimi eklendi dolayısıyla hiçbir şeyi bu arabayı trafik ışığına çarpıp, kaçma anım kadar net, canlı ve keskin anımsamıyorum...

Neal 63 Sonbaharının Hikayesini Anlatıyor

Aşağıdaki 1963 Sonbahar Hikayesi, San Francisco 1403 Gough Caddesindeki evin mutfak masasında, Neal Cassady içi otla dolu bir ayakkabı kutusunu temizleyip, bir taraftan da True Magazine için düşündüğü otomobil yarışı hikayesinin arketip kahramanlarını anlatırken, Allen Ginsberg tarafından kaleme alındı- sanırım bu iki hayali Neal, bir araba yarışında buluşsalardı, bu hikayede tamamlandı.

-Allen Ginsberg

Şimdi, buna siyah, beyaz başlayalım. Yarışçıyı hala koymak istiyorum. Bu yüzyılın ve diğer yüzyılın sembolü olmaz mı?

Öyle harika bir hikaye ki 2 sayfayı hak ediyor. Bir keresinde Indianapolis'teki bir adamla ilgili bir hikaye yazmıştım- bütün hikaye adamın flashback yaşamak için ne kadar vakti olduğu ile ilgili- neler olup bittiğini flashbacklerle anlıyor. Çoğu kaza o kadar hızlı olur ki insanın tam olarak şöyle oldu diyecek vakti olmuyor.

Evet, şimdi efsanevi bir yarış sürücüsü kahramanımız var, sadece Moss gibi ulusal bir kahraman değil, aynı zamanda Amerikan rüyasının boşa çıkmasını da temsil ediyor, Marilyn Monroe filan gibi biriyle mutsuz bir ilişkisi olmuş. Teke tek yarışlarda dünyanın en iyi yarışçısını alt etmiş. Sanırım yarış çift kişilik olmalı, teke tek yarış pek olmaz. Temelde onun dengeli bir karakter olmasını istiyorum...dengeli olmalı, acayip bir tip olsun istemiyorum. Çok geniş bir görüş açısına

sahip -ama sadece bu değil- düşünme hızı da çok yüksek, normal insanlardan iki kat daha hızlı bir algıya sahip -saniyenin ellide bir hızındaki hareketi algılayıp, bütün olarak görebiliyor- ama onu dünya şampiyonu yapan şey bunlar değil, fanatiğin biri olması...gerçek bir fanatik- hiçbir koşulda bir başkasının onu geçmesine izin vermiyor, yarışın başlangıcında diğer sürücüyle aynı hızda durmaya bile tahammül edemediği için sorun çıkıyor.

Kolları önde, vücudu iki buklüm sürüyor, sürüş tarzı bu, aslında sürücü tam geriye yaslandığında rahattır, vücudu düz durduğunda, böylece ileriye daha rahat görür ama bizim adamımız o kadar gergin bir tip ki yerine oturup, arkasına yaslanarak kullanamıyor arabayı, daha hızlı gideceğini bilse, hani neredeyse arabanın üzerine çıkacak.

Evet, şey de -yok hayır hayır- arabaya aldırış ettiği yok -motorun patlayacağını, bozulacağını anladığı zamanlarda bile takmıyor- adam rahatlayamıyor işte, buna rağmen yarışları da elden geçmiş, eski, toplama arabalarla kazanıyor, normal bir sürücünün pes edeceği noktada o devam ediyor, bu adam rasyonel yarış mantığına sahip değil.

Şimdi normalde yarış sürücülerinin geçtiği aşamalar vardır- ilk bir ya da iki sene adamın kendini ispat etmesi, bir kaplan olması gerekir, öldü mü hayatta mı, kafasında sürekli bu vardır, neyi yapabileceğini, neyi yapamayacağını öğrenir- bu işin başka yolu yoktur.

İkinci aşama şeyle ilgilidir -hayır- hayır -"dirsek çürütme," ya da "deneyim," filan demek istemiyorum- bu aşamada- bu aşamaya bir ad vermek zorunda değilim- bu aşamada adam artık kendini bulmuştur- kendine has hareketler

geliştirmiştir ama korku da iyice artar- bu noktada tökezler, vazgeçmezse, durumu kotarmanın farklı yollarını arar.

Üçüncü aşamaya gelince- ki bu aşamaya çok az kişi gelebilir- bu aşamada korkular artık kontrol altındadır, hissedilmeyecek kadar azalmıştır- hani roman yazmak gibi- biçimi bilmezsin de deneyimin seni aydınlattığının farkındasıdır- ama işte bizim çocuğa gelince o, bu bahsettiğim her şeyi boşa çıkaran bir tip.

Öyle bir sürüyor ki dümdüz yolda bile araba kontrol altındaymış gibi görünmüyor- saha çalışanları bembeyaz suratlarla sinyalleri gösteriyor, izleyiciler tam anlamıyla korkudan titriyor- görevliler her an kırmızı ve siyah bayrağı çıkarmaya hazır halde bekliyorlar (sürücünün çok tehlikeli kullandığına ya da arabanın güvende olmadığına karar vererseniz siyah bayrak gösterirsiniz- kırmızı bayrak da Dur demektir)- arabanın sahibinin sinirleri tamamen boşalır, kusar, bir daha izlemeyeceğine yeminler eder- ama bunların hiç biri kahramanımızı etkilemez- direksiyon başındayken onu kontrol edemezsiniz.

Peki ya dışarıda nasıl biri? Bu hikayenin dokunaklı bir tarafı olmalı, hüznü bir tarafı- bu adam elde edemeyeceği bir şeye saplanıp kalmış, mesela bir lezbiyene filan -bir şeyleri saplantı yapmış- ruhu sürekli işkence içinde -bu işkenceden kurtulmanın tek yolu sürekli kazanmak- hırsını bu makinelere alıyor-

Başlangıçta onun da diğerleri gibi pratik yapmasını istiyorlar ancak anlıyorlar ki ona müdahale etmek, mesela onu yavaşlatmaya çalışmak filan, kendi hayatlarını da riske atmak demek, bu adam rahatlıkla duvara bindirebilir, izleyicilerin

olduğu kısma dalabilir, piş hariç her yere girebilir, gerçi orada da takla atmışlığı var ve bunun tek sebebi, gerçekten tek sebebi daha hızlı, daha hızlı gitmek istemesi, sanırım bu yeterince netleşti, bir şeyler çıktı ortaya.

Katıldığı yarışlardan kronolojik olarak bahsedebiliriz ya da bu adamın bir gün bile izin yapmadığını, tüm hayatını hız üzerine kurduğunu filan vurgulayabiliriz. Hatta tüm yarışlara kafasında, omzunda, kaburgalarında kırıkla çıkıyor, sürekli sakat ama bu da onu durdurmuyor.

Bu arada Le Mans'ın hikayesine de gelmek istiyorum.

Le Mans farklı bir karakter. Aslında kahramanımızın tam zıddı bir tip- vasat bir yarışçı, kendisinden daha iyi olan diğer üç yarışçı kardeşinin gölgesinde kalmış, babası da 20'li yıllarda Alfa Romeo takımının kaptanıymış, bizim adamın hayal bile edemeyeceği bir pozisyon kaptanlık. Ama sosyalleşemediği için nihayet üniversite profesörü olan tipler gibi, kararlı bir tavırla baştaki beceriksizliğini yeniyor ve neredeyse iyi bir yarışçı oluyor, yani sıradan, orta karar bir yarışçı.

Bu arada ağabeyi bir kazada ölüyor, babası emekli oluyor, bir süre sonra diğer kardeşleri de aynı şeyi yapıyor. Ama o direnmiyor, artık otuzlu yaşlarında ve yarış sahnesinde hala dişe dokunur bir başarısı yok, bunun hayal kırıklığını yaşarken kendini de bir dönüm noktasında buluyor.

Bu esnada kendi yarış arabasını inşa etmeye de devam ediyor, tecrübesini konuşturacağı tek kişilik bir takım kurmanın peşinde...

Joe Hanns

Montgomery Caddesinin kalabalığında Belediye Başkanı Rogers'ın şefkatle sırtına attığı elinden rahatsız, kendisine gıptayla, taparcasına bakan gençlerden, baştan çıkarmaya çalışan kızlardan iyice sıkılmış olan Joe Hanns, Birleşik Devletler halkının ne zaman başka bir kente gitse kendisini konvoylarla karşılamaktan vazgeçeceğini, şükran hediyeleri sunmaktan, utanıp, sıkılmadan pohpohlamaktan sıkılacağını merak ediyordu; neticede iki yıldır resmen emekliydi, Indy yarışını saymazsak tabi.

Hala Amerika'nın bir numaralı idolü, mükemmel adamı olduğunu düşündü ve daha önce hiç tatmadığı, doğasına aykırı bu huzursuzluk halinden sıyrılmaya çalışıp, üstü açık limuzinde kendisini bekleyen, San Francisco'da siyasete atılmadan önce kendisi de bir yarışçı olan dostu Belediye Başkanı Rogers'ın ilgisini boşa çıkarmamak için nezaketini takındı.

Ve o akşam, kendisi için düzenlenen resmi yemekte üzerine çevrili spot ışıklarının tadını çıkarırken, öğleden sonra kendini karşılayan kalabalığın içinde hissettiği o huzursuzluğun alttan alta yine ortaya çıktığını fark edip, bir daha bastırmayı denedi, bu rahatsızlığın ardında yatan belki de hiçbir temeli olmayan popülerliğini kaybetme korkusuydu, öyle miydi gerçekten? Belki de sadece sinirleri bozuktu, belki de ilk kez korkuyla tanışıyordu, ama hayır, şu anda bile masada oturan herkes muhteşem Hanns'dan övgüyle bahsediyordu, kendisinden başka önemli tek bir yarış kaybetmemiş kimse

var mıydı? Birkaç ufak yarışı kaybettiği olmuştu ama tamamen arabayla ilgili mekanik sıkıntılardan dolayı; bu bile tek başına onun dillere destan talihini ortaya koyuyordu işte, kaza bile yapmamıştı, ona "Dokunulmaz," "Altıncı His," "Tılsımlı," diyorlardı çünkü kusursuz kariyerinde salt yetenekle atlatılamayacak durumların bile üstesinden gelmişti, talih hep ondan yana olmuştu, mesela yıllar önce, Miglia'da, tam dönemeç noktasında yarım düzine araba birbirine çarpmış, etrafa saçılan benzin, metal parçaları v.b'ye rağmen, o esnada en yüksek hızıyla virajı alan Hanns mucizevi bir biçimde hiçbir sorun yaşamadan dönüşünü yapmıştı, öyle bir ustalık, öyle bir yönetme yeteneği sergilemişti ki o sahne bir klasik olmuş, ve o anı fotoğraflamayı başaran talihli fotoğrafçının baş yapıtına dönüşmüştü. Tamamladığı yarışlarda zaman rekorlarını ondan başka kırabilen var mıydı? Bazen rakiplerine attığı fark dakikaları buluyordu. Daha ilk katıldığında Indianapolis zaferini kazanabilen başkası var mıydı? Zaten sonraki on sene boyunca da Indy zaferi hep onun olmuştu, işin aslı kendisi de on sene devam ettirdiği bu galibiyetle gurur duyduğunu itiraf ediyor, tek zayıf yönüm bu diyordu, galibiyeti on seneye tamamlamak için emekliliğini bir sene ertelemişti. Başka kimin adı sözlüklere girmişti: bir şey mükemmel biçimde icra edilirse, "Hanns tarzı," deniyordu. Sürücüler için geliştirilen her testin üstesinden başka kim gelebiliyordu, bu adam bilimsel testlerin de ortaya koyduğu gibi sıradan insanlardan iki kat daha hızlı algılıyordu ve (Miglia Mill kazasındaki "önsezisi," de bunu ortaya koymuştu) Joe Hanns saniyenin ellide biri hızındaki hareketi bile görebiliyordu.

En sonunda Başkan Rogers ayağa kalktı, belli ki duygu-

lanmıştı, gözleri yaşlı, sesi titrekti, “Beyler, hoşgörünüze sığınarak size buradaki esas konuşmacının ben olduğumu hatırlatmak isterim, sadece belediye başkanı ve eski bir yarışçı olduğum için değil, hem de bu konu kişisel ilgi alanıma girdiği için, elbette bir de en uzun konuşma metni bende olduğu için (ha ha). Evet, bu gece burada Joe Hanns ile ilgili pek çok şey dinledik, korkusuz tavrıyla kazandığı başarılarından sanırım herkes bahsetti, o yüzden bana üzerine konuşacak tek bir şey kalmış gibi görünüyor ki aslında bahsedeceğim şey Joe Hanns’i dünya şampiyonu yapan şey- evet beyler, ben onun fanatikliğinden bahsedeceğim, bu adam gerçek bir fanatikti öyle ki hiçbir koşulda hiç kimsenin onu geçmesine izin vermezdi, daha yarış başlamadan bile diğer arabanın onun önüne koyulmasına tahammül edemez, bunu bile kendine yapılmış bir hakaret sayardı. Bu adamın sürüş tarzı da geleneksel değildi, arabayı koltuğa çömelerek kullanıyordu, beyler bilirsiniz profesyonel sürüşte sürücü arkaya yaslanır, kollar dümdüzdür, vücut bu şekilde rahattır, enerjinizi acayip pozisyonlara değil, sadece arabayı kullanmaya harcarsınız ama Joe o denli gergin olurdu ki yerinde doğru düzgün oturmaya bile tahammül edemezdi, daha hızlı gitmesine yardımcı olacağını bilse eminim arabayı ayakta kullanmayı da denerdi.

“Joe’nun çılgınlığı sadece bundan ibaret değildi, arabalara karşı tutumu da delilikti, motor bile patlasa umurunda değildi. Bu tutumuna rağmen, çoğu yarış, eski, toplama arabalarla bitirdi, bunu da ancak şanslı bir adam olmasıyla izah edebilirim, akli başında bir sürücünün pes edeceği noktalar da o devam etti keza söz konusu olan yarışmaksa Joe Hanns rasyonel bir adam değildir.

Aranızda belki bu işe yabancı olan birkaç kişi vardır, şöyle söyleyeyim normalde yarış sürücülerinin geçtiği aşamalar vardır- ilk bir ya da iki sene adamın kendini ispat etmesi, bir kaplan olması gerekir, öldü mü hayatta mı, kafasında sürekli bu vardır, neyi yapabileceğini, neyi yapamayacağını öğrenir- bu işin başka yolu yoktur.

İkinci aşama şeyle ilgilidir- hayır- hayır- “dirsek çürütme,” ya da “deneyim,” filan demek istemiyorum çünkü henüz bir şey başarmış değildir, sadece kendini bulmaya başlar, bunu yapmak zorundadır çünkü işi öğrenirken kendine has hareketler de geliştirir ama korku da iyice artar- bu noktada tökezler, vazgeçmezse, durumu kotarmanın farklı yollarını arar.

Üçüncü aşamaya gelince -ki bu aşamaya çok az kişi gelebilir- bu aşamada korkular artık kontrol altındadır, hissedilmeyecek kadar azalmıştır, temizlenmiştir, unutulmuştur- tuhaf, içsel bir tutum gelişir, karşısındakinin ne olduğunu bilmez ama üzerine gidebileceğini hisseder. Bu aşamada karşımızdaki sürücü için sadece spekülasyon yaparak, eğer yaşarsa ilk birkaç kişiden biri olacak diyebiliriz ama size tüm bunları anlatmamın esas nedeni bu adamın bahsettiğim bu üç aşamayı nasıl boşa çıkardığından bahsetmektir.

Bizim kahramanımız daha bir çocukken öyle bir sürüyordu ki araba dümdüz yolda bile kontrol altında değilmiş gibi görünüyordu, sadece sinyalleri veren saha çalışanları değil, iyice gerginleşip, heyecanlanan izleyiciler bile korkudan titriyordu, görevliler her an siyah ya da kırmızı bayrağı çıkarmaya hazır halde bekliyorlardı ve arabanın sahibi ter döküp, kusuyor, bir daha izlemeyeceğine yeminler ediyordu -ama

178 _ NEAL CASSADY

bu bahsettiklerimin hiç biri kahramanımız etkilemiyordu, şu sandalyede uslu uslu oturan adam direksiyonun ardında tam bir vahşiydi...

1945 Yazının Bir Gecesi...

*Columbia Üniversitesinde Jack Kerouac
ve Allen Ginsberg ile İlk Tanışma*

1945 senesinin yazında bir gece Hal Chase adlı bir arkadaşım ile içiyorduk. O dönemde ikimiz de genç ve yaşam dolu olduğumuz için, hayattan bahsediyorduk. Hal, üzerimde etkisi olan bir adamdı ve bunun temel nedeni de benim yapmadığım şeyleri yapmış olmasıydı. O nedenle aşağıda aktaracağım konuşma da benim için önemliydi, bir başkası anlatsa pek de üzerinde durmazdım.

“İlgimi çeken bir başka adam da Allen Ginsberg diye biri.”

“Öyle mi? Kim ki o?”

“Geçen sene yurttan aynı odada kaldığım fena halde ahlak-sız bir entelektüel.”

“Anlatsana biraz.”

“Şey, tam olarak nasıl başlayacağımı bilemiyorum. Neyse, adam şair ama çoğu şairden farklı olarak yazdığı şeylere saçmalık filan diyor. Bir de karşısındakinin tam olarak neden bahsettiğini bilmesene bile adamın yanıldığını bir şekilde ispatlayabiliyor. Birisi konuşmaya başlamasını hemen karşı çıkıyor ve öyle ısrar ediyor ki nihayet karşısındaki bitkin düşüp, söylediği şeylerden şüphe etmeye başlıyor. Aslına bakarsan, benimle o kadar uğraştı ki dönemin sonuna doğru kendimi savunmak için önlem almak zorunda kaldım.”

“Öyle mi? Nasıl?”

Bana bu ele avuca gelmez, oldukça zeki ancak korkunç

derecede ahlaksız genç adama karşı aldığı önlemleri belli-belirsiz anlatmaya başladı. Ayrıca arkadaşının homoseksüel olduğundan ve bunun korkunç sonuçlarından bahsetti.

Yirmi dakika gibi kısa bir zaman içinde genç, kolejli bir Yahudi'ye dair kafamda soyut bir portre oluşmuştu, bu gencin zihninde yeşeren çürümenin tohumlarıydı ve onu her şeyden bezdiren bu kısırlık, insanlarda hayranlık uyandıran bir maskeyle gezmesine neden olmuştu. Şiiri üreten zihni ruhunu tüketmişti ve cinsel yaşantısı, hayatın tüm karmaşasına karşı sinik, sembolik bir bakış açısı geliştirmesinin nedeniydi.

Aradan geçen zamana rağmen bu portre zihnimde capcanlı kaldı. Arada sırada Allen denilen bu adamı düşünüyordum ama onla ilgili spekülasyonlarım bilinçli değildi. Tam 18 ay sonra, onunla tanıştığımda eşcinsel olduğunu bile unutmuştum.

1946 senesinin sonbaharında New York'a gittim, gider gitmez de Hal Chase'i aradım. Akşam yemeğinin ardından, kampüsün yakınlarında sıkıcı bir bara gittik. Tam içkileri söylemiştik ki Hal yan bölmeden gelen sesi tanıdı ve "bu Allen Ginsberg," dedi. Tam o sırada yan bölmeden bir kafa uzanıp, bana baktı. Gözüme ilk çarpan kömür siyahı saçlarıydı. Saçları biraz uzundu ama entelektüel bir şairden bekleneceği gibi dağınık değildi. Bir bukle, kendiliğinde alnının üzerine düşüp, perçem olmuştu, geriye kalanını kulağının arkasına almıştı ve yüzüne mükemmel derecede yakışan bu saçların o hiçbir özen göstermemesine rağmen, doğal haliyle böyle görünmeleri daha da hoşuma gitti. Sonra burnuna baktım, evet, bir Yahudi burnuydu, ama tipik bir Yahudi burnundan daha biçimliydi, ayrıca yüzüyle orantılıydı- " nefes almak ve kok-

lamak için var olan bir burun"- dudakları kalındı, neredeyse zencilerinki gibi. İlk bakışta dudaklarının şehvetli olduğunu düşündüm ama daha yakından baktığımda bu dudakların bildiğimiz anlamda şehvetli olarak tarif edilemeyecek kadar huzurlu durduklarını fark ettim, özellikle de gülümsediğinde, aslında dudakları da burnu gibiydi, herhangi bir şeyi vurgulamıyorlardı, sadece kullanmak için oradaydılar. Yüzünün kendisinin de farkında olduğu herhangi bir yeri varsa, o da gözleriydi. İri, koyu renk ve düşünceli. Daldığı düşüncelerin ne kadarı o gözlerdeydi ve ne kadarını biz görebilelim diye oraya koymuştu? İşte bunu bilmiyorum.

Binlerce kez duymuş olmama rağmen sesi aklıma gelmiyor. Kulağa hoş geldiğini, farklı olduğunu, görgülü birine ait bir ses olduğunu anımsıyorum ama sesinin tonunu anımsamıyorum.

Hal o tarafa dönüp, "selam Allen," dedi. Allen başını salladı ama bana tavrı biraz sert gibi geldi.

"Bu Neal Cassady, Denver'dan daha yeni geldi, ilk kez geliyor."

"Selam."

"Memnun oldum."

"Neal kalacak bir yer arıyor, aklına gelen bir şey var mı?"

"Mills Oteline baktı mı?"

"Orası zor, karısı da yanında."

"Anladım, başka bir yer bilmiyorum."

Tekrar yerlerimize oturduk. Allen'ın yanında Hal'un tanımadığı biri vardı, bizim yanımızda da başka birileri olduğu için, masaları birleştirmek gibi bir şey yapmadık.

Birkaç dakika sonra Allen olduğu yerden yine başını uzat-

tı ve karıma bakıp, "Adın LuAnne mi? Ne acayip isim," deyip, yerine oturdu. Karım "evet," gibi bir şeyler mırıldandı, utanmıştı, bana dönüp, gidelim dedi. Dediğini yaptık.

Allen'ı yaklaşık bir ay görmedim, sonra 10 Ocak, 1947'de yeniden karşılaştık. Yakın arkadaşlarımdan biri olan Jack Kerouac beni Vicki adlı muhteşem bir kadınla tanıştırmak istediğini söyledi. Bu kadından daha önce de bahsetmişti, anlatıkları hoşuma gittiği için kabul ettim.

89.Caddede, büyük bir apartmanın çatı katında yaşıyordu. Asansörden çıkıp, dar koridor boyunca yürüdük, kapının önüne geldiğimizde içeriden yükselen erkek sesini duydum. Adam epeyce hızlı ve coşkulu konuşuyordu, hatta o kadar hızlı konuşuyordu ki kelimeler koşacak sandım, öyle bir şey olmadı.

"Bu Norman. Kafayı Reichci Analizle bozmuş."

"O nedir?"

Jack, "Öğrenirsin," dedi ve ardından kapıyı hafifçe tıklattı. Adam sustu ve bir kadın "Kim o?" dedi.

"Jack."

"Bir dakika."

Kapının kilidi açıldı, Jack önden, ben arkadan içeri girdik.

Vicki "Selamlar, merhabalar, harika çocuk," diyip, Jack'i yanağından neşeyle öptü. Jack şöyle bir etrafa bakındı ve Allen'ı görüp, "selam, ne var ne yok?" dedi.

Odaya dair dikkatimi çeken ilk şey ufacık olmasıydı. İçeride bir yatak ve bir şifonyerden başka bir şey yoktu. Oadaki yatak belli ki üzerine oturulabilecek tek yerdı ve orada da Norman ve Vicki vardı. Jack ve Ben ayakta dikildik, Allen radyonun yanında duran ufak taburedeydi, radyoda...

**“HİP JENERASYONU TARİHİNİN” BAŞLANGICI
KİTAP BİR**

HİP JENERASYONU İNSANLIĞA KARŞI GREVE GİTMİŞTİR

I.

WILLIAM HUBBARD 1917 yılında St.Louis'de Hubbard Daktilolarının varisi olarak doğdu; hayatı boyunca para konusunda endişelenmedi. Uzun, ince suratında hayatı boyunca yaşayacağı can sıkıntısının ipuçları vardı, dudakları da inceikti, yine de bu tuhaf surat çocukluğunda sevimli bir hal aldı. Kırk yaşında huysuz bir halası vardı, erkeklerin sevimli gülümsemeleri bu hırçınlık karşısında donup, kalırdı. Çekinerek kendine yaklaştırmaya çalışan birkaç kişi olmuşsa da hepsini geri püskürtmüştü.

Tipik Amerikan tarzını benimseyen babasının St.Louis'in dış kısmında, hiçbir olayın yaşanmadığı Clayton Caddesinde bir evi vardı, 1918 yılında Bill, boş zaman denen şeyin taşıması gereken bir yük olduğunu anlayacak yaşa gelmişti, etrafına baktığında gördüğü tek şey Tudor tarzı garajlar, özenle biçilmiş çimler ve virajlı yollardı. Daha sonraları şöyle diyecekti: "En iyi Amerikalıların şehrin göbeğinde oturduğu zamanlar vardı, evin babası sokağın köşesine doğru yürür, tüm iş bağlantılarını orada kurar, orada eş dost edinirdi. Sözde elit kesim şehir dışına taşınmaya başlayınca, tüm medeniyet de çürümeye başladı. Banliyöde yaşayan, akşam yemeği martinden ibaret olan şişman burjuvazi iş adamı sadece zevklerinden ve dünyadan mahrum kalmadı hem de saat gibi düzenli hayatı, daha 55 yaşındayken yüksek tansiyon ve kalp krizinden ölmesine neden oldu -ki bu gayet doğal."

Genç Bill itinayla yetiştirildi, en iyi okullara gönderildi, bu okullardan biri de yazın gittiği New Mexico'daki binicilik

okuluydu, okul ilk atom bombasının patlatıldığı Almogordo yakınlarındaydı, at üstündeki Amerikalı prens, buz mavisi gözleriyle çöle dalgın dalgın bakardı.

On altı yaşına geldiğinde kolonilerdeki bir vali gibi kibirli, yaşlı bir hala kadar huysuz ve bir o kadar da ibneydi.

II.

HERBERT HUCK 1917'de doğdu, hayata uyumsuz başladı.

L.A'den Chicago'ya oradan Rikers Island'a direksiyon sallayıp duran bu adam hayatın ilk ışığını Batı Massachusetts'in, Greenfield kasabasının dumanlı, balta girmemiş ormanlarında gördü...

(Rocky Dağları, Ağustos, 1952)

MEKTUPLAR

Jack Kerouac'a mektup, 7 Mart, 1947 (Kansas)

Sevgili Jack:

Market Caddesinde bir barda oturuyorum ve sarhoşum, yani tam sarhoş değilim de birazdan olacağım. Burada olmamın iki sebebi var; Denver'a giden otobüs için beş saat beklemem gerekiyor ve daha da önemlisi bir kadın yüzünden içiyorum, ama ne kadın! Olayı kronolojik olarak anlatayım:

Otobüs Indianapolis, Indiana'dan yolcu almak için durdu -vücudu mükemmel ölçüde orantılı, acayip güzel, entelektüel, hırslı, Venus De Milo'nun vücut bulmuş hali diyebileceğim bir kadın otobüse bindi ve bana doğru gelip, yanımdaki yerin boş olup, olmadığını sordu!!Yutkundum (sarhoştum) ve HAYIR diye kekeledim! (Paradoksal bir ifade oldu, neticede insan hayır derken nasıl kekeleyebilir ki!!?) Yanıma oturdu -ben ter döküyordum- konuşmaya başladı, genel konulardan bahsedeceğimizi bildiğim için sessizliğimi korudum.

O (adı Patricia) otobüse akşam 8'de bindi (Karanlıktı!) bende saat 10'a kadar onunla konuşmadım, elbette onu elde etmek istiyordum ama NASIL YAPACAĞIMI bilmiyordum.

Aramızda geçen konuşmayı doğal olarak kelimesi kelimesine anlatamam ama saat 10 ile 2 arasında geçen diyalogumuzu genel haliyle aktarmaya çalışayım.

Bilindik konulara hiç girmeden (Adın ne? Nereye gidiyorsun? v.b) tamamen samimi, kişisel şeylerden bahsettim, tam olarak "damardan girdim," diyebiliriz; neyse uzatmayayım

(çünkü yazamayacak hale geliyorum) gece saat iki olduğunda beni sonsuza kadar seveceğine dair yeminler ediyor, hemen orada beni tatmin etmek istiyordu. Bu işten çok daha fazla zevk alabileceğimi fark ettiğim için otobüste boşalmak istemedim, onun yerine biraz oynastık.

O mükemmel varlığın artık tamamen benim olduğunu bildiğim için (Kafamı topladığım zaman hikayesinin tamamını ve beni bu kadar çabuk sevmesinin psikolojik nedenlerini de anlatırım) önümde engel kalmadığına da emindim ama işte bilirsin “en iyi hesaplanmış planlar bile ters gidebilir,” bana da kibrimin bedelini ödeten Patrica’nın o kaltak kız kardeşi oldu.

Pat, StLouis’e gitme nedeninin kız kardeşini görmek olduğunu söylemişti; kız kardeşi ona telgraf çekip, garda buluşalım demiş. Sabah 4’de St.Louis’e vardığımızda, garda şöyle bir dolarup, kızın gelip, gelmediğine baktık. Kız gelmemişse Pat gidip otobüsten valizini alacaktı, sonra tuvalete gidip üzerini değiştirecekti ve bir geceliğine (belki de yıllarca?) otel odası tutacaktık. Etrafa bakındık, kız yoktu, Pat gidip valizini istedi ve üzerine değişmek için tuvalete girdi.

Bir sonraki paragrafın mecburen tarafsız bir gözle yazılması lazım—

Edith (Pat’in kız kardeşi) ve Pat (aşkım) çiş haneden el ele çıktılar (o anki duygularımı tarif edebilmem mümkün değil). Meğerse Edith gara bizden önce gelmiş ve beklerken tuvalete girmiş, onu o yüzden görememiştir.

Pat’i Edith’ten kurtarma yönündeki umutsuz çabalarım bir işe yaramadı, hatta Pat bile kız kardeşine hissettiği kölece bağlılığa rağmen isyan edip, gidip görmesi gereken “biri,” olduğunu, kendisiyle daha sonra buluşabileceklerini söyledi, ama hiç biri işe yaramadı. Edith akıllı kızdı ve aramızda ne

döndüğünü anlamıştı.

Evet, özetlemek gerekirse: Pat ve ben garda birbirimize sarıldık (kız kardeşinden mümkün mertebe uzakta) ve birbirimize başkasını sevmeyeceğimize dair yeminler ettik. Ben yeniden otobüse binip, Kansas'a doğru devam ederken, Pat de dominant kardeşiyle beraber eve gitti. Ne yazık, ne yazık----

Tam bir moral bozukluğuyla yerime geri oturdum (ne hissettiğimi anlamaya çalış) Columbia'da, genç (19 yaşında) tamamen pasif (dişime göre) bir kız otobüse binip, yanıma oturdu... Pat'i kaybetmenin yarattığı hayal kırıklığıyla bu kızı baştan çıkarmaya karar verdim ve sabah on buçuktan, gündüz iki buçuğa kadar konuştukça, konuştum. İşim bittiğinde kafası karışmış, hayatı alt üst olmuştu, metafizik anlamda bana hayrandı ve arzu doluydu. Kansas'taki ailesini aradı, ardından birlikte bir parka gittik, hava kararmak üzereydi, onu parkta becerdim, hem de kimseyi becermediğim gibi, birikmiş bütün duygularım bu genç bakirede boşaldı, bu arada, kız anaokulu öğretmeniymiş! (doğru düzgün düşünemiyorum artık)

Daha fazla yazmayacağım. Kendimi bir süre de olsa duygularımın esaretinden kurtarmak istiyorum, "Ölü Ruhlar," adlı kısmı okumalısın (Gogol iç görüsünü sergiliyor) sana çok benziyor.

Daha sonra daha detaylı anlatırım (muhtemelen) ama şu anda sarhoş ve mutluyum (neticede genç bakire sayesinde şimdilik Patrica'dan kurtuldum. Genç bakirenin adını bilmiyorum. Les Young'ın "jumping at Mesners" şarkısını duyuyorum. Şimdilik bitiriyorum.

Kardeşime

Devam et!

N.L. Cassady

Jack Kerouac'a Mektup, 3 Haziran, 1949 (Kopya)

Sevgili Jack,

Geçmişte olanları hatırlıyor gibiyim. İşte sana tutuklanmalarımın kısa hikayesi.

İlk işim Denver civarında bisikletle dağıtım yapmaktı. Ben adlı bir tiple tanıştım, 27 model Buick arabasıyla sabah saatlerinde şehirde dolandır, gördüğümüz her şeyi çalardık. Birlikte yaptığımız şeyler arasında okul müdürünün arabasının camlarını indirmek, Ben'in sevmediği bir herifin tavuklarını çalmak, arabaları soymak vardı. Buick'i ondan yirmi dolara satın aldım. Bu benim ilk arabamdı; araba fren ve far kontrolünden geçemedi, ben de eyalet dışından bir ruhsat edinmeye karar verdim böylece tutuklanmayacaktım. Plaka almak için Wichita, Kansas'a gittim. Plaka ceketimin içinde, eve dönmek için otostop yaparken yaygaracı bir şerif beni durdurdu, muhtemelen otostop için yaşımın çok genç olduğunu düşünmüştü. Beni nezarete attı, iki kişilik hücrede biri daha vardı, adam epeyce yaşlıydı ve anladığım kadarıyla uzun zamandır oradaydı. Yemeğini kendi başına yiyemediği için şerifin karısı ona yardım ediyordu. Şerif önce babacan bir tavırla ardından tehditler savurarak beni sorguladı ve nihayet gitmeme izin verdi. Otostopla Denver'a döndüm. Şimdi geçmişini düşündüğümde böyle ufak tefek çok şey yaşadığımı anımsıyorum ama sanırım ikinci kez nezarete girişim şöyle oldu: 39 model klasik bir araba için Indianapolis'e, Notre Dame'ı görmek ve L.A'de yaşamak için Kaliforniya'ya gittim, elbette

otostopla ve yol boyunca akıllılık edip, gündüzleri otostop yaptım, geceleriye araba çalarak yola devam ettim. Denver'a döndüğümde bu bende bir alışkanlığa dönüşmüştü. Arkadaşlardan birinin evinde küvette filan uyuyor, karnımı doyuruyor ardından da bir araba çalıp, okuldan çıkan kızları alıyordum. Öğleden sonraları arabaları değiştığım oluyordu ama kesin bir kız düşürüyordum. Geceleri dağda geçiriyor, sabah yeniden küvetime dönüyordum. Sonunda sıkıldım ve Kaliforniya'ya geri dönmeye karar verdim. Bill Smith adında tanıdığım biri vardı, o da gelmek istedi. 41 senesinin ilk baharında ben daha 15 yaşındayken, Stout ve 16.Cadde arasında bir yerlerden bir Plymouth çaldık. Yolda benzin bitti. En fazla bir blok yürüdüm ve 38 Model bir Buick gördüm, içine girdim, köşeden Bill'i aldım ve yeniden yola çıktık.

Pueblo'dan geçerken peşimize bir polis arabasının takıldığını fark ettim, bir yerden dönüp, kaçalım dedim ama Bill kabul etmedi, tabi ki bizi durdurdular, hikayemizi yemediler ve merkeze götürdüler. Polis merkezindeyken nasıl bu kadar çabuk yakalandığımızı anladım, meğerse çaldığımız savcının arabasıymış. Bir saat sonra savcı arabasını almaya ve hakkımızda suç duyurusunda bulunmaya geldi. Bill'in adının gerçekten Bill Smith olduğuna inanmadılar, takma isim gibi duruyormuş. Onun otostopçu olduğuna da inanmadılar. Dudaklarım sürekli çatladığı için yanımda vazelin taşıyordum, masadaki polis sırtarak birbirinizi mi beceriyorsunuz diye sordu. Otuz gün Springs Bölge hapishanesinde kaldık, sonra mahkemeye çıktık. Smith'in babası geldi ve kefaleti ödeyip, bizi çıkardı. Yeniden Denver'a döndüm.

Bir sonraki tutuklanmam bir sene sonrasına denk geliyor. O dönemde erkek kardeşimin evinde kalıyordum ama çalışmıyordum, eski rutini devam ettirip, araba çalışıyor ve okul-

dan çıkan kızları alıyordum. Sonra kardeşimin evinden ayrıldım ve Bill Matley diye bir tipin yanında kalmaya başladım (daha öncede onunla yaşamıştım). Yine Kaliforniya'ya doğru yola çıktık. Albuquerque'ye gidene kadar sorun yaşamadık. Berbat bir sele yakalandık (yanımızda içecek suyumuz bile yoktu v.s) İki gün boyunca mahsur kaldık, ne bizi alacak ne de çalabilecek bir araba bulamadık. Bir geceyi hastanede uyuyarak geçirdik. Bill dönmek istiyordu, ben de öyle. Nihayet doktorun birinin Buick model arabasını hastanenin önüne park ettiğini gördüm, hemen gidip Bill'i kaldırdım ve arabaya atlayıp, Denver'a doğru yola çıktık. Arabada bolca bira vardı ve 100 mil sonra ikimiz de sarhoş olmuştuk. Bill arabayı kullanmak istediğini söyledi, ben de kabul ettim, yağmur yağıyordu ve 80 km hızla giderken, direğe çarptık. Yine yürümeye başladık. 41 senesinin son baharında Justin ile flört ediyordum ve onun halası ve amcasının yanında yaşıyordum. Yine Ben ile birlikte araba çalışıyorduk, araba soyuyorduk. Bir gece park yerinin oralarda dolaşıyorduk, birden aylar önce bir gece çalıp, park yerine bıraktığım bir arabayı gördüm, gözlerime inanamadım, bu şekilde bırakılmış bir arabanın birkaç gün içinde bulunması gerekirdi, oysa aradan neredeyse beş ay geçmesine rağmen araba hala oradaydı! Bu da arabada birkaç değişiklik yapıp, kendimize ayırabileceğimiz anlamına geliyordu. Belli ki civarda takılan çocuklar arabaya girmiş, radyoya hasar vermişlerdi filan ama yine de hareket ettirmeyi başardık...şu ana kadar yazdıklarımı okumak için durdum- çok hızlı yazmışım, aptalca olmuş: bırakıyorum. 10 kez tutuklandım ve altı ayrı mahkumiyetten toplamda 15 ay yatıtm...

Jack Kerouac'a Mektup, 20 Haziran, 1950 (Parça)

İlk demiryolları yolculuğumda tren frenleri işine bakan tanıdığım biri ve ben sabah geçen bir yük treni ile bizim bineceğimiz yolcu treninin arasında duruyorduk, yük treni geçerken, yan taraftan büyük bir yük vagonunun geldiğini gördüm. Çok yakınımızdaydı, kendimi toplayıp, tek hamlede atladım, burnumu kapıya çarptım ama yırtmıştım.

Diğer adam yırtamadı, arkamı döndüğümde hareket eden yolcu treninin altında kıvranıyordu. Onu iki vagon kadar öteye sürükledim ve kondüktöre ambulans ve doktor bulmasını söyledim.

Kafatası boynundan başının ortasına kadar parçalanmıştı, şapkası hala elindeydi ve parmakları sımsıkı kenetlenmişti. Yolcu trenine bindikten sonra uyumam en az on dakika sürdü, çok etkilenmiştim. Batı'da kendine dikkat etmen lazım...

Jack Kerouac'a Mektup, 10 Eylül, 1950

Sevgili Jack: (Trenin motorundan yazıyorum)

Muhteşem, harika dostum. Mektubunu Richmond Tepesi-nin üzerinden geçerken okuyorum.

Senin gerçekten benim adamım olduğunu söylemem la-zım, seni güzellik -neyse, uzatmayayım. Dinle, senden ve Frank'ten ayrıldığım andan itibaren olanları anlatacağım. Bu devasa bir iş olacak, kendimi Proust gibi hissediyorum ve se-nin de okuyacaklarından keyif almanı istiyorum.

M. Şehrinden ayrılıp, önümdeki uzun yolculuk için ke-meri biraz sıktım. Yoldayken insanlardan çok manzarayla ilgilendim. Yalnız olduğum için bir başkasına kendimi özet geçmek durumunda değildim, ayrıca kimseye yanıt vermek zorunda olmadığım için dikkatimi dağıtıp, beni manzarayı izlemekten alıkoyan bir şey yoktu. Dikkatimi kendi delice fikirlerime yoğunlaştırdım ve hissettiğim her duyguya tepki verdim.

Arabayla dağa tırmanış oldukça zorluydu, zihnimde bu düşünceler dolanıp, dururken sürüş kontrolünü yitirmemek için yola da odaklanıyordum ve nihayet tüm bunları kağıda döküp, sana nasıl anlatırım diye düşündüm.

Şimdi, göz bebekleri dünyanın en muhteşem şeyi çünkü her anın gözüne nasıl görüldüğünü belirleyen onlar. Geçmi-şini anımsamak ve göz kırpmaya hareketi zihninin aynı anda

yapabildiği iki şey.

İnsanın zihni her zaman kendi varlığının baskısını taşır ve daha önceki yaşantısının nasıl olduğunu anımsamak için göz bebeğine yansıyan görüntüleri düşünür ancak bu bilgiye ulaşmak da zordur çünkü insanın zihni geçmiş sürekli beraberinde taşısa da o anda göz kürelerinden içeriye süzülen dünyayı da kaydeder.

Göz bebeklerime ve onların bana sunduklarına o kadar taktım ki geçtiğim her yere bir resme bakar gibi bakmaya başladım. Bir süre sonra görüntüler bir tuvaldeymiş gibi görünmeye başladı, resmin içinde durduğu çerçevenin dört köşesini de görebiliyordum. İşte ondan beri, ne zaman hafif bir sıkıntı hissetsem başımı yaptığım işten kaldırıyorum ve gözlerimin önündeki sahneyi dikkatle izliyorum.

(Şu anda- sol tarafımda şişman, yağlı bir itfaiyeci özenle burnunu karıştırıyor.)

*Jack Kerouac'a mektup, 5 Kasım, 1950,
San Luis Obispo'da mahsurken (alıntılar)*

Sevgili Jack:

Bu resim Amerika'nın derinliğini kavrayamayacağı bir kafa yapısını yansıtıyor; bu Kızılderililer üzerlerinde tüm o alet, edavatla 18,000 feet yüksekliğindeki dağlardan inip, çıkarken ne hissediyorlar, ne düşünüyorlar? Adamlar gün boyunca yürürken bir şey bile yemiyor, yemek zorunda da hissetmiyorlar çünkü kafaları iyi- anladın mı- vücuda ve zihne güç veren ve halüsinasyonlar gördürten kakao yapraklarından dolayı kafaları iyi.

Korelilerden bahsediyordun...bana yazdığın her şey aynen son mektubumda dediğim gibi- aynı şeyleri yapıyorum. Son buluşmamızdan bu yana izlediğim tek filmde Korelilerle ilgili birkaç dakikalık bir sahne vardı, Birleşik Devletlerin 38.paraleli geçip, Korelileri "özgürleştirdiği," o anı gösterdiler, on saniyelik de bir kutlama dansı! Görüntülerde gözüme çarpan bu dünyadan kafası iyi gittiği belli olan bir adamdı, gözleri kapalı, vücudu son kez titrerken trans halinde gibiydi. O sırada neredeydi? Peki biz neredeyiz?

Peru Yerlisi fotoğrafının diğer tarafına baktım, sen de tumba var mı? Bana bir tane alsana, bir de flüt al (ya da flüt nereden alınmış bir öğren).

Nina hakkında söylediklerin hoşuma gitti (Allen'ın Yılbaşı gecesi kafayı sıyırmış gibi anlatıp durduğu kız o) Zaten tanıştık. Benim kafam iyiydi, bana iyi davrandı, tabi çoğu kaltak gibi o da hemen söylediklerime muhalefet etti, neyse kız güzel, memeleri acayip, vücudu da incecik. Bahse girerim orası da suludur, iyice de olgunlaşmıştır, değil mi?

Seni şanslı köpek. Ben düzüşmeyeli bir asır oldu, 1945'ten bu yana da kimseyle tanışmadım (fahişeleri saymıyorum). Bak dostum, beni gerçekten seviyorsan, bana bir kız bulursun, herhangi bir kız (sıska olanlar tercihim) (düzüşürken iyi oluyor, siskaların hepsi gerçek birer amcık) ayrıca kıza onu gece, gündüz becerebileceğimi söylersin, bana bir tane bul, seninkini de getir ki toplu yapalım, tabi sen "yalnız düzüşürüm," diyorsan, o başka. Ocak, Mart ya da belki Mayıs gibi New York'ta olacağım.

Kitabımın başlangıcı şöyle: "Uzun bir zaman ayrıcalıklı bir konumum vardı." V.s v.s. Gerçekten de hayata biraz sıra dışı başladım -Larimer'de yaşayan ayyaşlar güruhunun yaptığı babalık ve benim onların evlatlık oğulları olmam v.s

Müzik göz bebeklerine bağlı olmayan tek iyi şey. İnsanın göz bebeklerim düşecek diye korkmaması ne güzel bir düşünce. Yine de bir amcıktan daha iyi bir şey düşünemiyorum, tatlı, pürüzsüz amcıkları seviyorum, öyle bir amcık olmalı ki onun gücü, sahibini o organın neye yaradığı konusunda yanlış fikirlere kapılmaktan alıkoymalı...kadın yaratan bir amcık olmalı ki her türlü içine girebileyim.

Burada bahsettiğimden çok daha fazla duyarlılığa sahibim ama iş mektup yazmaya geldiğinde genelde batırıyorum.

İnsan bir kızla nasıl tanışır? Ben tanıştıktan sonra sıkıntı

yaşamıyorum. Düzüşme pozisyonuna geldiğimizde hissettiklerimden dolayı kalbim o denli hızlı çarpıyor ki bayılacağımı filan sanıyorum; tabi birkaç sene içinde bir kız bulabilirsem belki de bayılırım.

Bak bunu dinle...En önemlisi bu.

Gerçek aşkı iki kez buldum! Birini gözümle, birini kulağımla. Agnes ve Luanne.

31 Mart 1948'de, SPRR'den eğitime devam için kabul aldım. 7 Nisan'da, Watsonville garına gitmek için Gery Bulvarından tramvaya bindim. Geary Bulvarından çıkıp, Van Ness'ten geçerken belki şöyle mini etekli bir kız görürüm de gözlerim şenlenir diye dışarı bakıyordum, Watsonville yatakhaneğinde daha önce kaldığım için haftalarca kız yüzü görmeyeceğimi biliyordum. Tramvay iyice hızlanmıştı ki gözüme kıvılcıqlı biri takıldı- bu 43 senesinde Denver'da tutulduğum eski aşkım Agnesti! Gerçekten aşkıttım, Agnes de Luanne gibi fahişenin tekiydi ama daha fazlası da vardı- senin bilmediğin şeyler bunlar Jack, sadece benim anımsayıp, hissettiğim şeyler- Ama sokağın köşesine gelene kadar onun Agnes olmadığını anladım, sadece benziyordu, muhtemelen ben benzesin istediğim için benziyordu, neyse neticede tramvaydan atlayıp, arkasından koşmama filan gerek kalmadı, yola devam ettim.

Watsonville cehenneminde yalnız geçirdiğim altı hafta boyunca sürekli Agnes'i ve onun benim için ne çok şey ifade ettiğini düşünüp, durdum, devam edelim:

13 Ekim Cuma, 1950 senesinde, yani tam iki buçuk sene sonra, demir yollarında çalışırken takmam gereken şapkeyi almak üzere şehir merkezine indim, dönerken hava çok sıcaktı, durup soğuk bir şeyler içeyim dedim ve söylediğim ko-

dum ama gelmedi, aramadı bile, her gün demiryollarındaki işimden dönüyor, oturup kapının ya da telefonun çalmasını bekliyordum. Ama onu bir daha görmedim ve nasıl bir kan-cık olduğunu bir daha anladım, lanet!! 43 senesinde ona ger-çekten aşıktım.

Hapishanedeyken çıkmama sadece dört gün kaldığı hal-de tüm cesaretimi toplayıp kaçmamın tek nedeni oydu, ya-kalandığımda yaşayacağım işkenceyi bildiğim halde göze almıştım bunu. O zaman anladım ki ona aşığım. Denver'a git-tim; Kaliforniya'ya gitmek için onu terk ettiğimde ağlıyordu, kendimi o kadar suçlu hissetmişim ki ona evlenmesini, beni unutmasını söylemişim... Genelde böyle şeyler söylemem.

Çalıştığı restoranın önünde saatlerce çıkmasını bekledim (garsonluk yapıyordu) o arada da Agnesime yeniden kavuş-manın hayallerini kurdum, deniz kenarında bir baraka bula-cak saatlerce düzüşecektik, daha ne hayaller, hepsi hala ger-çek olabilirdi!

Restoranda çıktığını gördüğüm anda ona doğru koştum. Benle bir kedinin fareyle oynadığı gibi oynadı, sadece o kadar kötü niyetli değildi. Yüzü daha bir ıslıl ıslıldı sanki -ona do-kunduğumda artık hayallerimdeki gibi olmadığını fark ettim, kesinlikle eskisi gibi tutkulu da değildi ama bunun nedeninin aradan geçen onca zamandan sonra sadece yarım saattir bir-likte olmamıza bağladım, onun çalıştığı yerden, 23.Cadde ve Fremont arasındaki eski okuluma doğru yürürken hala ken-dimdeydim.

"Bana sarılmayacak mısın?" dedi. Tam sarılmıştım ki ar-kasına oturduğumuz çalılıkların önünden geçen polis arabası ışıklarını bize doğrulttu ve hoparlörden "kalkın oradan," dedi.

Kalkıp, bildiğim başka bir tarafa doğru yürüdük ve Jack ona nasıl hayaller kurduğumu anlattım; ikimiz için yarattığım hayali dünyadan, yatakta düzüşerek geçireceğimiz geleceğimizden bahsettim.

Çarçabuk düzüştük; onun evine doğru yürürken ona ileride bundan çok daha iyilerini yapacağımızı anlatıyordum ve 30.Caddeyle, Downing arasındaki evine sadece üç blok kala bana gerçekleri anlattı! Ona tavsiye ettiğim şeyi yapmış, aslında beni çok seviyormuş, çok üzgünmüş, yapması gerekenin gerçekten de benim söylediğim şey olduğunu düşünmüş. Evet, ben yokken evlenmiş... Bir denizciyle.

Zenci Kilisesinin önünde tökezleyerek yürürken hissettiklerim! Neredeyse ağlıyordum. Her neyse, üç dört sene süren, yaşadığım en tuhaf ilişki böylece orada bitti. Arada ayrı kaldığımız ama onun için delirmeye devam ettiğim dönemler de oldu ama şimdi onlardan bahsetmeyeceğim. Ama görüyorsunuz işte, şimdi burada, San Fransisco'da, hayatta ama ben onu bir daha ASLA göremeyeceğim. Ah, aşk!

Haftalarca bekledikten sonra gelmeyeceğini anlayınca, 25 Ekimde bir daha Luanne'i aradım. Jack hatırlarsan, onu 31 Mayıs 1949 saat beş sularından itibaren bir daha görmemiştim. Yani tam on sekiz ay sonra onu yeniden arayacaktım. Telefon numarasını haftalar önce bulmuştum, numarayı çevirdim, telefon çalıyordu! Gayet iyi tanıdığım bir ses "Alo," dedi.

Ona geçmişimizden dolayı aradan geçen aylara, haftalara, günlere ve saatlere rağmen sesini yine duymaya hakkım olduğunu hissettiğimi söyledim. "Evet, yedi aylık hamile olduğunu biliyordum." "Evet, benim yeniden evlendiğimi

biliyordu.” Daha sonra Denver’da herhangi bir vaftiz ya da onay belgesi bulamadıkları için evliliğini Katolik Kilisesinde onaylatmanın ne kadar zor olduğunu anlatmaya başladı. Evliliğimi onaylatayım mı diye bir de bana sordu. Ben de onaylatmasını söyledim. İkimizden bahsetmeye başladı ve o anda aletim sertleşti, oraya oturup, ağzıyla yapabildiği şeyleri düşünmeye başladım. Jeff’i sordum, hatırlayamadı. Sonra bana daha önce kendisini arayıp, aramadığımı sordu çünkü birisi sürekli arıyormuş. Elbette ararlar diye düşündüm ne de olsa ağzına gelen her aletle başa çıkabilecek bir tip, sonra onu o kadar özlediğimi fark ettim ki buluşalım diye yalvardım ama kabul etmedi, böylece onu aynen 31 Mayıs 1949’da kaybettiğim gibi bir daha kaybettim.

Söyleyecek başka ne var? Bak sana diyorum, bir kitap yazacağım, evet efendim aynen öyle, ölmeden önce, bir şeyleri daha kaybetmeden önce mesela aklımı, aletimi filan.

Yani ikimiz eski dostumuz New York’ta buluşup kafayı kırana kadar sadece gözlerimi ve ellerimi kullanacağım. Giderek yamulan ağzımdan daha fazla saçmalık dökülsün istemiyorum. Bir amcığa sahip olmanın, onu sevip, emmenin ne anlama geldiğini biliyorum, o kadar mükemmeldir ki yorgun gövdeni, içine tüm duygularını boşalttığın o deliğin üzerinden kaldıramazsın. Elbette, bütün kızlarda var aynından, yeter ki elimi bir tanesine atıp, kirli parmaklarımı vücudunun her tarafında gezdireyim, o duyguyu sonsuza kadar bileceğim...

Sevgiler,

N.

*Jack Kerouac'a mektup,
Şubat 1951 (Alıntı)*

Birkaç saattir hızlıca içiyorum. Aslında yazmaya Ocağın biri gibi başladım, doğuya gelmeden önce. Yazının zayıf tarafları canımı sıkmadı çünkü neredeyse hiç durmadan yazdım.

Denver'dan Los Angeles'a yaptığım ikinci seyahat ilki kadar zorlu olmadı. Daha sonra evden güneye otostop yaparken kullanacağım bir yöntem geliştirdim. İzlediğim politika şuydu: şafak vakti Denver'ın güney banliyölerine çıkıyordum ve yoldan bir an bile ayrılmadan, gece çöktüğünde Raton, New Mexico'ya ulaşmayı hedefliyordum. Bu amaca her seferinde ulaştım. Sanırım bu 250 millik acayip mesafeyi çabucak aşacak arabalar bulabilmek gibi sıra dışı bir talihe sahibim. Diğer taraftan, ne zaman Raton otobanına çıksam -sağ kol Texas'a ve güneydoğuya gider, sol kol da güney batı ve Kaliforniya'ya- saatlerce de beklesem tek bir araba durduramıyordum -biraz öteden tren yolu geçer, benim durduğum kısım yük trenlerinin artık hızlandığı nokta- İlk seferimde tam bu noktada yolculuğumun gidişatı değişmişti; tam sekiz saat boyunca otostop çekmeme rağmen hiç kimse durmadı ve ben de nihayet bahsettiğim yük trenlerinden birine atlayıp, yola onla devam ettim. İki sene sonra aynı noktada tam iki gün bekledim ve nihayet motorlu biri durdu. Beni Taos'a

götürdü ve indiğimde daha akşam olmamıştı. Keyfim yerine gelmişti; bu yaptığım en hızlı yolculuk olmuştu, kendime güvenim geldi, mutluydum.

Temiz dağ havasını içime çekip, güneşin kızılılığına hayranlık duyarak asfalt yolda yürüdüm. Yolun kenarında kerpiçten yapılmış evler vardı, her on evin arasında da bir bar. Barların içinden Meksika müziği ve baharatlı yemek kokusu yükseliyordu. Etrafta sarhoş yerliler vardı, saçlarını kafalarındaki acayip şapkaların içinde toplamışlardı, bu şapkaların üst kısmındaki cep, bıçak saklamak için kullanılır. Bazıları kendi kendilerine şarkı söylüyor, bazıları hiç konuşmuyor, bazıları da karanlık bir sessizlik içinde, bana buz gibi bakışlar atarak, yanımdan yürüyüp geçiyorlardı. Biraz ileride, tepeye doğru bir yerde, beyaz bir çiftçinin barlardan birinden çıktığını gördüm, elinde bir şişe bira vardı, kamyonetine doğru ağır ağır yürüyordu. Koşarak yanına gittim, niyetimi anlamış olmalı ki ben daha bir şey demeden "bin," dedi. Beni çok uzağa bırakmadı ama indiğim yerde Santa Fe'ye giden birinin arabasına atladım.

Şehre geldiğimizde karnım iyice acıkmıştı -normal bir durum çünkü sabahtan bu yana bir şey yememiştim ve cebimde karnımı güzelce doyurmaya yetecek para vardı. Hava iyice karardığı için birilerinin durup, beni arabaya alma ihtimalinin düşük olduğunu biliyordum, o yüzden yürümeye devam edip, şehre baktım ve nihayet güzel bir restoran buldum. Programım iyi gidiyordu, henüz gece çökmemişti ve "Yol-daydım".

Polis merkezinin önünden geçerken iki tane sert görümlü polisin, cakalı postallarını gıcırdata gıcırdata devriye

arabasına doğru yürüdüklerini gördüm. Hareketleri otomatik, sert, ifadesiz suratları çelik gibi, merhametsiz gözlerinde görev başına gitmenin parıltısı vardı, o gece ellerine düşecek kişilere neler yapabileceklerini düşünmek bile içimi ürpertti. Ben enseleyecekleri ava üzülürken onlara arabalarına atlayıp, uzaklaştılar. Turistlere Meksika ve Amerika yemekleri yapan kalabalık kafelerin önünden geçtim, servis arabaları kaldırımın kenarına çekmiş şoförler sabırla yolcuların dönmesini bekliyordu. Saat geç olmasına rağmen etraf insan kaynıyordu, üstelik Cumartesi gecesini filan da değildi. Caddede biriken arabalar sabırsızca kornaya basıyor, kaldırımlar kovboy kıyafetli tiplerle, yerlilerle, turistlerle dolup taşıyordu. Sağda solda dikilip sohbet eden Meksikalılar, sarhoş beyazlar, ayağı çarıklı Kızılderili kızları, dar, mini etekli, baştan çıkarıcı Meksikalı kızlar, sırtlarında kir, pas içindeki bebekleriyle şişman Meksikalı kadınlar, her türden beyaz kadın, garson kızlar v.s ve çocuklar, aklınıza gelebilecek her yerde bağırان, çağırان, hoplayıp, zıplayan sağa sola tırmanan çocuklar. Tüm karmaşayı aydınlatan Edison'un muhteşem icadı, sokak lambaları, sayısız ışık şehrin karanlığını dört bir taraftan aydınlatıyor, her duvarda, her dükkanda ışıllı ampüller. Binalara asılı tabelaların üzerinde rengarenk elektrikle aydınlatılmış harfler, armalarla süslenmiş devasa reklam panoları, sokak boyunca akan ışık seli adeta güneşle rekabet ediyor. Bir tiyatro binasının merdivenlerine çıkıyorum, bu şehir nasıl bir elektrik faturası ödüyor acaba diye düşünüyorum, herhalde en temel giderleri elektriktir, bu çılgın parlaklığın bir bedeli olmalı, ışıkların üçte ikisini kapasalar bile geriye kalan kısım Times Meydanını gece vakti gündüze çevirir. Santa Fe'ye elektrik

temin eden şirketin başındaki adamlara gıpta etmekten kendimi alamıyorum.

Meksika motifleriyle bezeli bir restorana giriyorum ve gece üçe kadar, söylediğim ikinci kahveyle oyalanıp, yeniden dışarı çıkıyorum. Otostopa başlıyorum ve şansıma inanmıyorum! 1941 model (şu anda 1942 yılındayız) üstü açık, krem rengi bir Packard yüz metre kadar ötemde duruyor. Koşarak yanına gidiyorum, tek başına bir adam ve ister inan, ister inanma Los Angeles'a gidiyor! Ne yolculuk ama! Yaptığım yolculuklar arasında en iyisiydi diyebilirim. Birkaç saat boyunca saatte seksen kilometre hızla gitti, sonra kenara çekip, ön koltukta birkaç saat uyudu, ben de arka tarafta uyudum. Canımızın istediği yerde durduk; Grand Canyon, yol kenarında çanak çömlek satan standlar v.s. Tüm yemekleri o ısmarladı. Adeta rüyalarım gerçek olmuştu, tek bir şey hariç, arabayı hiç bana vermedi, ben de canını sıkmamak için bir şey demedim.

L.A'ye güneyden geldik, 101 no'lu otobandan. Venice, Kaliforniya'ya geldiğimizde ona bol bol teşekkür edip, indim, 1300 mil daha gidip...

*Ken Kesey'e Mektup,
30 Ağustos, 1965 (saat 5)*

Sevgili Ken ve diğerleri: Özellikle de siz Kızlar!

Bu mektubu bir süre gönderemeyebilirim çünkü Wake-man, Ohio'da beş parasız oturuyorum. Yine de tuvalette bir otuzbir çekip, rahatladım, bu gece iyi bir uyku çekeceğim ama önce yazayım. İlk önce çıkan aksaklıklardan bahsedeceğim -ben bu kadar karmaşa görmedim! nasıl beter bir yolculuk oldu-!

Şu anda tamirci meşgul, motoru yarın sabaha kadar sök-meyecek ve eğer 1940 model yassı kapak külüstür Cadil-lac tamir edilemezse, gerçekten üzüleceğim (mil dirseğini de parçalamış olabilirim, off!)

Bak sana bu makineden bahsedeyim, gerçek bir rüya; her ne kadar kabusa dönmüş olsa da- bugüne kadar dağıttığım en iyi kamyonet, 1947 model, evet elektrikli benzin pompası da var, içine 1962 model G.M.C model altılı vitesi takılmış -birinci vitesi hiç kullanmıyorum, o yüzden beş diyelim, arka tarafa 1957 model Metro kasa takılı, iki tane yakıt deposu var ve 26 ½ ya da 7 7/8 galona kadar dolabiliyor. Arkada iki tane yeni 750X 16 (90 dolara mal oldu), sağda 750X16 ve sol-da 750X16 tekerler var, dingiller arası mesafe sanırım 145 inç civarında, başlarına kromdan yapılmış egzoz susturucuları-

nın takılı olduğu iki boru çift taraftan uzuyor, böylece Caddy motorun sesini duyabiliyorsun. Arkadaki U bağlantısı yeniden yapıldı, bujiler, kondansör, radyatör pervanesi, radyatör-Ford kamyonetten- Ely, Nevada'da tamir edildi ve Denver'da yenisi takıldı.

Kamyonetten yeterince bahsettim sanırım: Denver'da sadece bir gün durdum ve yeterince düzüştüm; bir tanesi gerçekten sevimli, ufak tefek, siyah saçlı, 19 yaşında, kolejli bir kızdı, başta biraz çekingen durduysa da ben tüm utangaçlığını bir şekilde "buharlaştırdım." Diğeri, ki kolejli evden çıktıktan birkaç saat sonra geldi, uzun boylu, beyaz tenli, kızıl saçlı, yeşil gözlü. Big Sur'dan gelmiş ve bir huzurevinde çalışıyormuş. Aslında birkaç tane daha vardı ama benim fazla vaktim yoktu, zaten birinin kocası evdeymiş, öbürünün de başka lanet bir işi varmış. Neyse yani koca sayfayı kızlara ayırmak zorunda kalmadım.

Evet, yolculuğa gelem, kronolojik olarak: Yola beş kişi çıkmıştık ama geriye sadece Gypsy ve ben kaldık, kamyonetin arkasına kurduğu çadırda "meditasyon," yapıyor, yani gitarıyla uğraşıyor neyse uyumaya gitti, herhalde artık yazmaya konsantre olabilirim. Evet, yolculuk; kronolojik olarak (evet, yolculuk, dediğim gibi asla aynı yolculuğu yapma) (Evet, yolculuk; dediğim gibi, insanın hayal dünyası 21 günde yenilenebilir, bu uzun bir yolculuk oldu ama bundan daha uzunları yapmıştım; bir yaşam tarzına dönüştü artık) Kronolojik olarak: 3 hafta önce Pazar günü bu saatlerde sizin evden çıktıktan sonra -bir motosiklet geçiyor- S.F'ye doğru can sıkıcı bir yolculuk yaptım, bindiğim araba Dale'den alıp, kaza yaptığım 55 Modelin aynıydı. Çocuğun adı Chan'di ve arabayı

kullanmama izin vermedi, gerçi eninde sonunda kullandım çünkü Frenchie'nin yerine uğradık (siyah saçlı, çürük dişli, zayıf suratlı Cehennem Meleklerinden bir tip, gerçi başta aralarına almamışlar, bu adam karbüratöre benzin dökerken kendini yakmış, hastanelik olmuş filan) Chan geceyi orada geçirdi, Gypsy, kız arkadaşı Jenny ve ben de gidip Chan'e mont baktık (Chan'in montu Gypsy'deydi) sonra Berkeley'e gidip, bir başıma uyudum.

Bir sonraki gün, Pazartesi, 9 Ağustos (gece yine tek uyudum!), sonraki gün Salı, 10 Ağustos'ta sabah Gypsy ile birlikte arabanın eksik parçalarından birinin bulabilmek için dükkan dükkan gezindik ama bir işe yaramadı; böylece yolculuğu yapmayı planladığımız 1951 Hudson Jet'ten vazgeçmek zorunda kaldık, bir diğer alternatif 1951 model boku yemiş bir Chev. Arka cam çatlak, lastikler inikti. Arabayı ne kadar tanıyorsam sahibini de o kadar tanıyorum diyebilirim -Gypsy tüm günü arabayı çalıştırmak için uğraşıp, yorgun düştüğü için ben kullandım, Virginia, Nevada'ya kadar gittik, arabayı orada bıraktık. Orada Pete Livy ve Doug Samson diye iki adamı alıp, Samson'ın arabasıyla Chicago'ya devam ettik, 1957 model MG spor araba ama Carson'a kadar gidebildik, araba Ely'de bozuldu, bir 100 mil ittik ama işe yaramadı.

New York'a gidebilmek için elimizdeki tek araba artık 51 Chev'di. Pete, Doug, Gypsy, Jenny, ben ve o gün gelen iki kişi daha geceyi arabada geçirdik. Gelenlerden biri de Faye adlı ufaklıktı (hatırlarsın, kız senle tanışmak istemişti, ben gelmeden bir gün önce) Kız da 64 Saab vardı ve ben arabayı ödünç vermesi için epeyce ısrar ettim, onun yerine 50 dolar, sonra da bir 25 dolar daha borç verdi ama gece yarısı nihayet

arabayı da vermeyi kabul etti. Gypsy, Jenny ve ben (Pete ve Doug arabada kalıp uyumaya karar verdiler) Saab'a atlayıp, Ginsberg'den parayı almak üzere S.F'ye geri döndük- (ben Berkeley'de Pete Orlovsky'den 5 dolar almıştım)

Unuttuğum bir şey var: Cehennem Meleği Frenchie ile buluşmamızın ardından Chan, bir R&R gurubunun konserine gitmek istediğini söyledi, ben yorgun olduğum için gitmek istemediysem de sonunda tamam dedim. Gurubun adı neydi? – Signee& The HiWires ya da Saxtones ya da Jefferson Hi Bandits olabilir ama müzikleri bayağı iyiydi. Jerry Anderson da oradaydı, adamı Ukiah'tan alelacele ayrıldığı günden beri görmemiştim, yanımıza geldi, selamlar, sarılmalar filan, kafasında Amerikan bayrağı armalı bir şapka vardı, bana bir, iki bira ısmarladı. Neyse, dönelim Pazartesi gecesine, ya da Salı sabahına desem daha doğru. Gypsy, Jenny ve ben Saab ile North Beach'e geldik, Mr.Otis'in barı kapanmak üzereydi, onun yanındaki bara girdik.

Barın diğer ucundaki koca burnunu herkesin işine sokan, hoppa bar sineği Allen Ginsberg'den başka kim olabilirdi ki zaten. Yanımıza geldi ve beni tanımadığı bir sürü şairle tanıştırdı- Charles Olsen, Bob Duncan- uzatmayayım...en az otuz şair filan vardı, İrlanda'dan, County Cork'tan ciddi şairler, o civarda takılan sarhoş şairler ve daha bir sürü insan, kasa kasa bira içiyor, sokağa taşıyor, birbirine hikayeler anlatıyordu. Ben bu arada etraftaki herkese New York'a gitmek için araba bulup, bulamayacağımızı sordum, daha önce bahsedildiğini duyduğum sarışın bir bar kuşu beni arabası olduğuna inandırdı ama sonradan anladım ki arabası filan yok. Neyse bayağı eğlendik, güzel bir parti oldu. Nihayet New York'a

doğru yola çıktığımda saat sabahın beşiydi.

Gypsy, Jenny ve ben 51 Chev ile gidiyorduk, Pate ve Douglas 57 M.G ile hemen arkamızdan geliyorlardı, 10 Ağustos Salı Sabahı saat on sularıydı, Sacramento'dan geçtik ve 20 mil sonra durmak zorunda kaldık (daha sonra defalarca durmak zorunda kalacaktık, bu mektubu yazarken kaç kez durduğumuzu da hesaplamayı deneyeceğim)- Chev'in tekeri patlamıştı ve yedek tekerlek yoktu. M.G'ye atladım ve gidip Doug'ın annesine ait olan kredi kartıyla yedeğini aldım- zavallı kadın, milyoner olsa yine de Ağustos Ayında gelecek hesabı görünce bayılabilir, en az 350, 400 dolar! Elbette tek sorunun tekerlek olmadığı anlaşıldı, ana mil ortadan ikiye ayrılmış- yani kimsenin tamir edebilmesi mümkün değil- Böylece Cleveland'in 39 Mil Güney Batısında beş parasız kalakaldık, binlerce mil otostop çekmemiz lazım!

Tüm gece berbat bir yağmur vardı, kamyonetteki her şey (ben hariç) ıslandı; Gypsy'nin kurduğu çadır da selde bir işe yaramadı; gidip motoru olmayan bir arabayı hareket eden herhangi bir şeyle takas edecek birilerini bulmaya çalıştık, tüm gün dolaştıktan sonra 1955 model sarı renk bir Studebaker kamyonet bulduk, elbette direksiyon, tekerler, ısıtıcı neredeyse her şey sorunlu ama en kötüsü egzoz, öyle kötü sızdırıyor ki tüm camları açık bırakmak gerekiyor -buna rağmen sebep olduğu baş ağrısından dolayı aspirin almak gerekiyor; tabii gözleri de doğrudan akıtıyor; her neyse bir şekilde çalışıyor işte, acayip de benzin yakıyor, arkada bıraktığı dumanı görmen lazım. Tüm bunları biliyorum çünkü Chev'i takas edeceğimiz adamla birlikte bu kamyonetle geldik, adam savaşta sakatlanmış, sekiz tane de çocuğu var- Babbs'teki gibi

bir bileklik takıyor -sonra Chev'i onun eve çektik.

Anladın mı, bu mektubu kamyonette yazıyorum çünkü adamın evi sinek kaynıyor (aslına bakarsan adamın sekiz çocuğunun en büyüğü 17 yaşında güzel bir kız, tüm gün kaçamak bakışlar attı ama sonra birden benle ilgilenmeyi kesip, erkek arkadaşı Billie ile sinemaya gitti, Çocuğun 55 Chev.'i var, o araba için de uğraştım ama kaçırdım) Sabaha kadar burada beklemek zorundayız çünkü yarın Milan, Ohio'ya gidip -biliyorsun Tom A.Edison'ın doğum yeri- kamyoneti kendi üzerimize almamız gerekiyor.

Salı gecesini hepimiz kamyonette geçirdik- Pete ve Doug hariç, onlar M.G'de kaldı- Çarşamba günü Carson City'e bir Kızılderili'ye gittik adam hırdavatçı, kamyoneti toparlaması bir gün sürdü. O çalışırken biz garajda bekledik ama ben bir ara M.G'yi alıp, bir tur attım, kumarhaneleri gezdim, akşam on gibi kamyonet hazırды, Pete ve Doug yine M.G'de arkamızdaydılar ve nihayet doğuya doğru yoldaydık!

Öğleden sonra beş. Studebaker berbat durumda yine de tek bir arabanın beni geçmesine izin vermedim ve ustalıkla kullanıp iki milde bir şerit değiştirdiğim için uzun vadede beni yakalayamıyorlar, neyse Cassady'nin Doğuya doğru yaptığı ağır aksak yolculuğa dönelim; Ely'nin 50 mil batısında kamyonetin benzini bitti, Perşembe günüydü, Doug ve Pete MG ile önden gidip benzin almaya yolladık, birkaç saat sonra bir çekici geldi çünkü Doug'ın M.G Ely'nin 25 mil ötesinde arıza yapmıştı, neticede çekici iki arabayı birden Ely'e çekti. Oraya varabilmemiz 24 saatten fazla sürdü, ayın 13'ünde, Cuma günü öğleden sonra ancak varabildik, bunun birkaç sebebi var: 1) Gyps'nin ailesi postaneye 50 dolar yollamıştı

ama saat beşten önce gidip almamız gerekiyordu, yetişemedik 2) Tamir işi ertesi güne kaldı, geceyi orada tanıştığımız bir adamın evinde geçirdik, karısı ve iki çocuğuyla birlikte 3) MG için gereken jeneratör ertesi gün gelecekti- gelmedi- neticede M.G'yi kamyonetle Wendover'a doğru 100 mil daha çıktık, kamyonetin fanı yine radyatöre çarpıyordu, baktık cıvata gevşemiş, M.G'yi orada bırakmak zorunda kaldık.

Gelen geçen arabalara İngiliz anahtarı sorduk, elek gibi gaz sızdırmaya devam ederek nihayet karanlık çöktüğünde Wendover'a vardık. Radyatördeki deliği kapamak için çamur, katran, bezir, kireç ve tükürüklerimizi kullandıktan sonra Wendover'dan ayrıldık ve cumartesi gecesini saat 12:01'de Salt Lake'e geldik. Hemen Anne'in annesini arayıp onun numarasını istedim kadın da bana ertesi gün makul bir saatte ararsam, mesela sabah sekiz gibi -bana numarayı vereceğini söyledi. Dediğini yaptım, telefona Anne'in babası çıktı, karısının evden çıktığını, kendisinin de kızının telefon numarasını bilmediğini söyledi, böylece hiç şansım kalmadı ve Anne'i bir daha görmedim. Yarı ne amcık vardı ne para (Gypsy gelen paranın tamamını pompalı tüfeğe yatırdı) ne de kafayı bulacak bir şey yine de kör, topal yola devam ettik- her birkaç milde bir radyatörü doldurup, nihayet 15 Ağustos Pazar günü benim ve Gypsy'nin memleketine- Denver'a geldik.

Doğrudan, Toulouse-Lautrec görünümlü, ufak tefek ve sevimli bir adamın Sanat Galerisine gittik, adamın adı Phil'di ve kız kardeşi Gypsy'nin yakışıklı, sarışın erkek kardeşiyle evliydi, hepimiz öğleden sonra geç saatlere kadar uyuduk sonra Gypsy'nin ailesine uğradık. Ardından Jenny'nin, Boulder, Colorado'daki arkadaşlarına gittik, geceyi orada geçir-

dik. Pazartesi günü, ayın on altısında öğlene doğru Denver'a döndük, tam bilet gişesinden geçerken frenlerin kontrolünü kaybettim, korna olmadığı için bağırarak millete kenara çekilmelerini filan söylüyordum, neyse ki kimseye çarpmadım, bir saat filan yol kenarında uğraştıktan sonra yola devam ettim.

O gün öğleden sonra bizimkiler elimizdeki tüm cigaralı-ğı sattılar, bize sadece kötü kalite Chicago malı kaldı. Aynı gece Gypsy'nin epeyce öfkeli babası bana bir yumruk saldı!! Gypsy de gidip bana daha önceden bahsettiği bir kızı aradı, kız geldi ve ikimiz birlikte Boulder'a döndük, yok öyle olmadı, bir dakika, Gypsy'nin erkek kardeşi bizi Boulder'a götürdü, sonra da Jenny'nin eski kocası Salı günü bizi geri getirdi. Ben doğrudan Anne M.'in yolladığı mektubu almak için postaneye koştum, şimdi bu mektuba yanıt yazmak için biraz ara vereceğim, o.k?

Sevgili Anne: Mektubumda seni sevdiğimi söylememin ve başkalarıyla birlikte olmak istememenin seni biraz da olsa "tatmin," etmesine sevindim (ben hiç olamıyorum da). Neticede eski hatunumu herkes becersin istemem- ayrıca Lishes'de geçirdiğimiz o iki hafta çok daha iyi olabilirdi, şu ya da bu nedenden olmadı. "Biraz dayan ve temiz kal," ne kadar zor! Bunu yapmaya çalıştığından eminim, gerçi duruma bakıldığında bunu yapmak için pek bir nedenin de yok ve eğer bazen başaramazsan sorun da değil, denesen de denemesen de seni seviyorum, esas ihtiyacım olan denediğini bilmek- bunun nedeni belki de zayıf düşen egom- "Senin sevgin benim yaşam kaynağım,"- benim hayatım da senin sevginin kaynağı olsa. Ken'den yaptığın alıntı için teşekkürler,

bir daha asla eskisi gibi olacağını sanmam (demek istediğim tüm o kızlar filan). "Neticede hala hayattayız," - evet doğru! Ayrıca zaten hayatta kalsan iyi olur yoksa astral seyahat yapar, gelir o kıçını bir sağlam pataklarım. Yeniden görüşmek umuduyla. Sevgiler. Neal.

Evet, yani Salı günü, Ayın on yedisinde o kolejli kız yeni aldığı Buick'i kullanmama izin verdi ve yeniden Boulder'a gittik, orada halledilmesi gereken bazı işler vardı, kamyonet hala Gypsy'nin evdeydi, o orada kaldı, Doug ve Pete sanat galerisinde uyudular, işte ben de sana ileride kitap olacak bu yazının dördüncü sayfasında bahsettiği şeyleri yaptım. Perşembe gecesi, ayın on dokuzundan, Cuma günü öğlen vaktine kadar bir sürü farklı malzeme tüketip, kafamız iyi gezdik. Sanat galerisinde yirmi kişiyle filan tanıştım, sonra da Kızıl Kafanın evinde kaldım, sanırım Sid ile takılıyor...Sid'i hatırladın mı? Sanırım Cuma gecesi idi, artık sanat galerisindeki kalabalıktan sıkılmıştık o yüzden Doug, Pete ve Ben kızıl kafaya gittik- gerçi yalnız uyudum çünkü Kızıl Kafa huzurevinde çalışıyor, gece nöbeti ondaymış. Sabah Justin'i aradım, Batıya giderken bana kesin uğra dedi, tabi gerçekten Batı'ya gidersem, üç beş sayfa Updike okudum. Nihayet kamyonetin tamir işi bitti, en azından biz öyle sandık ve Gypsy, Jenny, Doug, Pete ve ben Denver'dan ayrıldık. 21 Ağustos Cumartesi günü doğrudan Akron'a gittik, Jenny daha önce burada bıraktığı bazı eşyaları kamyonete yükledi, tabi ben sürüyordum, sonra Omaha yakınlarında Wahoo diye ufak bir kasabaya gittik, sonra hatırladım, geçen sene buradaydım; Bob M. Ve Joe R.'nin benim 55 model Plymouth'u kullanmalarına izin vermiştim. Lodgepole'a doğru devam ederken radyatör-

de yine delik açıldı! Pazar günü öğlen vakti beş parasız yolda kalakaldık, daha da kötüsü etrafta kafamızı sokacak bir Shell istasyonu bile yoktu. Gypsy'nin Omaha'dan tanıdığı biri vardı, adam gelip duruma bir baktı sonra da basıp gitti! Böylece karanlık çökene kadar Wahoo'da boş boş dolandık- o civarda takılan punklar kamyonete bir el attılar-bize yardım etmek istediler, mesela gidip radyatör çalabilirmişiz filan- neyse fan olmadan arabayı çalıştırmayı başardık ve korkunç bir gürültü çıkararak Omaha'ya kadar gittik.

Omaha'ya vardığımızda yine Gypsy'nin tanıdığı o adama gittik, adam bizi eve bile almadı. Geceyi bir istasyon görevlisinin kulübesinde geçirdik adam bize valfları halledebileceğini söyledi ama mevzu siktiğimin valfları değildi, Wahoo'daki çocuklar kabloları ters bağlamışlardı ve iki tanesi yanmaya başlamıştı. Elbette biz bunu Des Moines'e varana kadar anlamadık yani yüzlerce mili canlı bomba gibi gitmişiz- neyse ki patlamadık. 23 Ağustos Pazartesi gününü Omaha ile Council Bluffs arasında kamyoneti çekebilecek bir Shell istasyonu arayarak geçirdik ama bulamadık çünkü kimsede çekici yoktu. En azından radyatördeki sızıntıyı kendimiz hallettik- çiğ yumurtayla! Radyatör hallolunca Omaha merkezdeki Western Union'a gittik ve Jenny'nin ailesinin yolladığı paranın gelmesini bekledik- bankada acayip güzel kızlar vardı- nihayet parayı aldık ve Chicago'ya doğru fanımız olmadan devam ettik.

Drake Üniversitesinde boş boş oyalandık, Jenny'nin tanıdığı bir profesörü aradık bulamadık; kablo işini orada bir yerde hallettirdik- motor artık daha az ses çıkarıyordu- ve 24 Ağustos Salı günü Chicago'ya doğru yola çıktık, Berkeley, California'dan ayrıldıktan tam iki hafta sonra. Bana iki ay gibi

geldi! Sabaha doğru Pete'in Japon bir arkadaşına gittik, adam daha yeni bardan dönüyordu, hemen uyuduk. Ayın 24'ünün uyuyarak geçirdik, gece geç vakitte kalktık, asit aldık ve Rock & Roll dinlemek üzere barları gezindik, en son sabaha doğru Lake Michigan Yat Limanındaydık. Kızın biri bizi evine götürdü, Doug, Gypsy ve Ben orada uyumuşuz; Jenny sabah erkenden New Jersey'e gitmiş, etraftaki hatunların birini düşürebilirdim ama kafam o kadar iyiydi ki kıcımlı yerinden kaldıramadım. Nasılsa geri döneriz! Ha ha. Dün gece Moll Flanders ve Lord Jim'i izlemeye gittik: sinema biletleri pahalı sayılmaz.

3/9 Öğleden sonra beş

Günün büyük kısmını yemek yiyip, uyuyarak geçirdim; Gypsy Camden'a gitti ama egzozu tamir ettirememiş, Jenny alışverişe çıktı, evin geriye kalan ahalisi her zamanki gibi, aralarında Jenny'nin on dokuz yaşındaki erkek kardeşi de var, çocuk radyo v televizyon bölümünde okuyor ve bana konuyla ilgili bayağı şey anlattı, mesela bir TV istasyonu kurmak ya da satın almak sadece 100,000 dolara mal oluyormuş, yani FM istasyonundan biraz daha az tutuyormuş. Biliyosun Jenny'nin babası vaiz, henüz dini konularda konuşmuş değiliz- zaten konuşmakta da tereddüt ediyorum çünkü adamın bu konulara girmekten hoşlanmadığını söylüyorlar- bu Cuma akşamı yemekte balık var çünkü ben Katolik olduğumu söyledim- Katolik saçmalıkları işte.

Çarşamba Ayın 25'i, geç uyandık, evde biraz takıldık, müzik dinledik, gidip Gypsy'e bir kayıt cihazı bulduk ki çaldıklarını kaydedebilsin. Perşembe, Ayın yirmi altısı, nihayet kamyonete bir fan bulabildik, fan bulmak gerçekten zor, mo-

toru bir daha elden geçirdik. Cuma, Ayın yirmi yedisi, sabah saatlerini hararetle Hitler'i savunan bir adamı dinleyerek geçirdim, Hitler hem bir insan hem de bir Alman olarak mükemmel biriymiş; sanatçılığı da öyleymiş. "Nasıl da vermiş derslerini." Cuma günü geç saatlerde bir partiye gittik, sürekli içip, dans ettik, içerideki yüz kişinin yüzde doksanı kıcını satmanın peşindeydi. Bu arada istediğin amfetaminleri 85 dolara alabileceğimiz bir adam buldum. Haftaya Chicago'ya gittiğimde anlaşmanın hala geçerli olup, olmadığını öğrenirim. Kendim birkaç tane denedim, gayet iyiler, satan adam da öyle, bana bedavaya verip, güzellik yaptığı da oluyor -İrlandalı. Her neyse, Cumartesi, 28 Ağustos geç saatlerde cebimizde sadece beş dolar ve Doug'un zavallı Shell kredi kartıyla, Gypsy ve ben New York'a doğru yola çıktık, Kanada üzerinden gideceğiz çünkü Gypsy'nin Toronto'dan tanıdığı bir kız bize para verecekmiş. Doug ve Pete, Chicago'ya gidecekleri için arkamızdalar. Ayın yirmi dokuzu, Pazar günü gece iki sularında Windsmont'dan sınırı geçmeye çalıştık ama bizi aynen Detroit'e postaladılar, banka hesaplarımız yetersizmiş, biz de Gypsy'nin bir arkadaşına gittik -demiryollarında çalışıyor- geceyi onun evinde geçirdik ve ertesi gün Kanada'ya, Toronto yakınlarından, Erie Gölünün etrafından dolanarak girmeye çalıştık- kamyonetin bozulduğu noktaya kadar- Tarih 30/8/1965 senin davanın başladığı gün ben de burada, Wakeman, Ohio'da bu mektubu yazıyorum.

Ken, hepiniz, canlarım, özellikle Anne, Sharon ve June-onlar oradalar mı? Eğer ben orada olsaydım inan bana varlığını hissederlerdi. Ellerimi, kollarımı hepsine ya da herhangi birine doladığımı söyle, tek tek de olur, hep beraber de- şimdi,

planım şu: yarın sabah bu mektubu postaya verdikten sonra Jenny, Gypsy ve ben nihayet yola çıkıyoruz, yani 7 Eylül Salı günü alırsın, biz Pemberton'a devam ediyoruz, bir sanat sepet işi için, sonra Cennet Plajına gideceğiz, bikinili parti varmış, oradan da New York'a, SF'den ayrıldıktan tam 28 gün sonra- bisiklet yarışına ya da go kart'a filan katılsam daha mı iyi olurdu acaba?- Gider gitmez amfetamin, asit, ot artık Cumar-tesi günü bulunabilecek ne varsa alıcam- sonra 10.Caddede Bill Burroughs'u göreceğim- istersen mektubunu oraya yolla ama şimdi orada durup, mektubu da bekleyemem, olmadı Chicago Genel Dağıtımına yolla, en erken Çarşamba en geç Cuma günü oradayım; neyse en iyisi Bill Burroughs'a söyleyeyim de bana gelen mektupları Chicago Genel Dağıtımına göndersin, böylece senin de ona yazmak için bir nedenin olur, tabi eğer istiyorsan. North Port, Long Island'a gitmeden önce New York Post'un yazarı Al Aronowitz ile de görüşeceğim, bir de Lucien Carr ile, UPI'nın editörü, sonra Jack Kerouac ve Judy Ann'i göreceğim; her neyse, neticede Pazar ve Pazartesi New York'tayım, Pazartesi gecesi buraya dönüyorum ve 55 model Studebaker'in işi yetişirse Salı sabahı yola çıkacağız, yetişmezse akşama kalacağız, bu mektubun sana ulaşacağı saatlerde. Chicago'ya gittiğimde Cadılar Bayramına ya da Şükran Gününe kadar kalmayı düşünüyorum. Kalmak istediğim için değil -gerçekten orayı sevmiyorum, doğunun hiçbir tarafını sevmiyorum zaten- ama haftalığı yüz on beş dolara bir iş buldum; kamyon kullanacağım, gerçi patron henüz beni görmüş değil. Biliyorsun nafaka meselesi var, şimdiye kadar 1600 dolar borçlanmışım, benim en büyük kız Eylül'ün yedisinde on yedi olacak, en ufak oğlan da dokuz eylülde on

dördüne giriyor- yani birkaç ay çalışıp, eski karıma haftada yüz dolar göndermeyi planlıyorum. Eğer işi alamazsam, gerçi alacağıma eminim de, o zaman Ely'e dönüp, MG'yi Doug için getirmeyi düşünüyorum; eğer öyle yaparsam emin ol birkaç parça kıyafet bir de (belki de üç, dört ya da daha fazla!) kız için sana da uğrarım, gerçi Denver'daki kızıl kafa tatile çıkmak istediğini söyledi, Gypsy ve ben de ona yarım yamalak söz verdik, yolu o karşılayacak. Her neyse, işi alırsam -bu arada kamyonu Sakat Amerikan Gazileri için ne bulursak toplamak amacıyla kullanacağım- seni Kasım civarı görürüm. Eğer alamazsam, Eylül ortası gibi görüşürüz, kızıl kafa gelse de gelmese de ve eğer Anne, ki aramayı düşündüğüm ilk kişi o, hala beni istiyorsa onu da getiririm- eğer istemezse Sharon'ı ararım (hala beni istiyorsa) ve kış için doğrudan LA'ye giderim. Eğer kızların ikisi de olmazsa, June'u ararım (hala beni istiyorsa), yanıma onu alırım, eminim birlikte çok mutlu oluruz! Ciddiyim! Ya da başa döneriz, Denver'lı kızıl kafayı alırım ve eminim birlikte çok mutlu oluruz.

Sevgiler,
Neal.

“size yazmayı öğreteceğim!”

16,50 TL

